

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä	4
Sammandrag	8
 ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	 12
YLEISPERUSTELUT	13
 1. Nykytila	 13
1.1. Asetuksen voimaantulo	13
1.2. Neuvoston asetuksen pääasiallinen sisältö	13
1.2.1. Yleistä	13
1.2.2. Eurooppayhtiön perustaminen ja rekisteröinti	14
1.2.3. Eurooppayhtiön hallinto ja yhtiökokous	15
1.2.4. Tilinpäätös	16
1.2.5. Kotipaikan siirtäminen toiseen jäsenvaltioon	17
1.2.6. Eurooppayhtiön muuntaminen kansallisen lain mukaiseksi osakeyhtiöksi	18
1.2.7. Selvitystila ja konkurssi	18
1.2.8. Asetuksen täytäntöönpanoon liittyvä jäsenvaltion sääntelyvel- vollisuus ja -oikeus	18
1.3. Kansallisen lainsäädännön soveltaminen	18
1.4. Eurooppayhtiötä koskeva lainsäädäntö muissa EU:n jäsenvaltioissa	19
 2. Muutostarve	 22
2.1. Neuvoston asetukseen perustuva sääntelyvelvollisuus	22
2.2. Neuvoston asetuksessa sallittu kansallinen sääntely	23
Sääntelymahdollisuudet	23
Sääntelytarve	25
 3. Keskeiset ehdotukset	 27
 4. Esityksen vaikutukset	 30
4.1. Taloudelliset vaikutukset	30
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	33
 5. Asian valmistelu	 34
5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	34
5.2. Lausunnot	34
5.3. Jatkovalmistelu	34

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	34
6.1. Riippuvuus muista esityksistä	34
6.2. Riippuvuus kansainvälisistä velvoitteista ja asetuksen täytäntöön-	
pano muissa maissa	35
6.2.1. EU.....	35
Eurooppayhtiöön ja sen perustamiseen liittyvä verosääntely	35
Talletussuoja	35
Sijoitusten suoja.....	36
6.2.2. Asetuksen täytäntöönpano muissa maissa.....	37
6.2.3. Direktiiviehdotus pääomayhtiöiden valtiolliset rajat ylittävistä	
sulautumisista	37
6.3. Esityksen ulkopuolelle jääviä kysymyksiä	38
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	39
1. Eurooppayhtiölaki	39
2. Osakeyhtiölaki.....	60
3. Kaupparekisterilaki ja yritys- ja yhteisötietolaki	60
Kaupparekisterilaki.....	60
Yritys- ja yhteisötietolaki	62
4. Toiminimilaki.....	63
5. Yrityskiinnityslaki.....	63
6. Luottolaitoslaki, liikepankkilaki ja laki ulkomaisen luotto- ja rahoitus-	
 laitoksen toiminnasta Suomessa.....	63
Luottolaitoslaki.....	63
Liikepankkilaki.....	66
Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa	69
7. Vakuutusyhtiölaki.....	69
2 luku. Vakuutusyhtiön perustaminen	69
2 a luku. Ensivakuutustoiminnan harjoittaminen ulkomailla	69
7 luku. Yhtiön johto	70
16 luku. Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastus	70
8. Arvopaperimarkkinalaki, muu arvopaperilainsäädäntö ja panttilaina-	
 lainsäädäntö	71
9. Tarkemmat säännökset.....	72
10. Voimaantulo	73

LAKIEHDOTUKSET	74
ASETUSLUONNOKSET	103
MIETINNÖN LIITTEET	
1. Eurooppayhtiöasetukseen liittyvä kansallinen sääntelytarve ja -mahdolli- suudet	
2. Kaavio sulautumisperustamisen etenemisestä suomalaisten yhtiöiden osalta	
3. Lagförslag	

TIIVISTELMÄ

1. Työn lähtökohdat

Työryhmän tavoitteena oli sellainen eurooppayhtiöasetusta täydentävä kansallinen yhtiöoikeudellinen sääntely, joka vastaa julkisia osakeyhtiöitä koskevaa sääntelyä. Ehdotuksessa tuli ottaa huomioon myös ne osakkaiden ja velkojien tarpeet, jotka liittyvät siihen, että eurooppayhtiön kotipaikka siirretään tai voidaan myöhemmin siirtää toiseen jäsenvaltioon.

Työryhmän työn yleiset lähtökohdat ovat samat kuin vireillä olevassa osakeyhtiölain kokonaisuudistuksessa. Mahdollisuus kotipaikan siirtämiseen ja sulautumiseen toiseen valtioon rekisteröitävään yhtiöön lisäävät Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden välistä kilpailua yrityksistä. Tämä vaikuttaa jo nyt osaltaan siihen, miten yhtiön kotipaikan perusteella määräytyvää lainsäädäntöä kehitetään esimerkiksi yhtiö-, vero- ja työoikeuden alalla sekä kansallisesti että EU-tasolla.

Työryhmän ehdotukset koskevat seikkoja, joiden osalta neuvoston asetuksessa sallitaan sen pääsäännöistä poikkeava tai sitä täydentävä kansallinen sääntely. Ehdotetut sääntelyratkaisut perustuvat voimassa olevaan osakeyhtiölakiin, kaupparekisterilakiin ja muuhun osakeyhtiöitä koskevaan sääntelyyn. Osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteydessä omaksuttavat ratkaisut on sen sijaan syytä myöhemmin ulottaa myös eurooppayhtiöön. Lisäksi työryhmä ehdottaa rahoitus- ja vakuutuslainsäädäntöön sisältyvän yhteisöoikeudellisen sääntelyn muuttamista siten, että neuvoston asetukseen perustuvat uudet tilanteet, erityisesti valtiolliset rajat ylittävä sulautuminen ja kotipaikan siirto, säännellään voimassa olevan lainsäädännön periaatteiden mukaisesti.

Neuvoston asetukseen liittyy henkilöstön edustamista koskeva direktiivi, johon perustuvaa lainmuutosta valmistellaan työministeriön asettamassa neuvotteluryhmässä. EU:ssa on lisäksi käsiteltävänä kaksi eurooppayhtiömuodon käyttöön vaikuttavaa verodirektiivien muutosehdotusta, joihin perustuvat kansallisen verosääntelyn muutokset pitäisi saattaa voimaan vuoden 2005 alkuun mennessä. Tarvittava verosääntelyn muutos valmistellaan erikseen valtiovarainministeriön johdolla.

Eurooppayhtiötä koskevaa kansallista sääntelyä valmistellaan samaan aikaan kaikissa ETA-valtioissa. EU:n komissio ei ole koordinoanut kansallisen lainsäädännön valmistelua eikä sitä koskevaa tietojen vaihtoa. Työryhmän käytettävissä on ollut vain joidenkin valtioiden alustavia ehdotuksia kansalliseksi sääntelyksi. Työryhmän ehdotuksen jatkovalmistelussa on seurattava valmistelun etenemistä muissa ETA-valtioissa.

Neuvoston asetus tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004, jolloin myös kansallisen eurooppayhtiölainsäädännön tulee olla voimassa. Sama koskee henkilöstöedustusdirektiiviin perustuvaa kansallista lainsäädäntöä.

2. Peruslinjaukset

Sääntelyn yhdenmukaisuus ja selkeys

Työryhmä ehdottaa, että neuvoston asetuksessa sallittuja poikkeusmahdollisuuksia käytetään eurooppayhtiötä koskevan sääntelyn yhdenmukaistamiseksi ja selventämiseksi suhteessa julkisia osakeyhtiöitä koskevaan kansalliseen sääntelyyn. Ehdotus sisältää vain ne neuvoston asetusta täydentävät säännökset, jotka jäsenvaltioiden on asetuksen perusteella nimenomaisesti annettava taikka jotka ovat tarpeen asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi tai asetuksessa sallittujen poikkeusmahdollisuuksien käyttämiseksi.

Osakkaiden ja velkojien suoja

Sulautuminen toiseen valtioon rekisteröitävään yhtiöön ja kotipaikan siirtäminen toiseen valtioon ovat toimenpiteitä, joihin Suomeen rekisteröidyn yhtiön osakkaiden ja velkojien ei ole tähän asti tarvinnut varautua. Neuvoston asetuksen vähimmäistason ylittävä osakkaiden ja velkojien suoja voi vaikuttaa eurooppayhtiön kotipaikan valintaa koskevaan päätökseen. Kansallisten sulautumisten yhteydessä sulautumista vastustavan osakkaan oikeutta lunastukseen pidetään yleisesti toimivana oikeussuojakeinona, jonka soveltaminen myös eurooppayhtiön perustamiseen ja kotipaikan siirtämiseen on perusteltua.

Muu perustamiseen ja kotipaikan siirtoon liittyvä lainsäädäntö

Eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön ja kotipaikan toiseen valtioon siirtävän eurooppayhtiön on täytettävä kaikki sulautumisen tai kotipaikan siirron edellytyksenä olevat toimet ja muodollisuudet ennen sulautumisen tai kotipaikan siirron täytäntöönpanoa. Esimerkiksi luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön on siten esitettävä valvontaviranomaiselle selvitys siitä, miten toimintaa jatketaan Suomessa sulautumisen tai kotipaikan siirron jälkeen.

Muilta osin ei ole havaittu yleistä tarvetta säätää eurooppayhtiömuodon osalta voimassa olevaa osakeyhtiölakiin ja muuhun lainsäädäntöön sisältyvää yhtiöoikeudellista sääntelyä pidemmälle menevästä osakkeenomistajien eikä velkojien ja muiden sivullisten suojasta.

3. Keskeiset ehdotukset

Eurooppayhtiölaki sekä yhteisö-, rekisteri- ja yrityskiinnityslainsäädäntö

Työryhmä ehdottaa, että säädetään eurooppayhtiölaki, joka täydentää neuvoston asetusta ja jota sovelletaan Suomeen rekisteröitävään eurooppayhtiöön ja eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvaan suomalaiseen osakeyhtiöön. Eurooppayhtiö-

öön ja sen perustamiseen sovellettaisiin siten neuvoston asetusta ja sitä täydentäviä eurooppayhtiölakia ja julkisia osakeyhtiöitä koskevia osakeyhtiölain ja muun lain säännöksiä. Tietyissä tapauksissa eurooppayhtiön perustamiseen voivat osallistua neuvoston asetuksen mukaan julkisten osakeyhtiöiden lisäksi muut yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi kaupparekisterilakia, yritys- ja yhteisötietolakia, toiminimilakia ja yrityskiinnityslakia siten, että niissä säädetään eurooppayhtiöstä vastaavalla tavalla kuin julkisesta osakeyhtiöstä. Rekisteröintiä, toiminimeä ja yrityskiinnitystä koskevassa lainsäädännössä varaudutaan myös siihen, että eurooppayhtiön kotipaikka siirretään Suomeen tai Suomesta toiseen valtioon.

Elinkeinolainsäädäntö

Luvanvaraista rahoitus- tai vakuutuselinkeinoa koskevaa lainsäädäntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että erityislainsäädännössä säädetään eurooppayhtiön perustamisesta sulautumisen kautta ja eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisestä toiseen valtioon pääosin kansallisia yritysjärjestelyitä koskevia säännöksiä vastaavalla tavalla. Kotipaikan Suomeen siirtävältä ulkomaiselta elinkeinonharjoittajalta vaaditaan ehdotuksen mukaan Suomen lain mukainen toimilupa. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumisen kautta siten, että perustettava vastaanottava yhtiö tai vastaanottavana yhtiönä oleva ulkomainen yhtiö rekisteröidään Suomeen.

Rekisteri- ja muut viranomaiset

Ehdotuksen mukaan Suomeen rekisteröitävä eurooppayhtiö ja ulkomaisen eurooppayhtiön sivuliike Suomessa merkitään Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin vastaavalla tavalla kuin suomalainen julkinen osakeyhtiö ja ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike Suomessa. Säänneltyä elinkeinoa harjoittavaan eurooppayhtiöön sovelletaan myös rekisteröinnin osalta elinkeinoa koskevaa erityislainsäädäntöä.

Vähemmistöosakkaiden suoja

Perustettavaan eurooppayhtiöön sulautuvan suomalaisen julkisen osakeyhtiön osakkeenomistajalla, joka vastustaa sulautumista, on ehdotuksen mukaan oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista myös silloin, kun vastaanottava eurooppayhtiö rekisteröidään toiseen valtioon. Lisäksi ehdotetaan, että myös vastaanottavana yhtiönä olevan suomalaisen yhtiön osakkeenomistajalla on oikeus vaatia osakkeiden lunastamista, jos eurooppayhtiöksi muuttuva yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon. Jos eurooppayhtiön kotipaikka siirretään Suomesta toiseen valtioon, siirtoa vastustavalla osakkeenomistajalla on vastaava oikeus lunastukseen kuin sulautumista vastustavan yhtiön osakkaalla.

Neuvoston asetuksessa sallittuja erityisiä vähemmistösuojasäännöksiä ei ehdoteta silloin, kun suomalainen julkinen osakeyhtiö muutetaan eurooppayhtiöksi tai eu-

rooppayhtiö perustetaan suomalaisen osakeyhtiön tai osuuskunnan holdingyhtiöksi.

Velkojien ja muiden sivullisten suoja

Ehdotuksen mukaan sulautumisen kautta perustettavan eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan suomalaisen julkisen osakeyhtiön velkojilla on oikeus vastustaa sulautumista vastaavalla tavalla kuin osakeyhtiölaissa säännellyssä sulautumisessa. Velkojiensuoja koskisi myös sellaista vastaanottavaa suomalaista yhtiötä, joka rekisteröidään eurooppayhtiönä toisessa ETA-valtiossa. Vastaavaa velkojien suojaa ehdotetaan sovellettavaksi myös silloin, kun Suomeen rekisteröity eurooppayhtiö siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon.

Rahoitus- ja vakuutuslainsäädäntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että Patentti- ja rekisterihallitus ei saa antaa sulautumisen tai kotipaikan siirron täytäntöönpanon edellytyksenä olevaa todistusta, jos valvontaviranomainen ilmoittaa sille määräajassa, että yhtiö ei ole täyttänyt sulautumisen tai kotipaikan siirron edellytyksenä olevia toimialaa koskevaan sääntelyyn perustuvia vaatimuksia.

SAMMANDRAG

1. Utgångspunkterna för arbetet

Arbetsgruppen har haft som mål att skapa en nationell bolagsrättslig lagstiftning som kompletterar europabolagsförordningen och motsvarar bestämmelserna om publika aktiebolag. I förslaget skulle också beaktas aktionärernas och borgenärer-
nas behov i anslutning till att ett europabolags hemort flyttas eller senare kan flyttas till en annan medlemsstat.

De allmänna utgångspunkterna för arbetsgruppens arbete är desamma som för den anhängiga totalreformen av lagen om aktiebolag. Möjligheten att ett bolag kan byta hemort och fusioneras med ett bolag som registreras i någon annan stat ökar konkurrensen om företagen mellan staterna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Denna konkurrens inverkar redan nu på hur man utvecklar den lagstiftning som bestäms av bolagets hemort, på t.ex. bolags-, skatte- och arbetsrättsens område, såväl nationellt som på EU-nivå.

Arbetsgruppens förslag gäller omständigheter i fråga om vilka rådets förordning tillåter nationella regler som avviker från huvudreglerna i förordningen eller kompletterar dessa. De föreslagna bestämmelserna grundar sig på den gällande lagen om aktiebolag, handelsregisterlagen och övriga rättsregler om aktiebolag. När det gäller de lösningar som omfattas i samband med totalreformen av lagen om aktiebolag är det däremot skäl att dessa senare utsträcks till att också omfatta europabolag. Vidare föreslår arbetsgruppen att finansierings- och försäkringslagstiftningens bestämmelser om bolag ändras så, att de nya situationer som uppstår på basis av rådets förordning, särskilt gränsöverskridande fusioner och flyttning av hemort, regleras i överensstämmelse med principerna i den gällande lagstiftningen.

Till rådets förordning ansluter sig ett direktiv om arbetstagarinflytande. En lagändring som baserar sig på detta direktiv bereds av en förhandlingsgrupp vid arbetsministeriet. Dessutom behandlar EU som bäst två ändringar av skattedirektiv vilka har betydelse för användningen av europabolag som bolagsform. Dessa skattedirektiv medför sådana ändringar i de nationella skattereglerna som borde träda i kraft från början av år 2005. De ändringar som måste göras i skattereglerna bereds separat under ledning av finansministeriet.

De nationella bestämmelserna om europabolag bereds samtidigt i alla EES-stater. EU-kommissionen har inte koordinerat beredningen av den nationella lagstiftningen eller utbytet av information om denna beredning. Arbetsgruppen har till sitt förfogande endast haft vissa staters preliminära förslag till nationella regler. I den fortsatta beredningen av arbetsgruppens förslag gäller det att följa med hur beredningen fortskrider i de övriga EES-länderna.

Rådets förordning träder i kraft den 8 oktober 2004, då även den nationella europabolagslagstiftningen skall ha trätt i kraft. Detsamma gäller den nationella lagstiftning som baserar sig på direktivet om arbetstagarinflytande.

2. De grundläggande riktlinjerna

En enhetlig och klar reglering

Arbetsgruppen föreslår att de möjligheter till avvikelser som rådets förordning tillåter utnyttjas så att bestämmelserna om europabolag blir enhetliga och tydliga i relation till de nationella bestämmelserna om publika aktiebolag. I förslaget ingår endast de kompletterande bestämmelser till rådets förordning som medlemsstaterna antingen uttryckligen måste utfärda enligt förordningen eller som behövs för att säkerställa att förordningen verkställs på ett effektivt sätt eller för att de möjligheter till avvikelser som förordningen tillåter skall utnyttjas.

Skydd för aktionärer och borgenärer

Fusion med ett bolag som registreras i en annan stat och flyttning av hemorten till en annan stat är åtgärder som aktionärer och borgenärer hittills inte har behövt vara beredda på om bolaget har varit registrerat i Finland. Ett mera långtgående skydd för aktionärer och borgenärer än vad rådets förordning minst förutsätter kan påverka ett europabolags val av hemort. Vid nationella fusioner har en aktionär som motsätter sig fusionen rätt att få sina aktier inlösta, vilket allmänt betraktas som ett fungerande rättskyddsmedel, som det är motiverat att använda också när ett europabolag bildas eller byter hemort.

Övrig lagstiftning om bildandet av europabolag och flyttning av hemort

Ett finländskt bolag som deltar i bildandet av ett europabolag och ett europabolag som flyttar sin hemort till en annan stat måste fullfölja alla åtgärder och formaliteter innan fusionen eller flyttningen av hemorten får verkställas. Därför måste t.ex. ett kreditinstitut eller försäkringsbolag ge tillsynsmyndigheten en utredning om hur verksamheten fortsätts i Finland efter fusionen eller flyttningen av hemort.

Till övriga delar har det inte observerats något allmänt behov att i fråga om europabolagsformen införa några sådana regler om aktionärsskydd, borgenärsskydd eller skydd för andra utomstående som skulle sträcka sig längre än vad de bolagsrättsliga reglerna i lagen om aktiebolag eller annan lagstiftning förutsätter.

3. De viktigaste förslagen

Lagen om europabolag samt lagstiftningen om sammanslutningar, registerlagstiftningen och lagstiftningen om företagsinteckning

Arbetsgruppen föreslår att det skall stiftas en lag om europabolag, som skall komplettera rådets förordning och som skall tillämpas på europabolag som registreras i Finland och finländska aktiebolag som deltar i bildandet av ett europabolag. I

Näringslagstiftningen

Registermyndigheter och andra myndigheter

Skydd för minoritetsaktieägare

En aktieägare i ett finländskt publikt aktiebolag som fusioneras med ett europabolag som är under bildning har enligt förslaget rätt att yrka inlösen av sina aktier även när det övertagande europabolaget registreras i en annan stat. Dessutom föreslås att även en aktieägare i ett övertagande finländskt aktiebolag skall ha rätt att yrka inlösen av sina aktier om bolaget, som omvandlas till europabolag, registreras i en annan stat. Om ett europabolags hemort flyttas från Finland till en annan stat, har en aktieägare som motsätter sig flyttningen motsvarande rätt till inlösen som en aktieägare som motsätter sig fusion.

I förordningen tillåtna särskilda minoritetsskyddsbestämmelser föreslås inte för det fall att ett finländskt publikt aktiebolag ändras till europabolag eller att ett europabolag bildas som holdingbolag för ett finländskt aktiebolag eller andelslag.

Skydd för borgenärer och andra utomstående

Enligt förslaget skall borgenärerna i ett publikt finländskt aktiebolag som deltar i bildandet av ett europabolag som bildas genom fusion ha rätt att motsätta sig fusionen på motsvarande sätt som borgenärerna har vid en fusion om vilken bestäms i lagen om aktiebolag. Borgenärsskyddet skall gälla också ett sådant övertagande finländskt bolag som registreras som europabolag i en annan EES-stat. Ett motsvarande borgenärsskydd föreslås också för det fall att ett europabolag som är registrerat i Finland flyttar sin hemort till en annan stat.

Finansierings- och försäkringslagstiftningen skall enligt förslaget ändras så, att patent- och registerstyrelsen inte skall få ge ett sådant intyg som fordras innan en fusion eller flyttning av hemort får verkställas, om tillsynsmyndigheten inom en utsatt tid meddelar patent- och registerstyrelsen att bolaget inte har uppfyllt de villkor som krävs för att fusionen eller flyttningen skall få ske och som grundar sig på lagstiftningen för nämnda bransch.

Oikeusministeriö

Mietintö

Eurooppayhtiölaki-työryhmä

2.12.2003

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eurooppayhtiöstä (SE) ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eurooppayhtiöstä (SE). Esityksen tarkoituksena on luoda eurooppayhtiötä koskevat kansalliset säännökset, jotta eurooppayhtiön perustaminen ja rekisteröinti olisi mahdollista myös Suomessa, suomalaiset yhtiöt voisivat osallistua toiseen Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvaan muuhun valtioon rekisteröitävän eurooppayhtiön perustamiseen ja jotta eurooppayhtiö voisi siirtää kotipaikkansa Suomeen tai Suomesta toiseen valtioon.

Eurooppayhtiö on osakeyhtiömuoto, jonka avulla eri valtioista olevat osakeyhtiöt ja muut yksityis- ja julkisoikeudelliset oikeushenkilöt voivat järjestää yritysrakenteita yli valtiollisten rajojen.

Eurooppayhtiötä koskevia säännöksiä on eurooppayhtiön säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa ja sitä täydentävässä kansallisessa laissa. Ehdotettavassa eurooppayhtiölaissa säädetään julkisia osakeyhtiöitä koskevaa kansallista sääntelyä pääosin vastaavalla tavalla eurooppayhtiön perustamisesta ja rekisteröimisestä sekä sulautumiseen ja kotipaikan siirtämiseen liittyvästä velkojen ja vä-

hemmistöosakkaiden suojasta, yhtiön hallinnosta ja selvitystilamenettelystä neuvoston asetukseen perustuvissa asioissa sekä yhtiön johtoon kuuluvien, tilintarkastajien ja osakkeenomistajan vahingonkorvausvastuusta ja rikosoikeudellisesta vastuusta.

Neuvoston asetuksen ja ehdotuksen mukaan eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön ja kotipaikan toiseen valtioon siirtävän Suomeen rekisteröidyn eurooppayhtiön on täytettävä kaikki sulautumisen tai kotipaikan siirron edellytyksenä olevat toimet ja muodollisuudet ennen kuin sulautumista tai siirtoa. Tämän vuoksi esimerkiksi säänneltyä rahoitus-, vakuutus- tai liikenne-elinkeinoa harjoittavan yhtiön on etukäteen selvitettävä valvontaviranomaisille, miten toimintaa jatketaan tai toiminta lopetetaan Suomessa kotipaikan siirron tai sulautumisen yhteydessä.

Esitys liittyy Suomen jäsenyyteen EU:ssa, mikä velvoittaa säätämään eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettua neuvoston asetusta täydentävät kansalliset säännökset. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan viimeistään 8 päivänä lokakuuta 2004.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Asetuksen voimaantulo

Eurooppayhtiön säännöistä annettua neuvoston asetusta (2157/2001), jäljempänä neuvoston asetus, on sovellettava Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioissa 8 päivästä lokakuuta 2004. Eurooppayhtiö on ylikansallinen yhteisömuoto, joka tarjoaa eri jäsenvaltioista oleville ja eri jäsenvaltioissa toimiville yrityksille ja luonnollisille henkilöille mahdollisuuden rajat ylittävään yhteistoimintaan EU:ssa.

1.2. Neuvoston asetuksen pääasiallinen sisältö

1.2.1. Yleistä

Asetuksessa on säännöksiä eurooppayhtiön perustamisesta, vähimmäisosakepääomasta, kotipaikasta ja sen siirtämisestä sekä eräistä eurooppayhtiön toimielimiin liittyvistä asioista. Asetukseen liittyy neuvoston direktiivi eurooppayhtiön sääntöjen täydentämisestä henkilöstöedustuksen osalta (henkilöstöedustusdirektiivi, 2001/86/EY). Asetusta sovelletaan EU-valtioiden lisäksi muissa Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvissa valtioissa (ETA:n sekakomitean päätös N:o 93/2002).

Asetuksen 1 ja 3-14 artiklassa on eurooppayhtiötä koskevat seuraavat yleiset säännökset:

- Eurooppayhtiö on oikeushenkilö, jonka osakkaiden vastuu rajoittuu pääomapanoksiin ja jota on kohdeltava

va kuten sen kotipaikan jäsenvaltion lainsäädännön mukaan perustettua julkista osakeyhtiötä, jollei neuvoston asetuksesta muuta johdu (1 ja 10 artikla).

- Eurooppayhtiöllä on vähintään 120 000 euron osakepääoma, joka on jaettu osakkeisiin (1 ja 4 artikla).

- Muilta osin osakepääomaan ja osakkeisiin sovelletaan eurooppayhtiön rekisteröintivaltion julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä (5 artikla).

- Kansallisen lainsäädännön mukaiset oikeushenkilöt voivat perustaa eurooppayhtiön viidellä eri tavalla (2 artikla).

- Eurooppayhtiön sääntömääräisen (yhtiöjärjestyksen mukaisen) kotipaikan ja pääkonttorin on sijaittava rekisteröintivaltiossa (7 artikla).

- Eurooppayhtiön sääntömääräinen kotipaikka voidaan siirtää toiseen EU-valtioon tai muuhun ETA-valtioon yhtiötä purkamatta siten, että siirron jälkeen yhtiöön sovelletaan vastaanottavan valtion eurooppayhtiöitä ja julkisia osakeyhtiöitä koskevaa lainsäädäntöä (8 ja 9 artikla).

- Eurooppayhtiöön sovelletaan (tässä järjestyksessä) neuvoston asetusta, asetuksen valtuutukseen perustuvia yhtiöjärjestyksellisiä sekä asetuksessa sääntelemättömien seikkojen osalta eurooppayhtiön kotipaikan jäsenvaltion asetuksen täytäntöönpanoon liittyvää kansallista lakia, julkisia osakeyhtiöitä koskevaa kansallista lakia ja sen mukaisia yhtiöjärjestyksellisiä. Lisäksi eurooppayhtiöön sovelletaan täysimää-

räisesti sen harjoittamaa toimintaa koskevaa kansallista erityislainsäädäntöä (9 artikla).

- Eurooppayhtiön toiminimessä on oltava ”SE” –lyhenne (11 artikla).

- Eurooppayhtiö on rekisteröitävä ja sitä koskevat asiakirjat ja ilmoitukset on julkistettava yhtiön sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltiossa samalla tavalla kuin osakeyhtiöt ja niitä koskevat asiakirjat ja ilmoitukset (12 ja 13 artikla). Lisäksi asetuksessa on erityisiä henkilöstön osallistumisjärjestelmään liittyviä rekisteröintivaatimuksia (12 artiklan 2-4 kohdat ja 26 artikla).

- Eurooppayhtiön rekisteröinti, rekisteristä poistaminen ja kotipaikan siirtäminen toiseen jäsenvaltioon on julkaistava tiedoksi myös Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä (14 artikla).

1.2.2. Eurooppayhtiön perustaminen ja rekisteröinti

Eurooppayhtiö voidaan perustaa viidellä eri tavalla oikeushenkilöiden toimesta. Luonnolliset henkilöt eivät voi olla perustajina. Eurooppayhtiö voidaan perustaa seuraavasti:

1. Vähintään kaksi eri jäsenvaltioon rekisteröityä julkista osakeyhtiötä sulautuu jonkin perustajayhtiön kotivaltiossa tai muussa ETA-valtiossa rekisteröitäväksi eurooppayhtiöksi (2 artiklan 1 kohta). Sulautumisen yhteydessä myös eurooppayhtiöksi muuttuvan vastaanottavan yhtiön kotipaikka voidaan siirtää toiseen valtioon.

2. Vähintään kaksi eri jäsenvaltioiden lainsäädännön alaista yksityistä tai julkista osakeyhtiötä perustaa holding-eurooppayhtiön. Holding-eurooppayhtiö voidaan perustaa myös siten, että vähintään kahdella perustajina olevista julkisista ja yksityisistä

osakeyhtiöistä on ollut ainakin kahden vuoden ajan muun jäsenvaltion lainsäädännön alainen tytäryhtiö tai sivuliike muussa jäsenvaltiossa (2 artikla 2 kohta).¹

3. Tietyt edellytykset täyttävät jäsenvaltion lainsäädännön alaiset yhtiöt tai muut julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt perustavat eurooppayhtiön. Edellytyksenä on, että perustajien sääntömääräinen kotipaikka ja pääkonttori ovat yhteisössä ja vähintään kaksi perustajaa on eri jäsenvaltion lainsäädännön alaisia tai kahdella niistä on ollut vähintään kahden vuoden ajan toisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen tytäryhtiö tai sivuliike muussa jäsenvaltiossa (2 artiklan 3 kohta).

4. Jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustettu julkinen osakeyhtiö, jolla on vähintään kahden vuoden ajan ollut toisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen tytäryhtiö, muutetaan eurooppayhtiöksi (2 artiklan 4 kohta).

5. Eurooppayhtiö perustaa eurooppayhtiömuotoisia tytäryhtiöitä (3 artiklan 2 kohta).

Asetuksessa on yksityiskohtaisia säännöksiä perustamistavoista. Sulautumalla perustaminen voidaan toteuttaa kolmannessa yhtiöoikeudellisessa direktiivissä (78/855/EY) tarkoitetulla tavalla joko absorptiosulautumisena tai kombinaatiosulautumisena (17 artikla). Asetuksessa säädetään sulautumissuunnitelmasta ja sitä koskevasta asiantuntijan lausunnosta ja suunnitelman julkistamisesta, suunnitelman hyväksymisestä, velkojien suojasta, sulautumisen rekisteröinnistä ja muusta viranomaisvalvonnasta, sulautumisen

¹ Asetuksen 2 artiklan 2 ja 3 kohdan suomenoksessa on kirjoitusvirhe. Muissa kieliversioissa kummankin kohdan a ja b –alakohtien välillä on sana ”tai”

voimaantulosta ja oikeusvaikutuksista, sulautumisen pätemättömyydestä ja tytäryhtiösulautumisesta (19-31 artikla).

Asetuksessa sääntelemättömien tai vain osittain säänneltyjen seikkojen osalta jokaiseen sulautumiseen osallistuvaan yhtiöön sovelletaan sen jäsenvaltion sulautumisdirektiivin mukaisia säännöksiä, jonka alainen yhtiö on (18 artikla). Tämän vuoksi esimerkiksi Suomen osakeyhtiölain (OYL, 734/1978) säännöksiä sulautumisen täytäntöönpanoon vaadittavasta luvasta sovelletaan vain sulautumiseen osallistuviin suomalaisiin yhtiöihin.

Asetuksen mukaan jäsenvaltio voi säätää lainsäädäntönsä alaisuuteen kuuluvien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osalta erityisestä vähemmistöosakkaiden suojasta, joka koskee sulautumista vastustavia osakkeenomistajia (24 artiklan 2 kohta). Jäsenvaltio voi myös säätää, että jäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella on oikeus vastustaa yleisen edun perusteella tämän valtion lainsäädännön alaisen yhtiön osallistumista sulautumiseen (19 artikla).

Holding-yhtiöksi eurooppayhtiö voidaan perustaa, jos perustajat äyttävät neuvoston asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset ja perustajayhteisöjen osakkaat tarjoavat osakkeitaan ja osuuksiaan holding-yhtiölle siten, että se saa yli 50 %:n äänivaltaisuuden jokaisessa perustajayhtiössä. Perustajayhteisöjen phto- tai valvontaelinten on laadittava holding-yhtiön perustamisesta suunnitelma. Suunnitelman sisältöä, kuuluttamista, riippumattoman asiantuntijan lausuntoa ja hyväksymistä koskevat vaatimukset vastaavat pääosin sulautumiseen sovellettavia vaatimuksia (32 artikla). Asetuksessa säädetään lisäksi perustajayhtiöiden osakkeiden luovuttamisesta holding-yhtiölle sekä

jäsenvaltion oikeudesta antaa vähemmistöosakkaiden, velkojien ja henkilöstön turvaamiseksi tarpeellisia säännöksiä (33 ja 34 artikla).

Neuvoston asetuksen 2 artiklan 4 kohdan vaatimukset täyttävä julkinen osakeyhtiö voidaan muuttaa eurooppayhtiöksi siten, että yhtiö laatii yhtiömuodon muuntamissuunnitelman, joka julkistetaan vähintään kuukautta ennen asiasta päättävää yhtiökokousta (37 artikla). Lisäksi yhtiön on hankittava ennen muuntamisesta päättävää kokousta riippumattoman asiantuntijan todistus yhtiön varoista (38 artikla).

Eurooppayhtiön rekisteröintiin ja yhtiötä koskevien asiakirjojen julkistamiseen sovelletaan lähtökohtaisesti sen sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltion lain mukaisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä (12 ja 13 artikla). Lisäksi asetuksessa on erityisiä henkilöstön osallistumisjärjestelmään liittyviä rekisteröintivaatimuksia (12 artiklan 2-4 kohdat).

1.2.3. Eurooppayhtiön hallinto ja yhtiökokous

Eurooppayhtiön hallinto voidaan järjestää joko niin, että hallinnosta vastaa hallintoneuvosto ja johtokunta (kaksitasoinen järjestelmä) tai hallitus (yksitasoinen järjestelmä). Yhtiö voi itse valita kumpaa hallintomallia se käyttää (38 artikla).

Kaksitasoisessa hallintomallissa eurooppayhtiön hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenten valintaa, toimielinten tehtäviä ja päätöksentekoa koskeva sääntely poikkeaa vain vähäisessä määrin suomalaisen osakeyhtiön hallintoneuvostoa ja hallitusta koskevasta OYL:n säännöksistä. Joiltakin osin Suomeen rekisteröitävää eurooppayhtiötä koskevan sääntelyn yhdenmukaistaminen suhteessa suo-

malaista osakeyhtiötä koskevaan sääntelyyn edellyttää, että Suomessa säädetään asetuksessa sallituista kansallisista poikkeuksista, kuten velvollisuudesta ottaa toimitusjohtaja (39-42 ja 46-50 artikla).

Yksitasoisessa hallintomallissa eurooppayhtiön hallituksen jäsenten valintaa ja toimielimen tehtäviä koskeva sääntely ei juurikaan poikkea suomalaisen osakeyhtiön hallitusta koskevasta sääntelystä. Joiltakin osin sääntelyn yhdenmukaisuuden lisääminen suhteessa OYL:iin edellyttää kuitenkin asetuksessa sallittujen kansallisten poikkeusmahdollisuuksien käyttämistä, kuten säännöstä velvollisuudesta ottaa toimitusjohtaja (43-45 ja 46-50 artikla).

Lisäksi asetuksessa säädetään, että eurooppayhtiön johtokunnan, hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten vastuuseen neuvoston asetusta tai eurooppayhtiön sääntöjä rikkomalla yhtiölle aiheutuneista vahingoista sovelletaan eurooppayhtiön kotipaikan jäsenvaltion julkisia osakeyhtiöitä koskevaa lainsäädäntöä (51 artikla).

Eurooppayhtiön hallinnon sääntely eroaa suomalaisia osakeyhtiöitä koskevasta sääntelystä olennaisimmin siinä, että eurooppayhtiössä työntekijöillä on aina oltava oikeus valita edustajia yhtiön hallintoneuvostoon tai hallitukseen, jos eurooppayhtiöön sovelletaan asetukseen liittyvää työntekijöiden osallistumista koskevaa direktiiviä. Suomalaisessa osakeyhtiössä henkilöstön edustaminen voidaan järjestää myös muulla tavalla (laki henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa, 725/1990).

Eurooppayhtiön osakkaat käyttävät päätäntävaltaansa yhtiökokouksessa vastaavalla tavalla kuin suomalaisessa osakeyhtiössä. Suomeen rekisteröitävän eurooppayhtiön yhtiökokouksen järjestäytymistä, kulkua ja äänestys-

menettelyä koskeva asetuksen sääntely vastaa suomalaiseen julkiseen osakeyhtiöön sovellettavia säännöksiä (38, 53, 54 ja 57-60 artikla). Lisäksi asetuksessa säädetään osakkaiden määrävähemmistön oikeudesta vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen järjestämistä ja tietyn asian ottamista yhtiökokouksen esityslistalle. Eurooppayhtiön kotipaikan kansallisessa laissa voidaan säätää pienemmästä vähemmistöoikeuksien käyttämiseen vaadittavasta osuudesta kansallisia julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä vastaavalla tavalla (55 ja 56 artikla). Mainitut vähemmistöoikeudet voidaan siten säännellä Suomeen rekisteröitävän eurooppayhtiön osalta vastaavalla tavalla kuin osakeyhtiölaissa.

1.2.4. Tilinpäätös

Eurooppayhtiön tilinpäätöksen laatimiseen sekä tilinpäätösasiakirjojen julkistamiseen sovelletaan yhtiön kotipaikan jäsenvaltion julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä (61 artikla). Käytännössä julkisia osakeyhtiöitä koskevat tilinpäätösvaatimukset on suurelta osin harmonisoitu EY:n tilinpäätös- ja konsernitiilinpäätösdirektiiveillä. Luotto- tai rahoituslaitostoimintaa harjoittavan eurooppayhtiön tilinpäätökseen ja tilinpäätösasiakirjojen julkistamiseen sovelletaan luotto- tai rahoituslaitoksia koskevien EY:n direktiivien mukaista eurooppayhtiön kotipaikan jäsenvaltion lainsäädäntöä. Vakuutusyrittäjätoimintaa harjoittavan eurooppayhtiön tilinpäätökseen sovelletaan vastaavasti EY:n direktiivien mukaista kansallista vakuutusyhtiöiden tilinpäätössääntelyä (62 artikla).

1.2.5. Kotipaikan siirtäminen toiseen jäsenvaltioon

Eurooppayhtiön yhtiökokous voi päättää yhtiön kotipaikan siirtämisestä toiseen EU:n jäsenvaltioon tai muuhun ETA-valtioon siten, että yhtiö säilyttää oikeushenkilöasemansa eikä yhtiö purkaudu valtiossa, josta kotipaikka siirretään. Asetuksessa säädetään siirtosuunnitelmasta, siirtoa koskevasta johtokunnan tai hallituksen selonteosta, siirtosuunnitelman julkistamisesta, suunnitelman ja selonteon pitämisestä osakkeenomistajien ja velkojien nähtävänä, siirtoa koskevaa yhtiökokouksen päätöstä koskevista vaatimuksista, velkojien suojasta, eurooppayhtiön sääntömääräisen kotipaikan toimivaltaisen viranomaisen todistuksesta siirron edellytyksenä olevien toimien ja muodollisuuksien täyttämisestä sekä siirron rekisteröinnistä ja sen oikeusvaikutuksista. Eurooppayhtiö ei voi siirtää kotipaikkaansa, jos yhtiötä koskeva purkamis-, maksukyvyttömyys- tai muu vastaava menettely on aloitettu (8 artiklan 1-4, 6-13, 15 ja 16 kohdat).

Neuvoston asetuksen mukaan jäsenvaltio voi säätää alueellaan rekisteröitävien eurooppayhtiöiden osalta erityisestä vähemmistöosakkaiden suojasta, joka koskee kotipaikan siirtoa vastustavia osakkeenomistajia (8 artiklan 5 kohta). Jäsenvaltio voi myös säätää, että jäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella on oikeus vastustaa kotipaikan siirtoa yleisen edun perusteella sillä seurauksella, että siirto, josta seuraisi sovellettavan lain vaihtuminen, ei tule voimaan (8 artiklan 14 kohta).

Yhtiön kotipaikalla voi olla merkitystä riita-asiassa sovellettavaa lakia valittaessa. Kotipaikan siirtäminen toiseen valtioon ei kuitenkaan yleensä käytännössä vaikuta kansainvälisen

yksityisoikeuden liittymäsääntöihin, joita sovelletaan ennen kotipaikan siirtämistä syntyneisiin oikeussuhteisiin.

Tuomioistuimen toimivaltaa koskevan asetuksen (neuvoston asetus N:o 44/2001 tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla) mukaan vastaajana olevan yhtiön kotipaikan tuomioistuimella on yleistuomivalta käsitellä yksityisoikeudellisia saatavia koskevia kanteita. Lisäksi asetuksessa säädetään erityisistä toimivaltaperusteista, joiden nojalla esimerkiksi työ- tai kuluttajasopimukseen perustuva kanne voidaan käsitellä muussakin tuomioistuimessa. Yleistuomivalta käsitellä yhtiötä vastaan nostettavia kanteita siirtyy yhtiön kotipaikan muuttumisen myötä uuteen valtioon, mutta eurooppayhtiön sääntöjä koskevan asetuksen 8 artiklan 16 kohta tarkoittanee sitä, että tällä ei ole vaikutusta ennen siirtoa syntyneisiin vaatimuksiin. Tiettyjä työ- ja kuluttajasopimuksia ja muita velvoitteita koskeviin erityisiin toimivaltaperusteisiin yhtiön kotipaikan siirtäminen toiseen jäsenvaltioon ei vaikuta lainkaan ennen siirtoa syntyneisiin velvoitteisiin.²

Eurooppayhtiön kotipaikan siirtäminen toiseen valtioon ei muuta saatavien perintää erillis-täytäntöönpanona Suomessa ulosot-

²Sulautumisperustamisen osalta neuvoston asetuksessa ei ole erityistä lainvalinta- ja oikeuspaikkasäännöstä. Toisaalta sulautumiseen osallistuvan yhtiön velkojien suojaan sovelletaan sen kotipaikan valtion kansallisia julkisen osakeyhtiöiden sulautumista koskevia säännöksiä ottaen huomioon sulautumisen rajojen yli ulottuvan luonteen. Jatkovalmistelussa selvitetään, onko mahdollista ja tarpeen lisätä eurooppayhtiölakiin sulautumisperustamisen osalta lainvalinnasta vastaavalla tavalla kuin neuvoston asetuksen 8 artiklan 15 kohdassa säädetään.

toteitse tai vastaavalla tavalla muissa ETA-valtioissa. Toisaalta kotipaikan siirtämisestä seuraa yleensä, että siirron jälkeen vireille tulevassa selvitystila-, yrityssaneeraus- tai vastaavan menettelyn ja konkurssin oikeuspaikka on lähtökohtaisesti yhtiön uuden sääntömääräisen kotipaikan valtiossa (neuvoston asetus (EY) N:o 1346/2000, jäljempänä maksukyvvyttömyysasetus).

1.2.6. Eurooppayhtiön muuntaminen kansallisen lain mukaiseksi osakeyhtiöksi

Eurooppayhtiö voidaan muuttaa sen kotipaikan jäsenvaltion lainsäädännön alaiseksi julkiseksi osakeyhtiöksi, kun kaksi vuotta on kulunut eurooppayhtiön rekisteröinnistä tai kahden ensimmäisen tilinpäätöksen hyväksymisestä (66 artikla). Muuttamismenettelyyn sovelletaan pääosin vastaavia säännöksiä kuin eurooppayhtiön perustamiseen.

1.2.7. Selvitystila ja konkurssi

Purkamiseen, selvittämiseen, maksukyvvyttömyyteen, maksujen lakkaamiseen ja vastaaviin menettelyihin sovelletaan eurooppayhtiön kotipaikan jäsenvaltion julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä. Tällaisen toimenpiteen aloittaminen ja päättäminen sekä päätös toiminnan jatkamisesta on julkistettava kotipaikan jäsenvaltiossa vastaavalla tavalla kuin eurooppayhtiön perustaminen (63 ja 65 artikla). Lisäksi asetuksessa säädetään eurooppayhtiön määrittämisestä selvitystilaan silloin, kun yhtiön sääntömääräinen kotipaikka ja pääkonttori eivät sijaitse samassa jäsenvaltiossa eikä yhtiö ryhdy määrääjässä asetuk-

sesta ilmeneviin toimenpiteisiin asiantilan korjaamiseksi (64 artikla).

1.2.8. Asetuksen täytäntöönpanoon liittyvä jäsenvaltion sääntelyvelvollisuus ja -oikeus

Asetuksen mukaan jäsenvaltioiden on ryhdyttävä kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Jäsenvaltion on myös nimettävä tiettyjä tehtäviä varten toimivaltaiset viranomaiset (64 ja 68 artikla). Tietyiltä osin asetuksessa sallitaan sen pääsäännöistä poikkeava kansallinen sääntely.

1.3. Kansallisen lainsäädännön soveltaminen

Suomeen rekisteröitävään eurooppayhtiöön sovelletaan julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä, jollei asetuksessa toisin säädetä. Eurooppayhtiöön sovelletaan siten esimerkiksi osakeyhtiölakia. Lisäksi säänneltyä elinkeinoa harjoittavaan eurooppayhtiöön sovelletaan toimintaa koskevaa erityistä yhtiölainsäädäntöä, kuten liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettua lakia (LPL, 1501/2001) tai vakuutusyhtiölakia (VYL, 1062/1979). Eurooppayhtiön toimintaan sovelletaan jäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä, kuten vero-, kilpailu- konkurssilainsäädäntöä (asetuksen johdanto-osan 20. kappale).

1.4. Eurooppayhtiötä koskeva lainsäädäntö muissa EU:n jäsenvaltioissa³

Ruotsi. Keväällä 2003 julkistetussa Ruotsin oikeusministeriön muistiossa (Ds 2003:15) ehdotetaan erillisen eurooppayhtiölain säätämistä. Lisäksi ehdotetaan muutoksia osakeyhtiölakiin, tilinpäätöslakiin, liiketoimintakiellosta annettuun lakiin sekä eräiden säänneltyjä elinkeinoja, lähinnä rahoitus- ja vakuutustoimintaa, harjoittavia osakeyhtiöitä koskeviin erityislakeihin. Ehdotuksen mukaan neuvoston asetukseen perustuvia kansallisia sääntelyvaltuuksia tulisi soveltaa siten, että Ruotsiin rekisteröitävää eurooppayhtiötä koskeva sääntely vastaisi mahdollisimman pitkälti kansallisia julkisia osakeyhtiöitä koskevaa sääntelyä. Lisäksi ehdotus sisältää eurooppayhtiön hallintoneuvostosta säännökset, jotka vastaavat pitkälti Suomen osakeyhtiölakia. Hallintoneuvosto ei edelleenkään olisi mahdollinen ruotsalaisessa julkisessa osakeyhtiössä. Muistiossa ei ehdoteta erityistä vähemmistönsuojaa silloin, kun Ruotsiin rekisteröidyn eurooppayhtiön kotipaikka siirretään toiseen jäsenvaltioon tai ruotsalainen yhtiö sulautuu toiseen jäsenvaltioon rekisteröitävään eurooppayhtiöön. Toisaalta kotipaikan siirron osalta ehdotetaan velkojensuojasäännöksiä, jotka vastaavat ruotsalaisten yhtiöiden sulautumiseen sovellettavaa velkojensuojaa. Lisäksi ehdotetaan, että Ruotsin rahoitustarkastus voisi vastustaa

yleisen edun perusteella sen valvottavana olevan eurooppayhtiön kotipaikan siirtämistä toiseen valtioon ja valvottavana olevan ruotsalaisen yhtiön osallistumista eurooppayhtiön perustamiseen sulautumisen kautta. Muistiossa arvioidaan, että yleisen edun piiriin voi kuulua esimerkiksi rahoitus- ja vakuutusalan yritysten toiminnan vakauden ja maineen turvaaminen, rahanpesun rajoittaminen, kuluttajansuoja ja veropaon estäminen. Vastustamismahdollisuutta perusteellaan sillä, että rahoitus- ja vakuutusalan yrityksillä on keskeinen merkitys niiden asiakkaiden ja yhteiskunnan kannalta, ja sillä, että käytännössä on vaikea ennakoida tilanteita, joita voi syntyä valvottavan yrityksen kotipaikan siirron tai sulautumisen yhteydessä. Yhteiskunnallisten intressien vuoksi on hyväksyttävää, että rahoitustarkastus voisi vastustaa kotipaikan siirtoa tai sulautumista.⁴

Tanska. Marraskuussa 2003 on julkistettu ehdotus eurooppayhtiölaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (Økonomi- og Erhvervsmin., j.nr. 207-50, www.eogs.dk -nyheder). Ehdotus on lausuntokierroksella, joka päättyy joulukuussa. Ehdotuksen mukaan eurooppayhtiön sulautumisperustamiseen osallistuvan tanskalaisen yhtiön osakkailla ja kotipaikkaa siirtävän tanskalaisen eurooppayhtiön osakkailla olisi oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista käypään hintaan. Yhtiön pitäisi antaa lunastushinnan maksamisesta turvaava vakuus ennen kuin rekisteriviranomainen antaa neuvoston asetuksessa tarkoitetun, sulautumisen tai siirron

³ Marraskuussa 2003 kansallisia lainvalmisteluasiakirjoja on saatavana Ruotsin, Tanskan, Saksan ja Iso Britannian osalta. Jatkovalmistelussa kansainvälistä vertailua pidetään ajantasalla ja täydennetään Norjaa, Ranskaa, Hollantia, Luxemburgia ja Viroa koskevilla tiedoilla. Tietävästi Ranskan ehdotuksen pitäisi valmistua lähiaikoina ja valmistelu ei ole vielä edennyt Belgiassa ja Italiassa.

⁴ Lausuntopalautteen perusteella jatkovalmistelussa selvitetään mm. erityisen vähemmistönsuojan tarvetta sekä yleiseen etuun perustuvan vastustamisoikeuden tarvetta ja laajuutta.

rekisteröinnin edellytyksenä olevan todistuksen.⁵ Oikeutta lunastukseen perustellaan sillä, että rakennejärjestyksessä otetaan käyttöön sellainen uusi yhtiömuoto ja uudet oikeussäännöt, joihin nykyiset osakkaat eivät ole voineet varautua. Kotipaikan siirron yhteydessä yhtiön velkojalla olisi oikeus vaatia saatavansa maksua tai turvaavan vakuuden antamista ennen siirtoa vastaavalla tavalla kuin kansallisen lain mukaan osakepääoman alentamisen yhteydessä. Erityisen velkojiensuojan tarvetta perustellaan vastaavalla tavalla kuin vähemmistöosakkaiden oikeutta lunastukseen. Kotipaikan siirtosuunnitelman julkistamisesta lähtien eurooppayhtiön toiminnan yhteydessä olisi mainittava siirtoaikomuksesta.

Eurooppayhtiön hallintoa koskevia neuvoston asetukseen perustuvia sääntelymahdollisuuksia ehdotetaan käytettäväksi siten, että sääntely vastaisi mahdollisimman pitkälti kansalliseen julkiseen osakeyhtiöön sovellettavia säännöksiä. Kaksitasoinen hallintomalli ehdotetaan säänneltäväksi siten, että eurooppayhtiön johtokunnalla tarkoitettaisiin kansallisen lain mukaista hallitusta (bestyrelse) ja johtajistoa (direktion) ja lisäksi säädettäisiin siitä, mitä nimenomaisia säännöksiä sovelletaan hallintoneuvostoon (tilsynsorgan).

Tanskassa ei ehdoteta sulautumisen ja kotipaikan siirtämisen kieltämisestä koskevan neuvoston asetuksen poikkeusmahdollisuuden käyttämistä. Kesällä 2003 julkistetun kansallisen rekisteriviranomaisen muistion (Ehrvervs- og selskabstyrelsen, 24.6.2003) mukaan kieltomahdollisuutta ei ole tähän asti pidetty tarpeellisena eu-

rooppalaisen taloudellisen etuymän osalta, se ei käytännössä takaa yhtiön toiminnan jatkumista Tanskassa ja se voisi vaikeuttaa eurooppayhtiön kotipaikan siirtoa ja perustamista sulautumisen kautta. Kielto- mahdollisuuden käytön kannalta ongelmana pidetään myös sitä, että kiellon edellytyksenä olevaa yleistä etua ei ole määritelty asetuksessa.

Saksa. Saksan oikeusministeriö julkisti muistionsa - Diskussionsentwurf -Gesetz für Einführung der Europäischen Gesellschaft (SEEG) – eurooppayhtiötä koskevasta lainsäädännöstä 28.2.2003. Muistio koskee neuvoston asetukseen liittyvää kansallisen sääntelyn muutostarvetta. Asetukseen liittyvän direktiivin voimaansaattamisen edellyttämät säännökset valmistellaan erikseen. Muistiossa ehdotetaan eurooppayhtiöstä annettavaa erillislakia (SE-ausführungsgesetz - SEAG). Muuta lainsäädäntöä ei muistiossa käsitellä.

Eurooppayhtiölakia ei ole tarkoitettu tyhjentäväksi, vaan sen vaietes- sa tulisivat sovellettaviksi Saksan osakeyhtiölain säännökset edellyttäen, että niiden noudattaminen ei ole vastoin neuvoston asetusta. Tämän mukaisesti laissa ei luetella kaikkia niitä voimassa olevan osakeyhtiölain säännöksiä, jotka täydentävät lakiehdotusta. Ehdotetun lain kohteena on ensinnäkin vähemmistöosakkaiden ja velkojien suoja silloin, kun eurooppayhtiö perustetaan sulautumisen kautta tai holding-yhtiöksi tai kun eurooppayhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon. Erityisen vähemmistönsuojan tarvetta perustellaan sillä, että eurooppayhtiö on uusi yhtiömuoto, joten yksittäistä osakasta ei tule pakottaa osallistumaan siihen. Tämän mukaisesti osakkaille ehdotetaan vastaavanlaista oikeutta saada lunastus osakkeistaan kuin Saksan

⁵ Sulautumisen osalta oikeus lunastukseen on laajempi kuin kansallisessa sulautumisessa. Kotipaikan siirtämisestä ei ole tähän asti säädetty Tanskan laissa.

lain mukaisessa sulautumisessa. Toisaalta lakiehdotuksen ja voimassa olevan lain mukaan sulautuvan yhtiön osakkaalla ei ole oikeutta moittia sulautumispäätöstä sillä perustella, että fuusioehtojen mukainen vaihtosuhte olisi epäedullinen hänelle. Eri asia on, että tällaisessa tilanteessa osakkeenomistaja voi nostaa hyvityksen saamiseksi kanteen, jonka menestyessä hän saa fuusiovastikkeen ohella käteishyvityksen vaihtosuhteen epäedullisuuden kompensoimiseksi. Nämä oikeussuojakeinot ovat osakkaan suojana myös silloin, kun kansallisen lain mukainen yhtiö on eurooppayhtiön perustamiseksi toteutettavassa sulautumisessa vastaanottavana yhtiönä. Ehdotuksen mukaan osakkaalla on vastaava oikeus lunastuksen saamiseen myös silloin, kun eurooppayhtiö perustetaan holdingyhtiöksi tai eurooppayhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon. Holding-perustamisen yhteydessä osakkaalla on lisäksi oikeus nostaa kanne käteishyvityksen saamiseksi osakkeiden epäedullisen vaihtosuhteen takia.

Saksan kansallisen lain mukaisessa sulautumisessa - pohjoismaista eroten - velkojille ei ole turvattu mahdollisuutta saada maksua tai vakuutta saatavastaan ennen sulautumisen täytönpanoa. Saksan lain perusteella velkojalla on mahdollisuus vaatia turvaavaa vakuutta vain jälkikäte. Lakiehdotuksessa tätä pidetään riittämättömänä silloin, kun yhtiö sulautuu toiseen valtioon rekisteröitävään eurooppayhtiöön tai eurooppayhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon. Näiden tilanteiden osalta ehdotetaan, että velkojalla on oikeus saada riittävä vakuus ennen kuin fuusion täytönpanoon tai kotipaikan siirtämiseen myönnetään lupa.

Ehdotuksessa on lisäksi säännöksiä yksitasoisesta hallintomallista, jossa

hallitus valvoo toimitusjohtajaa ja muuta yhtiön hallintoa. Ehdotus perustuu siihen, että tällaista hallintomallia ei sallita Saksan lain mukaisessa julkisessa osakeyhtiössä. Laissa säädettäisiin myös toimitusjohtajan tehtävistä ja vastuusta sekä eurooppayhtiön edustamisesta. Näiden lisäksi ehdotuksessa on säännös 5 % osakkeista edustavan osakkaan oikeudesta kutsua koolle eurooppayhtiön yhtiökokous. Saksan ehdotuksessa ei ole säännöksiä viranomaisen oikeudesta kieltää sulautuminen ja kotipaikan siirtäminen yleisen edun perusteella.

Iso-Britannia. Kauppa- ja teollisuusministeriön toimesta laaditussa 6.10.2003 julkistetussa muistiossa (www.dti.gov.uk/cld/current.htm) ehdotetaan eurooppayhtiötä koskevaa kansallista lainsäädäntöä. Tarkoitus on, että eurooppayhtiön perustaminen olisi mahdollisimman helppoa ja että perustamisen jälkeen sovellettava sääntely vastaisi mahdollisimman pitkälti julkisia osakeyhtiöitä koskevaa kansallista sääntelyä. Muistiossa ei ehdoteta erityisiä säännöksiä hallintoneuvostosta eikä toimitusjohtajasta, koska niistä voidaan määrätä voimassa olevan lain mukaan joustavasti yhtiöjärjestyksessä. Tämän vuoksi ei ole tarpeen säännellä yksityiskohtaisilla pakottavilla säännöksillä yhtiöiden käytettävissä olevista hallintomalleista. Eurooppayhtiön sulautumisperustamisen ja kotipaikan siirron osalta ei ehdoteta erityisiä vähemmistöosakkaiden suojasäännöksiä, koska voimassa olevan lain vähemmistösuoja pidetään riittävänä ja toimenpiteeseen tyytymätön osakas voi aina myydä osakkeensa. Vähemmistöosakkaiden ja velkojen suojan osalta ehdotetaan kotipaikan siirrosta erityissäännöksiä, joiden mukaan yhtiön johdon on annettava

ennen siirtoa lausunto yhtiön maksukyvyyn säilymisestä siirtoa seuraavan vuoden ajan (statement of solvency). Lisäksi siirtosuunnitelmasta on ilmoitettava osakkaille ja velkojille ja yhtiön kirjeissä ja lomakkeissa on mainittava siirtoaikomuksesta suunnitelman julkistamisen ja siirron rekisteröinnin välisenä aikana. Velkojiensuojasäännösten mallina on käytetty insolvenssilakia (Insolvency Act 1986). Ehdotuksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeri voisi vastustaa yleisen edun perusteella eurooppayhtiön kotipaikan siirtoa tai julkisen osakeyhtiön osallistumista eurooppayhtiön perustamiseen. Käytännössä vastustamisesta päättäisi rekisteriviranomainen (registrar of companies) ministerin antaman valtuutuksen perusteella. Yleisestä edusta voisi olla kysymys esimerkiksi petoksen tai veronkierron yhteydessä. Toisaalta yleiseen etuun perustuva arviointi ei olisi mahdollista muualla laissa säänneltyjen seikkojen, kuten kilpailuedellytysten osalta.

2. Muutostarve

2.1. Neuvoston asetukseen perustuva sääntelyvelvollisuus

Neuvoston asetus on sellaisenaan sitova ja sitä sovelletaan jokaisessa EU:n jäsenvaltiossa ja muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ilman kansallisia täytäntöönpanotoimia. Euroopan Yhteisöjen tuomioistuimen (EY-tuomioistuin) oikeuskäytännön mukaan asetuksen säännöksiä ei saa sisällyttää kansalliseen lakiin, koska se voisi aiheuttaa epäselvyyttä säännösten alkuperän ja oikeudellisten vaikutusten suhteen (Ds 2003:15, s. 23). Suomen laissa ei siten voida säätää asetuksessa säädetystä seikasta. Asetuksen ulkopuolelle jäävien seikkojen osalta Suomen la-

kiin voidaan sisällyttää eurooppayhtiötä koskevia erityissäännöksiä vain asetuksen lainvalintasäännösten ja asetuksesta ilmenevien sääntelyvaltuutusten rajoissa (9 artikla). Näistä syistä Suomen laissa ei voida säännellä kattavasti eurooppayhtiöön liittyvistä seikoista. Kattava sääntely ei myöskään ole tarpeen, koska asetusta sovelletaan Suomessa kuten kansallista oikeutta ja siltä osin kuin asetuksesta tai muusta EULainsäädännöstä ei muuta seuraa, Suomeen rekisteröityyn eurooppayhtiöön sovelletaan julkisia osakeyhtiöitä koskevaa muuta Suomen lainsäädäntöä.

Asetuksen mukaan eurooppayhtiötä on kohdeltava jokaisessa jäsenvaltiossa kuten sen kotipaikan jäsenvaltion kansallista julkista osakeyhtiötä, jollei asetuksesta muuta johdu (10 artikla). Jäsenvaltion lainsäädännössä eurooppayhtiö voidaan asettaa kansallisista julkisista osakeyhtiöistä poikkeavaan asemaan vain asetuksessa sallitulla tavalla. Eurooppayhtiöllä on siten lähtökohtaisesti samat oikeudet ja velvollisuudet kuin sen kotipaikan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisella julkisella osakeyhtiöllä.

Asetuksen perusteella jäsenvaltio on kuitenkin velvollinen ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin asetuksen tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi sekä nimeämään viranomaiset, joiden toimivaltaan asetuksessa säänneltyt viranomaistehtävät kuuluvat (68 artikla). Jäsenvaltion on säädettävä myös asetukseen perustuvan erityisen pakkoselvitystilamenettelyn järjestämisestä (64 artiklan 2 ja 3 kohta) ja velkojiensuojasta silloin, kun eurooppayhtiön kotipaikka siirretään toiseen jäsenvaltioon (8 artiklan 7 kohta).

Sulautumisasiakirjoja koskevien osakeyhtiölain muotovaatimusten kattava soveltaminen myös ulkomaisia sulautumiseen osallistuvia yhtiöitä koskeviin, Suomen rekisteriviranomaiselle toimitettaviin asiakirjoihin voisi vaikeuttaa olennaisesti eurooppayhtiön perustamista sulautumisen kautta. Yleensä riittääkin, että sulautumiseen osallistuvasta ulkomaisesta yhtiöstä on Suomessa saatavana ne sulautumissuunnitelman liitteet, jotka yhtiö on velvollinen laatimaan sen kotipaikan valtion lain mukaan. Suomen rekisteriviranomaisella on yleensä tarve saada ulkomaista yhtiötä koskevasta asiakirjasta suomen- tai ruotsinkielinen käännös vain silloin, kun sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinti perustuu tällaiseen asiakirjaan. Suomen rekisteri- tai valvontaviranomaiselle tehtävän sulautumista koskevan ilmoituksen tai hakemuksen osalta riittää, että ilmoittajina tai hakijoina ovat sulautumiseen osallistuvat suomalaiset osakeyhtiöt, jos ulkomaisten yhtiöiden myötävaikutus ei ole välttämätöntä suomalaisten yhtiöiden tai niiden osakkaiden taikka velkojien ja muiden sidosryhmien kannalta.⁶

⁶ Jatkovalmistelun aikana pyritään selvittämään, mihin ratkaisuun muissa valtioissa päädytään ulkomaisia yhtiöitä koskeviin liiteasiakirjoihin sovellettavien sisältö- ja kielivaatimusten suhteen. Esimerkiksi käännösten vaatiminen voisi perustua lähinnä asetuksen säännöksiin sulautumisen valtiolliset rajat ylittävästä luonteesta, asetuksessa sallitusta kansallisesta vähemmistön ja velkojien suojasta sekä sulautumisdirektiivin vaatimukseen, jonka mukaan tietyt kaikkia sulautumiseen osallistuvia yhtiöitä koskevat sulautumisasiakirjat on pidettävä jokaisen sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkaiden nähtävänä (direktiivin 11 artikla).

VM:n, Ratan ja HEX:n tulisi arvioida, miten valtiolliset rajat ylittävä sulautuminen ja kotipaikan siirtomahdollisuus vaikuttaa noteerattujen yhtiöiden arvopaperimarkkinalainsäädäntöön ja markkinapaikan itsesäänte-

2.2. Neuvoston asetuksessa sallittu kansallinen sääntely

Joidenkin neuvoston asetuksessa säänneltyjen seikkojen osalta jäsenvaltiolla on oikeus antaa asetuksesta poikkeavia tai sitä täydentäviä säännöksiä asetuksesta ilmenevän valtuutuksen perusteella.⁷

Sääntelymahdollisuudet

Jäsenvaltion laissa voidaan säätää seuraavista asioista:

- Voidaan tietyin edellytyksin sallia, että eurooppayhtiön perustajana voi olla myös yhtiö, jonka pääkonttori ei ole yhteisön alueella (2 artiklan.5 kohta).

- Voidaan vaatia, että eurooppayhtiön pääkonttorin ja yhtiöjärjestyksen mukaisen kotipaikan on oltava samassa paikassa (kunnassa) (7 artikla).

- Voidaan säätää vähemmistöosakkaiden suojasta eurooppayhtiön perustamisen (sulautuminen, yhtiömuodon muuttaminen, holding-eurooppayhtiön perustaminen) ja kotipaikan siirron yhteydessä (8 artiklan 5 kohta, 24 artiklan 2 kohta ja 34 artikla).

- Kotipaikan siirron yhteydessä velkojien suoja voidaan laajentaa koskemaan myös siirtosuunnitelman julkistamisen ja siirtoajankohdan välillä syntyviä velkoja (8 artiklan 7 kohdan 2. kappale) sekä holding-eurooppayhtiön perustamista (34 artikla).

lyyn perustuvaan tiedonantovelvollisuuteen (esim. sulautumisesite ja kotipaikan siirtoa koskeva sijoittajainformaatio).

⁷ Mietinnössä käsitellään yksityiskohtaisemmin vain käytettäväksi ehdotettavaa asetuksessa sallittua sääntelyä. Kaikkia asetuksessa sallittuja sääntelyvaihtoehtoja käsitellään mietinnön liitteenä olevassa muistiossa.

- Voidaan säätää viranomaisen oikeudesta vastustaa yleisen edun perusteella eurooppayhtiön kotipaikan siirtoa tai jäsenvaltioon rekisteröidyn yhtiön osallistumista eurooppayhtiön perustamiseen sulautumisella (8 artiklan 14 kohta ja 19 artikla).

- Voidaan sallia työntekijöiden edustamista koskevan sääntelyn vastaisten yhtiöjärjestysmääräysten muuttaminen eurooppayhtiön hallituksen päätöksellä (12 artiklan 4 kohdan 2. kappale).

- Tytäryhtiösulautumista koskevia lievempiä säännöksiä voidaan soveltaa eurooppayhtiön perustamiseen fuusiolla myös silloin, kun emoyhtiöllä on vähintään 90% äänivalta tytäryhtiössä (31 artiklan 2 kohdan 2. kappale).

- Voidaan säätää julkisen osakeyhtiön eurooppayhtiöksi muuntamista koskevan päätöksen osalta 2/3 määränemmistötä tiukemmasta määränemmistö- tai yksimielisyysvaatimuksesta (37 artiklan 8 kohta).

- Voidaan sallia toimitusjohtajan tai toimitusjohtajien käyttäminen vastaavalla tavalla kuin julkisessa osakeyhtiössä (39 artiklan 1 kohta ja 43 artiklan 1 kohta).

- Voidaan säätää yhtiökokouksen oikeudesta tai velvollisuudesta valita johtokunnan jäsenet myös sellaisessa eurooppayhtiössä, jossa on hallintoneuvosto (39 artiklan 2 kohdan 2. kappale).

- Voidaan säätää määräajasta, jonka hallitukseen valittava voi jatkaa hallintoneuvoston jäsenenä (39 artiklan 3 kohta).

- Voidaan säätää hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten vähimmäis- ja enimmäismäärästä (39 artiklan 4 kohta, 40 artiklan 3 kohta ja 43 artiklan 2 kohta).

- Voidaan säätää hallintoneuvoston yksittäisen jäsenen oikeudesta saada

tietoja hallitukselta (41 artiklan 3 kohta).

- Voidaan kieltää oikeushenkilön valitseminen eurooppayhtiön toimielimen jäseneksi (47 artiklan 1 kohta).

- Voidaan antaa hallintoneuvostolle oikeus päättää, että tiettyihin toimiin vaaditaan sen valtuutus (48 artiklan 2 kohta ja 48 artiklan 3 kohta).

- Voidaan säätää, että eurooppayhtiössä, johon sovelletaan direktiiviä henkilöstön osallistumisjärjestelmästä, hallintoneuvoston päätösvaltaisuuteen ja päätöksentekoon sovelletaan asetuksen pääsäännöistä poiketen kansallisen henkilöstöedustuslainsäädännön alaiseen julkiseen osakeyhtiöön sovellettavia säännöksiä (50 artiklan 3 kohta).

- Voidaan säätää, että eurooppayhtiön ensimmäinen yhtiökokous on pidettävä 18 kuukauden kuluessa yhtiön perustamisesta (54 artiklan 1 kohta).

- Voidaan säätää kansallisia julkisia osakeyhtiöitä koskevaa sääntelyä vastaavalla tavalla, että osakkaat, joilla on 10%:ia pienempi osa osakepääomasta, voivat vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen pitämistä tai tietyn asian käsittelemistä yhtiökokouksessa (55 artiklan 1 kohta ja 56 artikla).

- Voidaan sallia eurooppayhtiön yhtiöjärjestyksen muuttaminen tavallisella enemmistöpäätöksellä, jos vähintään puolet osakepääomasta on edustettuna yhtiökokouksessa (59 artiklan 2 kohta).

Sääntelytarve⁸

Sääntelyn yhdenmukaisuus ja selkeys. Asetuksessa sallittuja poikkeusmahdollisuuksia on tarkoituksenmukaista käyttää Suomeen rekisteröitävää eurooppayhtiötä koskevan sääntelyn yhdenmukaistamiseksi suhteessa julkisia osakeyhtiöitä koskevaan kansalliseen sääntelyyn.

Asetuksessa sallitulla kansallisella sääntelyllä voidaan lisätä eurooppayhtiötä sääntelyn johdonmukaisuutta ja selkeyttä ottaen huomioon, että yhtiöön sovelletaan suurelta osin kansallista julkisia osakeyhtiöitä koskevaa lainsäädäntöä. Eurooppayhtiön johdon, osakkaiden, tilintarkastajien, velkojen sekä yhtiön ja sen osakkaiden sidosryhmien kannalta on suotavaa, että eurooppayhtiön ja kansallisen osakeyhtiömuodon väliset erot ja yhtäläisyydet ovat mahdollisimman helposti havaittavissa. Myös nämä tavoitteet voidaan toteuttaa siten, että Suomeen rekisteröitävää eurooppayhtiötä koskeva sääntely vastaa mahdollisimman pitkälti suomalaista julkista osakeyhtiötä koskevaa sääntelyä.

Merkittävät poikkeamat julkisia osakeyhtiöitä koskevasta kansallisesta sääntelystä voisivat lisätä epävarmuutta kansallisen yhtiölainsäädännön toimivuudesta, koska julkinen osakeyhtiö voidaan periaatteessa milloin tahansa muuttaa eurooppayhtiöksi. Vastaavasti yksityinen osakeyhtiö voidaan muuttaa varsin helposti julkiseksi osakeyhtiöksi ja sen jälkeen eurooppayhtiöksi.

Osakkaiden ja velkojen suoja. Yhtiön sulautuminen toiseen valtioon rekisteröitävään yhtiöön ja kotipaikan

siirtäminen toiseen valtioon ovat toimenpiteitä, joihin Suomeen rekisteröidyn yhtiön osakkaiden ja velkojen ei ole tähän asti tarvinnut varautua. Näiden toimien vaikutuksia osakkaiden asemaan voi olla hyvinkin vaikea ennakoida, koska yhtiö voi sulautua tai siirtää kotipaikkansa mihin tahansa nykyiseen tai tulevaan ETA-valtioon ja osakkaiden asemaan olennaisesti vaikuttava kansallinen sääntely on vain osittain harmonisoitu asetuksella ja yhtiöoikeudellisilla direktiiveillä. Sama koskee sulautumisen ja kotipaikan siirron vaikutuksia erityisesti muiden kuin sopimussuhteessa olevien velkojen asemaan.

Osakkaiden ja velkojen suojan tason ja käytettävien keinojen määrittämisessä on otettava huomioon myös se, että neuvoston asetuksen vähimmäistason ylittävä osakkaiden ja velkojen suoja voi vaikuttaa eurooppayhtiön kotipaikan valintaa koskevaan päätökseen.

Eurooppayhtiön perustamista tai eurooppayhtiön kotipaikan siirtoa koskevaan päätöksentekoon sovelletaan aina perustajan tai eurooppayhtiön kotipaikan valtion lain mukaisia oikeussuojakeinoja siltä osin kuin neuvoston asetuksessa ei toisin säädetä. Esimerkiksi Suomeen rekisteröidyn eurooppayhtiön kotipaikan siirtoa koskevaan yhtiökokouksen päätökseen tyytymätön osakas voisi moittia päätöstä tai vaatia vahingonkorvausta siten kuin OYL:ssä säädetään. Muotovirheiden lisäksi moitetta korvauskanne voisi perustua lähinnä väitettyyn osakkaan asemaa huonontavaan yhdenvertaisuuden loukkaukseen, jonka osoittaminen voisi olla hyvin vaikeata oikeusjärjestysten erilaisuuden vuoksi.⁹ Moi-

⁸ Ehdotuksen jatkovalmistelun aikana seurataan muiden ETA-valtioiden kansallisten sääntelyhankkeiden etenemistä ja arvioidaan, miten nämä hankkeet on syytä ottaa huomioon suomalaisessa sääntelyssä.

⁹ Käytännössä kotivaltion vaihtaminen voi vaikuttaa esimerkiksi osakkaan osinkotulon verotukseen, yhtiökokouksen toimivaltaan ja

teoikeudenkäynti lykkäisi yleensä olennaisesti kotipaikan siirron tai sulautumisen täytäntöönpanoa.

Käytännössä kansallisen sulautumisen yhteydessä lunastusmenettelyä pidetään yleensä käyttökelpoisena oikeussuojakeinona osakkaan ja yhtiön kannalta, minkä vuoksi sulautumispäätösten moittiminen on erittäin harvinaista.

Tyytymättömyyden osakkaat eivät käytännössä ole vaatineet lunastusta, jos rakennejärjestely ei vaikuta negatiivisesti yhtiön osakkeen kurssiin. Käytännössä viime vuosina toteutetuissa sulautumisissa lunastettujen osakkeiden suhteellinen osuus on tiettävästi ollut vähäinen ja lunastusehtojen riittauttaminen on ollut harvinaista.¹⁰ Toisaalta sulautumissuunnitelmaan tyytymättömän osakkaan mahdollisuus osakkeidensa myymiseen ei tarjoa riittävää suojaa esimerkiksi silloin, kun osakkeen kurssi laskee suunnitelman julkistamisen seurauksena tai osakkeiden myyminen on käytännössä hankalaa kaupankäynnin vähäisyyden vuoksi. Voidaan olettaa, että kotipaikan siirron yhteydessä oikeus lunastukseen vaikuttaisi sulautumista vastaavalla tavalla osakkaiden ja yhtiön asemaan.

Suomen kansallisen sääntelyn periaatteita suppeampi osakkaiden ja velkojiensuoja voisi myös vähentää osakeyhtiölain sulautumissäännösten toimivuutta ja selkeyttä, koska julkinen tai yksityinen osakeyhtiö voi varsin helposti milloin tahansa osallistua sulautumiseen, jossa vastaanottava eurooppayhtiö rekisteröidään sellai-

nessa toisessa valtiossa, jossa osakkaiden ja velkojien asema voi käytännössä poiketa olennaisesti siitä, miten se on Suomessa järjestetty. Mahdollisuus eurooppayhtiön kotipaikan siirtämiseen toiseen valtioon voi vaikuttaa vastaavalla tavalla osakeyhtiölain toimivuuteen ja selkeyteen.

Asetuksen vähimmäistason ylittävän osakkaiden ja velkojiensuojan tarkoituksenmukaisuuden arvioinnissa on merkitystä myös muilla Suomen kilpailukykyyn liittyvillä seikoilla. Näköpiirissä olevan toimintaympäristön kehityksen perusteella ei ole todennäköistä, että eurooppayhtiöiden rekisteröinti Suomeen olisi ainakaan olennaisesti merkittävämpää kuin suomalaisten osallistuminen toisiin valtioihin rekisteröitäviin eurooppayhtiöihin.

Näistä syistä on perusteltua varmistaa osakkeenomistajien ja velkojien asema julkisen osakeyhtiön sulautuessa eurooppayhtiöön tai eurooppayhtiön kotipaikan siirtyessä Suomesta toiseen valtioon vastaavalla tavalla kuin OYL:ssa säädetään velkojien oikeudesta vastustaa sulautumista ja sulautuvan yhtiön osakkaiden oikeudesta vaatia osakkeidensa lunastamista. Ehdotettua velkojiensuojaa ja vähemmistöosakkeenomistajien suojaa sovellettaisiin myös sulautumisessa vastaanottavaan eurooppayhtiöksi muutettavaan suomalaiseseen julkiseen osakeyhtiöön, jos yhtiön kotipaikka siirretään sulautumisen yhteydessä toiseen valtioon.¹¹

päätöksentekoon, osakkaan tiedonsaantiin ja osallistumismahdollisuuksiin sekä vähemmistöoikeuksiin ja oikeussuojakeinoihin ja niiden käyttämiseen.

¹⁰ Käytännössä laajasti omistetussa yhtiössä sulautumiseen liittyvä lunastus saatetaan viedä välimiesten ratkaistavaksi lähinnä silloin, kun yhtiön osakkeita ei ole noteerattu tai yhtiössä on erilajisia osakkeita.

¹¹ Sulautumista ja kotipaikan siirtoa koskevan lunastusoikeuden kanssa vaihtoehtoisia keinoja ja niiden vaikutuksia voidaan tarvittaessa arvioida kattavasti osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Osakeyhtiölakityöryhmä ehdotti lunastusmahdollisuuden säilyttämistä sulautumisen yhteydessä.

Eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön ja kotipaikan toiseen valtioon siirtävän Suomeen rekisteröidyn eurooppayhtiön on täytettävä kaikki sulautumisen tai kotipaikan siirron edellytyksenä olevat toimet ja muodollisuudet ennen kuin rekisteriviranomainen voi antaa yhtiölle sulautumisen tai siirron täytäntöönpanon edellytyksenä olevan todistuksen (8 artikla ja 25 artikla). Tämän vuoksi esimerkiksi säänneltyä rahoitus-, vakuutus- tai liikenneelinkeinoa harjoittavan yhtiön on ennen todistuksen saamista esitettävä selvitys siitä, miten yhtiön toimintaa jatketaan Suomessa sulautumisen tai kotipaikan siirron yhteydessä.

Muilta osin ei ole havaittu yleistä tarvetta säätää eurooppayhtiömuodon osalta voimassa olevaa osakeyhtiölakiin ja muuhun lainsäädäntöön sisältyvää yhtiöoikeudellista sääntelyä pidemmälle menevästä osakkeenomistajien eikä velkojien ja muiden sivullisten suojasta.

Onko tarpeen säätää erikseen velkojansuojasta, jota sovelletaan sellaisiin veroihin ja muihin julkisoikeudellisiin maksuihin, jotka kohdistuvat sulautumista tai kotipaikan siirtoa edeltävään aikaan ja joita ei ole pantu maksuun ennen PRH:n täytäntöönpanolupamenettelyssä velkojien vastustukselle varattavan ajan päättymistä? Tarvittaessa voitaisiin esimerkiksi säätää, että julkisoikeudellisen maksun saaja voi vaatia vakuutta myös tällaisesta arvioidusta saatavastaan. Yhtiön tilanne ja toimet voisivat käytännössä vaikuttaa vakuusvaatimukseen (esim. laatii kulu- ja selvityksen arvioidusta tuloksen kehityksestä välitilinpäätöksen ja oletetun sulautumisen tai kotipaikan siirron rekisteröinnin väliseltä ajalta)

Ehdotuksen jatkovalmistelussa seurataan muissa ETA-valtioissa muotoutuvia ratkaisuja asetusta täydentävän osakkaiden ja velkojien suojan osalta.

Valvontamahdollisuudet. Sulautumisen tai kotipaikan siirron aikana vireillä oleva tai myöhemmin aloitettava vero-, pankki- tai vakuutus-tarkastus taikka muu vastaava toimenpide ei olennaisesti vaikuta Suomen viranomaisten mahdollisuuksiin tutustua sulautumista tai kotipaikan siirtoa edeltävään aikaan kohdistuvaan kirjanpitoaineistoon. Kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 10 §:ssä säädetään kirjanpitoaineiston säilyttämisestä silloin, kun toiminta tai kirjanpitovelvollisuus Suomessa päättyy. Jos toimintaa jatketaan kiinteästä toimipaikasta Suomessa sulautumisen tai kotipaikan siirron jälkeen, Suomeen on rekisteröitävä sivuliike, jolla on kaupparekisteriin merkitty edustaja Suomessa (kaupparekisterilain, 129/1979, KRL, 3 §:n 1 momentin 4 kohta ja elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) 1 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 §). Sulautumisesta tai kotipaikan siirrosta ei siten tarvita uusia säännöksiä valvontaa varten.¹²

3. Keskeiset ehdotukset

Eurooppayhtiölaki sekä yhteisö-, rekisteri- ja yrityskiinnityslainsäädäntö. Neuvoston asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi ehdotetaan, että säädetään kaikkiin Suomeen rekisteröitäviin eurooppayhtiöihin ja eurooppayhtiön perustamiseen osallistuviin suomalaisiin osakeyhtiöihin ja osuuskuntiin sovellettava erillinen eurooppayhtiölaki. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi kaupparekisterilakia, yritys- ja yhteisötietolakia (244/2001), toimimilakia (128/1978) ja yritys-

¹² Ks. kuitenkin 6.3. kohta, jonka mukaan Ratan ja VVV:n valvontaan liittyvän, valvottavan hallussa olevan aineiston säilytysaikojen sääntelyn tarve selvitetään erikseen.

kiinnityslakia (634/1984) siten, että niissä säädetään eurooppayhtiöstä vastaavalla tavalla kuin julkisesta osakeyhtiöstä. Rekisteröintiä, toimintaa ja yritysikiinnitystä koskevassa lainsäädännössä varaudutaan myös siihen, että eurooppayhtiön kotipaikka siirretään Suomeen tai Suomesta toiseen valtioon.

Sulautumisen kautta tapahtuvaa eurooppayhtiön perustamista ehdotetaan helpotettavaksi siten, että ulkomaisen yhtiön osalta Suomen rekisteriviranomaiselle voidaan toimittaa yhtiön kotipaikan lain mukaisesti laaditut sulautumissuunnitelman liitteet. Lisäksi ehdotetaan, että sulautumiseen osallistuvat suomalaiset yhtiöt voivat tehdä kaikki täytäntöönpanoa koskevaa ilmoitusta edeltävät sulautumiseen liittyvät ilmoitukset ja hakemukset Suomen rekisteriviranomaiselle.

Ehdotus sisältää vain neuvoston asetusta täydentävät säännökset, jotka jäsenvaltioiden on asetuksen perusteella nimenomaisesti annettava taikka jotka ovat tarpeen asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi tai asetuksessa sallittujen poikkeusmahdollisuuksien käyttämiseksi. Ehdotuksessa ei toisteta neuvoston asetuksen säännöksiä.

Ehdotuksen sääntelytapa vastaa eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä (ETey) annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2137/1985 täydentävässä eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä annetussa laissa (ETeyL, 1299/1994) noudatettua sääntelytapaa.

Elinkeinolainsäädäntö. Eurooppayhtiön ja sen perustajana olevan suomalaisen yhtiön harjoittamaa luvanvaraista rahoitus- tai vakuutuselinkeinoä koskevaa lainsäädäntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että erityislainsäädännössä säädetään eu-

rooppayhtiön perustamisesta sulautumisen kautta ja eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisestä toiseen valtioon pääosin kansallisia yritysjärjestelyitä koskevia säännöksiä vastaavalla tavalla. Kotipaikan Suomeen siirtävältä ulkomaiselta elinkeinonharjoittajalta vaaditaan ehdotuksen mukaan Suomen lain mukainen toimilupa. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumisen kautta siten, että perustettava vastaanottava yhtiö tai vastaanottavana yhtiönä oleva ulkomainen yhtiö rekisteröidään Suomeen.

Sovellettavat säännökset ja soveltamisala. Ehdottavan eurooppayhtiölain mukaan eurooppayhtiöön sovelletaan neuvoston asetusta ja sitä täydentäviä eurooppayhtiölain säännöksiä sekä julkisia osakeyhtiöitä koskevia osakeyhtiölain säännöksiä siten kuin neuvoston asetuksessa säädetään. Selvyyden vuoksi ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröitävään eurooppayhtiöön ja neuvoston asetuksessa säänneltyyn eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvaan suomalaiseen osakeyhtiöön ja osuuskuntaan. Asetuksen mukaan on mahdollista, että eurooppayhtiön perustamiseen voivat tietyissä tapauksissa osallistua myös muut yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt kuin julkiset osakeyhtiöt.

Rekisteröinti ja rekisteri- ja muut viranomaiset. Ehdotuksen mukaan Suomeen rekisteröitävä eurooppayhtiö ja ulkomaisen eurooppayhtiön sivuliike Suomessa merkitään Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin vastaavalla tavalla kuin suomalainen julkinen osakeyhtiö ja ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike Suomessa. Säänneltyä elinkeinoä harjoittavaan eurooppayhtiöön sovelletaan myös rekisteröinnin

osalta elinkeinoa koskevaa erityislainsäädäntöä.

Ehdotuksen mukaan Patentti- ja rekisterihallitus olisi toimivaltainen viranomainen myös eurooppayhtiön perustamiseen liittyvissä lupa-asioissa ja se antaisi neuvoston asetuksessa tarkoitetut todistukset eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden osalta ja eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisen yhteydessä.

Neuvoston asetukseen tai eurooppayhtiön sääntöihin perustuvan yhtiökokouksen pitämisen laiminlyöntiä koskevissa asioissa toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdotetaan lääninhallitusta. Ehdotus vastaa OYL:n säännöksiä laiminlyödyn kokouksen järjestämisestä. Neuvoston asetukseen perustuvien pakkoselvitystila-asoiden osalta toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdotetaan tuomioistuinta. Ehdotus on OYL:ssä säädettyissä selvitystila-asioissa omaksutun viranomaisten toimivallan jaon mukainen.

Perustaminen. Ehdotetaan säädettäväksi asetuksessa sallitusta poikkeuksesta siten, että Suomeen rekisteröitävän eurooppayhtiön perustamiseen voi osallistua myös osakeyhtiö, jonka pääkonttorin on EY:n ulkopuolella, jos yhtiö täyttää asetuksen 2 artiklan 5 kohdan vaatimukset. Sama koskee osuuskuntaa, jos eurooppayhtiö perustetaan asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Ehdotus liittyy siihen Suomen yhtiöoikeudessa yleisesti hyväksyttyyn periaatteeseen, jonka mukaan Suomeen rekisteröityyn yhtiöön sovelletaan osakeyhtiölakia riippumatta siitä, missä yhtiön pääkonttori on. Neuvoston asetuksen pääsääntöä joustavampi sääntely voi olla tarpeen Suomeen rekisteröityjen kansainvälisten yhtiöiden kannalta. Ehdotettava säännös koskee myös toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyn

osakeyhtiön tai osuuskunnan oikeutta osallistua Suomeen rekisteröitävän eurooppayhtiön perustamiseen. Ulkomaisen yhtiön tai osuuskunnan oikeus osallistua Suomeen rekisteröitävän eurooppayhtiön perustamiseen riippuu lisäksi siitä, pidetäänkö perustajayhtiötä sen kotivaltion lain mukaan oikeustoimikelpoisena oikeushenkilönä.

Vähemmistöosakkaiden suoja perustamisen ja kotipaikan siirron yhteydessä. Ehdotuksen mukaan perustettavaan eurooppayhtiöön sulautuvan suomalaisen julkisen osakeyhtiön osakkeenomistajalla, joka vastustaa sulautumista, on oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista myös silloin, kun vastaanottava eurooppayhtiö rekisteröidään toiseen valtioon. Lisäksi ehdotetaan, että myös vastaanottavana yhtiönä olevan suomalaisen yhtiön osakkeenomistajalla on oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista, jos eurooppayhtiöksi muuttuva yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon. Jos eurooppayhtiön kotipaikka siirretään Suomesta toiseen valtioon, siirtoa vastustavalla osakkeenomistajalla on ehdotuksen mukaan vastaava oikeus lunastukseen kuin sulautumista vastustavan yhtiön osakkaalla. Ehdotusten perustelut ovat edellä 2.2. kohdassa.

Neuvoston asetuksessa sallittuja erityisiä vähemmistösuojasäännöksiä ei ehdoteta silloin, kun suomalainen julkinen osakeyhtiö muutetaan eurooppayhtiöksi tai eurooppayhtiö perustetaan suomalaisen osakeyhtiön tai osuuskunnan holdingyhtiöksi. Julkisen osakeyhtiön muuttaminen Suomeen rekisteröitäväksi eurooppayhtiöksi ei sinänsä vaikuta vähemmistöosakkaiden asemaan. Suomessa ei ole tähän mennessä pidetty tarpeellisenä säännellä yleisessä yhtiölainsäädännössä vähemmistöosak-

kaiden asemaa silloin, kun enemmistöosakkaat perustavat holdingyhtiön luovuttamalla osakkeensa perustettavalle yhtiölle. Tällöin tytäryhtiöksi muuttuvan yhtiön vähemmistöosakaiden asema turvataan riittävällä tavalla osakeyhtiölaissa. Julkisesti noteeratun yhtiön vähemmistöosakaiden asemaa turvaavat myös arvopaperimarkkinalain (495/1989, AML) 6 luvun säännökset ostotarjouksesta ja lunastustarjousvelvollisuudesta.

Velkojen suoja sulautumisen ja kotipaikan siirron yhteydessä. Ehdotuksen mukaan sulautumisen kautta perustettavan eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan suomalaisen julkisen osakeyhtiön velkojilla on oikeus vastustaa sulautumista vastaavalla tavalla kuin OYL:ssä säännellyssä sulautumisessa. Velkojiensuoja koskisi myös sellaista vastaanottavaa suomalaista yhtiötä, joka rekisteröidään eurooppayhtiönä toisessa ETA-valtiossa. Neuvoston asetuksen perusteella kunkin jäsenvaltion lainsäädäntöä sovelletaan velkojen suojaan kuten julkisten osakeyhtiöiden sulautuessa ottaen huomioon sulautumisen rajojen yli ulottuvan luonteen (24 artiklan 1 kohta). Velkojiensuojaa ehdotetaan sovellettavaksi myös silloin, kun Suomeen rekisteröity eurooppayhtiö siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon (8 artiklan 7 kohta). Ehdotusten perustelut ovat edellä 2.2. kohdassa.

Ehdotuksen mukaan rahoitus- ja vakuutustoimintaa koskevassa lainsäädännössä säädettäisiin nimenomaisesti¹³, että rekisteriviranomainen ei

saa antaa neuvoston asetuksen 8 artiklan 8 kohdassa tai 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua todistusta, jos toiseen valtioon sulautuvan tai kotipaikkaa siirtävän yhtiön luvanvaraisesta elinkeinotoimintaa valvova viranomainen ilmoittaa määräajassa rekisteriviranomaiselle, että yhtiö ei ole täyttänyt sulautumisen tai kotipaikan siirron edellytyksenä olevia vaatimuksia, jotka perustuvat toimialaa koskevaan sääntelyyn.

Seuraamukset. Ehdotuksen mukaan eurooppayhtiön johtoon kuuluvan, osakkeenomistajan ja tilintarkastajan vahingonkorvausvastuuseen ja rikosoikeudelliseen vastuuseen sovelletaan julkisen osakeyhtiön johtoa, osakkeenomistajaa ja tilintarkastajaa koskevia OYL:n, tilintarkastuslain (TTL, 936/1994) ja muun lain säännöksiä.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Elinkeinoelämä. Eurooppayhtiötä koskeva sääntely mahdollistaa suomalaisten julkisten osakeyhtiöiden ja Suomeen rekisteröitävien eurooppayhtiöiden siirtymisen pois Suomesta sekä ulkomaisten yhtiön siirtymisen Suomeen.

Eurooppayhtiömuotoa käyttämällä monikansallinen yritys voi useissa tapauksissa luopua konsernirakenteesta siten, että kohdevaltioissa olevat tytäryhtiöt sulautuvat emoyhtiöön siten, että kohdevaltiossa toimintaa jatketaan sivuliikkeen kautta tai rajan yli. EU:n komission arvion mukaan tällainen konsernirakenteista luopuminen vähentää huomattavasti yhtiöiden hallintokustannuksia. Kulujen vähentymisestä hyötyvät erityisesti luvanvaraista rahoitus- tai vakuutus-toimintaa useammassa valtiossa har-

¹³ ”Nimenomainen säännös” ilmauksen tarkoituksena on pitää auki se mahdollisuus, että myös muita elinkeinoja harjoittavien yhtiöiden osalta voi ilmetä tilanteita, joissa sulautumista tai siirtoa koskevan todistuksen antamisen edellytykseksi on asetettava yhtiön toimintaa koskevien kansallisten vaatimusten täyttäminen.

joittavat suuret yritykset. Muiden yritysten osalta hallintokulusäästöjen arvioidaan olevan vähäisempiä, koska käytännössä eurooppayhtiön toisessa valtiossa sijaitsevaan sivuliikkeeseen sovelletaan kohdevaltion kirjanpito-vaatimuksia ainakin siltä osin kuin se on tarpeen sivuliikkeen toiminnan verottamiseksi kohdevaltiossa.

Konsernirakenteesta luopuminen voi helpottaa pääoman käytön tehostamista erityisesti luotto-, rahoitusvakuutustoimintaa harjoittavissa yrityksissä. Pääoman käyttöä helpottaa se, että rahoituksen siirtämiseen esimerkiksi eri kohdevaltioissa toimivien sivuliikkeiden välillä ei sovelleta varojen käyttöä koskevaa kohdevaltion yhtiölainsäädäntöä eikä vakavaraisuusvaatimuksia.

Eurooppayhtiön perustamiseen voivat osallistua julkisten osakeyhtiöiden lisäksi myös yksityiset osakeyhtiöt ja muut yksityis- ja julkisoikeudelliset oikeushenkilöt. Yksityisen osakeyhtiön mahdollisuutta käyttää eurooppayhtiömuotoa rajoittaa osittain se, että tietyt perustamistavat (sulautuminen ja eurooppayhtiöksi muuntaminen) ovat vain julkisten osakeyhtiöiden käytettävissä. Myös 120 000 euron vähimmäispääomavaatimus voi rajoittaa yksityisten osakeyhtiöiden mahdollisuuksia käyttää eurooppayhtiömuotoa.

Käytännössä eurooppayhtiömuodon suosioon vaikuttaa olennaisesti yhtiön perustamista, kotipaikan siirtoa ja toimintaa koskeva verosääntely. Perustamisen, kotipaikan siirron ja valtiolliset rajat ylittävän osingonmaksun osalta verosääntelyn muutostarve liittyy EU:n verodirektiiveihin, joiden muutoksia jo valmistellaan (ks. 6.2. kohta).

Muilta osin valmisteltavana ei ole erityisiä verosäännöksiä, joten eurooppayhtiötä verotetaan sen kotival-

tiossa ja muissa valtioissa, joissa yhtiö toimii, vastaavalla tavalla kuin kansallisen lain perusteella rekisteröityä yhtiötä. Ei ole selvitetty, min-kälaisia verovaikutuksia sulautumisella tai kotipaikan siirtämisellä voi olla kansallisten verojärjestelmien välisten erojen perusteella.

Kotipaikan siirtämis mahdollisuus lisännee tarvetta verotuksen kehittämiseen varsinkin, jos vuonna 2004 EU:n jäseniksi tulevien naapurivaltioidemme verotusta pidetään yleisesti olennaisesti yritysystävällisempänä kuin suomalaista verotusta. Merkitävät verotuserot voivat kannustaa myös pienempiä yhtiötä käyttämään eurooppayhtiömuotoa kotipaikan siirtämiseen lähinnä johonkin naapurivaltioon.

Mahdollisuus kotipaikan siirtämiseen lisää jäsenvaltioiden välistä kilpailua yrityksistä. Esimerkiksi suomalaisiin vakuutusyhtiöihin sovellettavat EU-lainsäädännön vähimmäistasoa korkeammat vakavaraisuusvaatimukset saattavat joissakin tapauksissa kannustaa vakuutustoimintaa harjoittavia yhtiöitä sulautumaan tai siirtämään kotipaikkansa sellaiseen jäsenvaltioon, jossa vakavaraisuusvaatimukset ovat lievemmat. Kotipaikan siirtomahdollisuus vaikuttaa osaltaan siihen, miten yhtiön kotipaikan perusteella määräytyvää lainsäädäntöä tulevaisuudessa kehitetään esimerkiksi yhtiö-, vero- ja työoikeuden alalla sekä kansallisesti että EU-tasolla.

Eurooppayhtiömuodon vaikutusta yksittäisten yritysten ratkaisuihin on erittäin vaikea ennakoida, koska yhteisöverotusta ollaan kehittämässä kilpailukykyisempään suuntaan ja koska yksittäistapauksessa yhtiön kotipaikkaa koskevaan päätökseen vaikuttavat myös muut, hyvinkin erilaiset syyt.

Talletussuoja ja sijoittajienkorvausjärjestelmä. Suomalaisen luottolaitoksen sulautuminen toiseen valtioon rekisteröitävään luottolaitokseen tai kotipaikan siirtäminen toiseen valtioon voi tallettajien kannalta rajoittaa tai laajentaa talletussuojaa riippuen vastaanottavan valtion talletussuojajärjestelmästä. Käytännössä talletussuojan taso voi vaihdella eri valtioiden välillä myös sen vuoksi, että talletuksen määritelmää ei ole harmonisoitu EU:ssa. Jos vastaanottavassa valtiossa talletussuoja ei esimerkiksi koska määräaikaistalletuksia, luottolaitos voi kuitenkin harkintansa mukaan liittää suomalaisen sivukonttorinsa määräaikaistalletukset Suomen talletussuojajärjestelmään.

Nykyinen talletussuojan rahoitusjärjestelmä voi käytännössä aiheuttaa sen, että liikepankin tai muun osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen sulautumiseen toiseen valtioon rekisteröitävään eurooppayhtiöön ei ole liiketaloudellisia perusteita merkittävien lisäkustannusten tai kilpailuvääristymän vuoksi. Sama koskee eurooppayhtiömuotoisen liikepankin tai muun luottolaitoksen kotipaikan siirtämistä Suomesta.

Talletussuojarahaston kannalta sulautumisen tai kotipaikan siirron vaikutukset riippuvat siitä, miten toisen valtion talletussuojajärjestelmän piiriin siirtyminen tullaan sääntelemään.

Jos sijoittajien korvausrahaston jäsenyryitys sulautuu ulkomaiseen yritykseen tai siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon, sen maksamat kannatusmaksut eivät siirry yrityksen mukana toisen valtioon. Tämän vuoksi korvausrahastoa koskeva sääntely vaikuttaa sulautumisen ja kotipaikan siirron liiketaloudellisiin perusteisiin vastaavalla tavalla kuin talletussuojajärjestelmä. Korvausrahastoon liittyvien velvoitteiden merkitys on kui-

tenkin käytännössä vähäisempi, koska kannatusmaksujen suorittamisvelvollisuus ja rahastoitujen maksujen määrä ovat vähäisiä verrattuna talletussuojarahaston määrään ja rahaston jäsenten vuotuisen maksuvelvollisuuteen.

Osakkaat ja muut sijoittajat. Eurooppayhtiömuodolla ei ole välittömiä vaikutuksia osakkaiden ja muiden sijoittajien asemaan, koska näiden oikeudet yhtiön perustamisessa ja kotipaikan siirrossa ehdotetaan turvattavaksi vastaavalla tavalla kuin OYL:n mukaisessa sulautumisessa.

Henkilöstö. Eurooppayhtiömuodolla ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia suomalaisten yhtiöiden henkilöstön kannalta. Jos kuitenkin Suomeen rekisteröidyn eurooppayhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon, Suomen palkkaturvalainsäädäntöä ei enää sovelleta työnantajan palveluksessa ulkomailla työskentelevään työntekijään, vaikka hänen kotipaikkansa on Suomessa (palkkaturvalain (866/1998) 2 §). Sama koskee suomalaisen osakeyhtiön osallistumista eurooppayhtiön perustamiseen sulautumisen kautta siten, että vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon.

Kotitaloudet ja ympäristö. Eurooppayhtiömuodon käyttöönotto ei vaikuta välittömästi kotitalouksien asemaan eikä sillä ole ympäristövaikutuksia.

Julkistalous. Eurooppayhtiömuodon käyttöönotolla ei ole välittömiä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Mahdollisuus yhtiön kotivaltion vaihtamiseen voi lisätä jäsenvaltioiden välistä kilpailua yrityksistä myös yritysverotuksen suhteen.

Ehdotuksen mukaan kaupparekisteriviranomaisen tehtävien määrä kasvaa, koska virasto käsittelee eurooppayhtiöitä koskevat ilmoitukset

ja hakemukset sekä antaa eurooppayhtiön perustamiseen ja kotipaikan siirtoon liittyviä todistuksia ja julkistaa eurooppayhtiöön liittyviä tietoja myös Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Koska kaupparekisterin tietojärjestelmää ollaan uudistamassa, nykyiseen järjestelmään tehtäneiden vain välttämättömät muutokset, minä vuoksi tietojärjestelmäkustannukset eivät ole merkittäviä. Uuden rekisteröintiyksikön käyttöönoton vuoksi rekisteriviranomaisen tulee toteuttaa myös muita käytännön järjestelyjä, joista aiheutuu käyttöönoton alkuvaiheessa kustannuksia. Perustamiskustannukset katetaan maksuilla, jotka rekisteröintivelvollisilta peritään kaupparekisterin suoritteista.

Rahoitustarkastuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan viraston valvottavilta perittävillä valvontamaksuilla. Luottolaitosten maksuilla katetaan huomattava osa viraston kustannuksista. Vakuutusyhtiöiden maksamilla valvontamaksuilla on vastaava merkitys Vakuutusvalvontaviraston rahoituksen kannalta. Suuren luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön muuttuminen eurooppayhtiöksi ja kotipaikan siirto toiseen jäsenvaltioon merkitsee valvontamaksutulojen merkittävää alenemista ja saattaa siten johtaa viraston taloudellisen aseman heikkenemiseen. Kotipaikan siirto voi johtaa myös valvontatoiminnan rakenteellisiin muutoksiin, koska valvonta siirtyy uuden kotivaltion viranomaisille.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Yritysten henkilöstö. Yleensä eurooppayhtiömuodon käyttäminen ei lähtökohtaisesti ainakaan heikennä suomalaisten työntekijöiden mahdollisuuksia osallistua yhtiön hallintoon

verrattuna voimassa olevaan henkilöstön edustamista koskevaan sääntelyyn. Toisaalta Suomeen voidaan rekisteröidä myös sellainen muista valtioista olevien yhtiöiden perustama eurooppayhtiö, johon lähtökohtaisesti sovelletaan sellaista perustajien kotivaltioiden henkilöstöedustajajärjestelmää, jossa henkilöstön hallintoedustus on rajoitetumpi kuin Suomen kansallisen lainsäädännön mukainen osallistumisjärjestelmä.

Valvontaviranomaisten toiminta. Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston kannalta eurooppayhtiösääntelystä voi seurata, että valvottavien lukumäärä, koko ja toiminta voi muuttua nykyistä nopeammin, mikä voi vaikeuttaa valvonnan pitkäjänteistä suunnittelua ja toteutusta. Tarve valvontaviranomaisten yhteistyöhön muiden valtioiden valvontaviranomaisten kanssa voi kasvaa olennaisesti erityisesti eurooppayhtiömuotoisen valvottavan perustamisen ja kotipaikan siirtämisen yhteydessä. Asetuksen valmistelun yhteydessä ei ole tarkemmin selvitetty, miten asetus vaikuttaa luvanvaraisen toiminnan valvontaan ja eri valtioista olevien valvontaviranomaisten yhteistyön tarpeeseen.

Viranomaisten henkilöstö. Eurooppayhtiöihin liittyvät rekisteröinnit ja muut viranomaistehtävät voitaneen hoitaa rekisteriviranomaisen nykyisellä henkilöstöllä. Eurooppayhtiölainsäädäntö koskee pääsääntöisesti noin 200 julkista osakeyhtiötä (syksy 2003), joten eurooppayhtiöihin liittyvien ilmoitusten ja hakemusten lukumäärä on todennäköisesti ainakin aluksi vähäinen. Rekisteriviranomaisen käsiteltäväksi tulevien ilmoitusten ja hakemusten yhteismäärä ei kasva olennaisesti.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston toiminnan mah-

dolliset rakenteelliset muutokset voivat vaikuttaa viraston henkilöstön asemaan.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja –aineisto

Oikeusministeriö asetti 15.5.2003 työryhmän laatimaan ehdotuksen hallituksen esitykseksi neuvoston asetukseen liittyväksi eurooppayhtiötä koskevaksi yhtiö- ja kaupparekisterilainsäädännöksi (määräaika 30.11.2003). Tavoitteeksi asetettiin kansallinen yhtiöoikeudellinen sääntely, joka vastaa julkisia osakeyhtiötä koskevaa sääntelyä ja jossa otetaan huomioon osakkaiden ja velkojien tarpeet, jotka liittyvät siihen, että kotipaikka siirretään tai voidaan myöhemmin siirtää toiseen jäsenvaltioon.

Oikeusministeriön edustajan johdolla toimineen muut jäsenet edustivat valtiovarainministeriötä, kauppa- ja teollisuusministeriötä, sosiaali- ja terveysministeriötä ja patentti- ja rekisterihallitusta.

Ehdotuksen valmistelun aikana työryhmä kuuli eri etutahoja ja asiantuntijoita, kuten elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden etujärjestöjä, eri viranomaistahoja sekä yhtiöoikeuden asiantuntijoita. Valmistelun aikana työryhmän puheenjohtaja on seurannut eurooppayhtiötä koskevan kansallisen lainvalmistelun etenemistä erityisesti Ruotsissa ja muissa pohjoismaissa.

Työryhmän muistio luovutettiin 2 päivänä joulukuuta 2003 oikeusministeriölle.

5.2. Lausunnot

Ehdotuksesta hallituksen esitykseksi pyydettiin joulukuussa 2003 lausunnot 50 eri taholta, jotka edusti-

vat yrityksiä, viranomaisia, tiedeyhteisöjä, työmarkkinajärjestöjä, teollisuutta ja kauppaa, yrittäjiä, tilintarkastusyhteisöjä ja asianajajia sekä pankkeja, vakuutusyhtiöitä ja muita rahoituspalveluiden tarjoajia.

Tammikuussa 2004 päättyneen lausuntoajan kuluessa saatiin — pyydettyä lausuntoa...

5.3. Jatkovalmistelu

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

6.1. Riippuvuus muista esityksistä

Neuvoston asetukseen liittyvään henkilöstöedustusdirektiiviin perustuvasta työntekijöiden osallistumisjärjestelmästä on tarkoitus säätää työlainsäädännössä. Tarvittavaa lainmuutosta valmistellaan työministeriön asettamassa neuvotteluryhmässä, jonka määräaika päättyy kevättalvella 2004. Eurooppayhtiötä ei voida rekisteröidä ennen työlainsäädännön muutoksen voimaantuloa. Yhtiölainsäädännön yhdenmukaisuuden ja sääntelyn selkeyden kannalta olisi suotavaa, että eurooppayhtiön perustamiseen liittyvään henkilöstön edustamista koskevaan sopimukseen tai muuhun järjestelyyn liittyvien riitojen käsittelyyn liittyvät turvaamistoimenpiteet säänneltäisiin saman suuntaisesti kuin OYL:n 16 luvun 3 §:ssä säädetään täytäntöönpanokiellon hakemisesta yhtiökokouksen päätöksen rekisteröinnin lykkäämiseksi. Samoista syistä olisi suotavaa, että eurooppayhtiön hallintoneuvoston päätöksentekoon sovellettaisiin henkilöstön edustuksesta yrityksen hallinnossa annettua lakia (725/1990) vastaavalla tavalla kuin julkiseen osakeyhtiöön.

Oikeusministeriössä valmistellaan osakeyhtiölain kokonaisuudistusta osakeyhtiölakityöryhmän 6 päivänä toukokuuta 2003 antaman mietinnön perusteella (oikeusministeriön työryhmämietintö 2003:4). Esitys uudeksi osakeyhtiölaiksi annetaan aikaisintaan vuoden 2004 lopussa. Nyt ehdotettavaa lainsäädäntöä on muutettava uuden osakeyhtiölain säätämisen yhteydessä tarpeellisilta osin yhtiölainsäädännön yhdenmukaisuuden säilyttämiseksi.

6.2. Riippuvuus kansainvälisistä velvoitteista ja asetuksen täytäntöönpano muissa maissa

6.2.1. EU

Eurooppayhtiöön ja sen perustamiseen liittyvä verosäätely

Neuvoston direktiivissä eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensiirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä (yritysjärjestelydirektiivi, 90/434/ETY) säädetään eri jäsenvaltioista olevien osakeyhtiöiden ja vastaavien yhtiöiden sulautumisten, jakautumisten, liiketoimintasiirtojen osakevaihtojen verotuksesta. Direktiivi ei koske neuvoston asetuksen mukaista kotipaikan siirtoa. Direktiiviä on ehdotettu muutettavaksi siten, että sitä sovellettaisiin nimenomaisesti myös eurooppayhtiöön ja yhtiön kotipaikan siirtämiseen toiseen valtioon (KOM(2003) 613 lopullinen). Ehdotuksen mukaan siihen perustuvat kansalliset säännökset tulisi saattaa voimaan 1 tammikuuta 2005 mennessä.

Suomi on jo saattanut yritysjärjestelydirektiivin voimaan siten, että siihen perustuvat verosäännökset koskevat myös valtiolliset rajat ylittävät

yritysjärjestelyitä, vaikka Suomessa ei ole tähän asti ollut yhtiöoikeudellisia säännöksiä esimerkiksi rajat ylittävstä sulautumisesta.

Neuvoston direktiiviä eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä (90/435/ETY) on ehdotettu muutettavaksi siten, että direktiiviä sovellettaisiin myös eurooppayhtiöön (KOM (2003) 462 lopullinen). Direktiivi koskee voitonjakoa joka tapahtuu EU-jäsenvaltiosta toiseen valtiolliset rajat ylittäen. Direktiiviehdotuksen mukaan siihen perustuvat kansalliset säännökset tulisi saattaa voimaan 1 tammikuuta 2005 mennessä.

Talletussuoja

Talletusten vakuusjärjestelmiä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/19/EY (talletussuojadirektiivi) mukaan luottolaitokseen tehtyjen talletusten suoja perustuu luottolaitoksen kotivaltiossa voimassa olevaan talletussuojaan. Luottolaitokseen tehdyt talletukset voidaan liittää toisen valtion (isäntävaltio) talletussuojan piiriin vain siltä osin kuin talletusten katsotaan kuuluvan isäntävaltiossa sijaitsevalle luottolaitoksen sivuliikkeelle ja talletukset eivät kuulu kotivaltion talletussuojan piiriin. Isäntävaltion talletussuoja voi tulla sovellettavaksi vain siltä osin kuin se ylittää kotivaltiossa tarjotun talletussuojan.

Jos liikepankki sulautuu toiseen valtioon rekisteröitävään eurooppayhtiöön, sulautuvaan pankkiin tehtyihin talletuksiin sovelletaan siirron jälkeen lähtökohtaisesti vain vastaanottavan pankin kotivaltion talletussuojaa. Jos suomalainen pankki sulautuu esimerkiksi ruotsalaiseen eurooppayhtiöksi muutettavaan

pankkiin, kaikki suomalaiseen pankkiin tehdyt talletukset siirtyvät ruotsalaisen talletussuojan piiriin. Koska Ruotsin talletussuoja ei korvaa lainkaan määräaikaistalletuksia, eurooppayhtiön suomalaisissa sivukontto-reissa olevat määräaikaistalletukset voidaan erikseen suojata Suomen talletussuojarahastossa.

Talletussuojadirektiivissä ei ole otettu huomioon tilannetta, jossa toimiva pankki sulautuu ulkomaiseen pankkiin tai siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon siten, että pankin alkuperäisessä kotivaltiossa sijaitsevat konttorit muuttuvat sivuliikkeeksi. Direktiivissä ei ole otettu huomioon myöskään sitä lisävastuuta, mikä vastaanottavan valtion talletussuojajärjestelmälle ja sinne rekisteröitävälle pankille aiheutuu sulautumisesta tai kotipaikan siirrosta.

Suomen talletussuojalainsäädännön mukaan talletussuojarahastoon maksetut varat kuuluvat talletussuojarahastolle eikä pankeilla ole oikeuksia rahastoon suorittamiinsa maksuihin. Laissa ei myöskään säädetä tietyn pankin maksuista kertyneiden varojen siirtämisestä toiseen talletussuojajärjestelmään.

Sijoitusten suoja

Sijoittajien korvausjärjestelmää koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/9/EY mukaan myös sijoituksia koskeva korvausjärjestelmä määräytyy palveluntarjoajan kotivaltion perusteella (direktiivin 2 artikla). Isäntävaltion korvausjärjestelmä voi tulla sovellettavaksi vain siltä osin, kuin se ylittää kotivaltiossa tarjotun suojan. Direktiivissä ja siihen perustuvassa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (SipAL, 579/1996) 6 luvussa ei ole säädetty

sijoituspalveluyrityksen sulautumisesta toiseen jäsenvaltioon rekisteröitävään yritykseen eikä kotipaikan siirtämisestä toiseen valtioon tai toisesta valtiosta Suomeen.

Jos sijoituspalvelua tarjoava pankki tai sijoituspalveluyritys sulautuu toiseen valtioon rekisteröitävään yhtiöön, sen toimilupa Suomessa peruutetaan ja jäsenyys korvausrahastossa päättyy ja sen asiakkaat siirtyvät toisen EU-jäsenvaltion suojajärjestelmän piiriin. Jos ulkomainen yritys sulautuu Suomessa toimivaan pankkiin tai sijoituspalveluyritykseen, ulkomaisen yrityksen ulkomailta sijaitsevista toimipaikoista voi tulla suomalaisen yhtiön sivuliikkeitä, joiden asiakkaat tulevat suomalaisen korvausjärjestelmän piiriin.

Korvausrahastoon maksetut kannatusmaksut ovat rahaston omaisuutta. Rahaston jäsenyrityksellä ei ole oikeutta vaatia osuuttaan korvausrahastosta erotettavaksi itselleen tai luovuttaa sitä toiselle.

Jos suuri palveluntarjoaja sulautuu ulkomaiseen yritykseen tai siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon, sen maksamat kannatusmaksut eivät siirtyisi mukana.

Korvausrahaston rahoitusta koskevia SipAL:n säännöksiä on ehdotettu muutettavaksi siten, että rahoitus voisi perustua pääosin lainoihin, jotka rahasto ottaa korvattavan tapahtuman jälkeen ja jotka maksettaisiin takaisin rahaston jäseniltä perittävillä korotetuilla kannatusmaksuilla. Tarkoitus on myös säännellä rahastosta eroavan jäsenen vastuu ennen jäsenyyden päättymistä syntyneen korvattavan tapahtuman kattamisesta (HE 114/2003).

6.2.2. Asetuksen täytäntöönpano muissa maissa

Neuvoston asetuksen täytäntöönpanoon liittyvät kansallisen lainsäädännön muutosehdotukset annetaan jäsenvaltioissa yleensä aikaisintaan keväällä 2004. EU:n komissio ei ole koordinoanut neuvoston asetukseen liittyvän kansallisen yhtiölainsäädännön valmistelua eikä valmistelua koskevaa tietojen vaihtoa. Ruotsissa ja Tanskassa keväällä ja kesällä 2003 julkistetut mietinnöt ovat olleet lausuntokierroksella. Kummassakin maassa tavoitteena on antaa hallituksen esitys eurooppayhtiötä koskevaksi lainsäädännöksi keväällä 2004. Norjassa sääntelytarvetta koskeva muistio on tarkoitus julkistaa vuoden 2004 alussa. Virossa lakiehdotus valmistellaan virkatyönä vuoden 2003 loppuun mennessä. Saksassa ensimmäinen luonnos lainsäädännöksi annettiin helmikuussa 2003 ja sitä koskeva lausuntokierros kestää vuoden loppuun asti. Lakiesitys on tarkoitus antaa parlamentille maaliskuussa 2004. Lokakuussa 2003 Isossa-Britanniassa valmistunut muistio lainsäädäntötarpeesta on lausuntokierroksella, joka päättyy tammikuussa 2004. Lakiehdotus on tarkoitus antaa parlamentin käsiteltäväksi keväällä 2004. Irlannissa luonnos kansallisen sääntelyn muutosehdotukseksi valmistunee vuoden 2003 loppuun mennessä. Ranskassa lakiehdotus annetaan parlamentille vuoden 2004 alkupuolella. Hollannissa lakiehdotus on ollut lausuntokierroksella keväällä 2003 ja lakiesitys annettaneen parlamentille siten, että se voi päättää laista keväällä 2004.

6.2.3. Direktiiviehdotus pääomayhtiöiden valtiolliset rajat ylittävistä sulautumisista

Komissio julkisti 18 päivänä marraskuuta 2003 uuden ehdotuksen direktiiviksi pääomayhtiöiden valtiolliset ja ylittävistä sulautumisista (KOM(2003) 703 lopullinen). Ehdotuksen käsittelyä ei ole aloitettu.

Ehdotus koskee jäsenvaltioiden kansallisten lakien mukaisten pääomayhtiöiden välisiä valtiolliset rajat ylittäviä sulautumisia. Pääomayhtiöllä tarkoitetaan yksityisen ja julkisen osakeyhtiön lisäksi muuta yhtiötä, joka on oikeushenkilö, jolla on sen velvoitteista yksin vastaava erillisvarallisuus ja johon sovelletaan kansallisen lain perusteella ensimmäisen yhtiöoikeudellisen direktiivin (julkistamisdirektiivi, 68/151) mukaisia vaatimuksia yhtiöiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen turvaamiseksi.¹⁴

Tarkoitus on, että sulautumiseen osallistuvaan yhtiöön sovelletaan sen kotivaltion kansallisia sulautumisia koskevia säännöksiä, jollei direktiivissä muuta säädetä sen vuoksi, että sulautuminen ylittää valtiolliset rajat.

Henkilöstön edustukseen sovellettaisiin ensi sijassa vastaanottavan yhtiön kotipaikan valtion lainsäädäntöä henkilöstön edustamisesta siinäkin tapauksessa, että se tarjoaa henkilöstölle vähemmän oikeuksia kuin muiden sulautumiseen osallistuvien

¹⁴ Suomessa julkistamisdirektiivin mukaisia rekisteröintiä, tilinpäätöstä ja edustamista koskevia säännöksiä vastaavat kansallisia säännöksiä sovelletaan kaikkiin patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin ja säätiörekisteriin merkittäviin oikeushenkilöihin. Yksityksen ja julkisen osakeyhtiön lisäksi myös osuuskunta, osuuspankki ja keskinäinen vakuutusyhtiö näyttäisi sinänsä täyttävän direktiiviehdotuksen soveltamisalan tunnusmerkit oikeushenkilöllisyydestä ja erillisvarallisuudesta.

yhtiöiden kotipaikan lainsäädäntö. Jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään valtioon, jossa ei ole kansallisiin yhtiöihin sovellettavaa henkilöstön edustamista koskevaa lainsäädäntöä, ja vähintään yhteen sulautumiseen osallistuvaan yhtiöön sovelletaan toisen valtion henkilöstön edustamista koskevaa lainsäädäntöä, henkilöstön osallistumisen järjestämiseen vastaanottavassa yhtiössä sovelletaan eurooppayhtiötä koskevaan asetukseen liittyvää henkilöstöedustusdirektiiviä.

Jos direktiivi toteutuu ehdotetussa muodossa, se tulee vähentämään olennaisesti eurooppayhtiömuodon merkitystä.

6.3. Esityksen ulkopuolelle jääviä kysymyksiä

Tämän esityksen yhteydessä ei ole selvitetty eurooppayhtiön perustamiseen ja toimintaan liittyvää verosääntelyn tarvetta, joka voi liittyä verodirektiivien muutoksiin tai muihin verotuskysymyksiin, kuten voimassa olevan yhtiöveron hyvityksestä annetun lain (1232/1988) mukaisten erien veotuskohteluun tai varainsiirtoverotukseen. Mikäli yritysjärjestelydirektiivin muutosehdotukseen perustuvan Suomen verolainsäädännön muutoksen voimaantulo viivästyy siitä, kun eurooppayhtiön perustaminen tulee olemaan yhtiö- ja työoikeudellisesti mahdollista, on suotavaa, että elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) soveltamista eurooppayhtiön perustamiseen selvennettäisiin hallinnollisella ohjeistuksella. Ohjeistukseen on ilmeisesti tarvetta myös

Suomeen tai toiseen jäsenvaltioon muodostuvan kiinteän toimipaikan verotuskäsittelyn osalta.

Tässä esityksessä ei käsitellä ETA-valtioiden tilinpäätöstä ja tilintarkastusta koskevien vaatimusten yhteensovittamista silloin, kun yhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon eurooppayhtiön rekisteröinnin yhteydessä tai yhtiön toiminnan aikana.

Erikseen on myös selvitettävä talletussuojajärjestelmän ja sijoittajien korvausjärjestelmän kehittämistarvetta, joka liittyy eurooppayhtiömuodon käytön helpottamiseen luottolaitos-, sijoituspalvelu- ja sijoitusrahastotoiminnassa.

Suomessa yksityisoikeudelliset vakuutusyhtiöt hoitavat eräitä lakisääteisiä vakuutusjärjestelmiä, kuten lakisääteistä tapaturmavakuutusta. Lakisääteisissä vakuutuksissa vakuuttamisvelvollisuudesta, vakuutuksen sisällöstä ja muista vakuutuksen ehdoista säädetään laissa. Lakisääteinen tapaturmavakuutus on merkittävä osa suomalaista sosiaaliturvajärjestelmää. Tämän esityksen yhteydessä ei ole selvitetty, tarvitaanko erityissääntelyä sitä tilannetta varten, että lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoittava vakuutusyhtiö muuttuu eurooppayhtiöksi ja siirtää kotipaikkansa toiseen valtioon.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston organisointi- ja rahoitustarpeet, jotka liittyvät valvottavan siirtymiseen toisen valtion viranomaisen valvontaan, tulisi selvittää erikseen. Sama koskee valvottavien hallussa olevan valvontaineiston säilyttämistä näissä tilanteissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Eurooppayhtiölaki

1 §. *Sovellettavat säännökset ja soveltamisala.* Ehdotettavasta 1 momentista käy ilmi, että eurooppayhtiöön sovelletaan neuvoston asetusta ja sitä täydentäviä tämä lain säännöksiä. Neuvoston asetusta ei toisteta eurooppayhtiölaissa, vaan yhtiön ja sen kanssa toimivien on tunnettava molemmat säädökset ja noudatettava niitä toiminnassaan. Neuvoston asetus on ensisijainen verrattuna kansalliseen lainsäädäntöön, minkä vuoksi asetuksen kanssa ristiriitaisia kansallisia säännöksiä ei saa soveltaa.

Ehdotus vastaa ETEYL:n 1§:n 1 momenttia. Ruotsin lakiehdotuksen 1§:n 1 momentin mukaan laki täydentää neuvoston asetusta.

Ehdotettavan 2 momentin tarkoituksena on osoittaa lain käyttäjälle eurooppayhtiöön sovellettavat säädökset ja niiden soveltamisjärjestys. Vastaavaa säännöstä ei ole ETEYL:ssa. Ruotsin lakiehdotuksessa säädetään nimenomaisesti vain lain toissijaisuudesta suhteessa asetukseen.

Neuvoston asetuksen 9 artiklan 1 artiklan (c)(ii) alakohdan ja tämän momentin viittaussäännöksen perusteella eurooppayhtiöön sovelletaan esimerkiksi OYL:n säännöksiä yhtiökokouksesta ja osakkaiden yksimielisestä päätöksenteosta ilman muodollista kokousta.

Vastaavasti eurooppayhtiön kirjanpitovelvollisuuteen sovelletaan neuvoston asetuksen perusteella

julkista osakeyhtiötä koskevia kansallisia säännöksiä ja määräyksiä. Neuvoston asetuksen viittaussäännöksen perusteella eurooppayhtiössä pitää aina olla vähintään yksi KHT-tilintarkastaja.

Neuvoston asetuksen 61 artiklan mukaan eurooppayhtiöön sovelletaan sen sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltion julkisia osakeyhtiöitä koskevia tilinpäätössäännöksiä. Eurooppayhtiön kirjanpitoon, tilinpäätökseen ja konsernitilinpäätökseen sovelletaan siten kirjanpitolakia osakeyhtiölain 11 luvun säännöksiä.

Neuvoston asetuksen 9 artiklan 3 kohdan mukaan eurooppayhtiön liiketoimintaa koskevaa erityistä kansallista lainsäädäntöä sovelletaan täysimääräisesti eurooppayhtiöön. Asetuksen ja tämän momentin viittaussäännöksen perusteella esimerkiksi luottolaitos- tai vakuutustoimintaa harjoittavaan eurooppayhtiöön sovelletaan siten tätä toimintaa koskevaa erityislainsäädäntöä. Neuvoston asetuksen 62 artiklan mukaan säänneltyä elinkeinoa harjoittavan eurooppayhtiön kirjanpitovelvollisuuteen sovelletaan myös elinkeinoa koskevaa erityislainsäädäntöä (esimerkiksi luottolaitos- ja vakuutusyhtiölainsäädäntöä).

Neuvoston asetuksen 9 artiklan 1 kohdan (c)(ii) alakohdan, 18 ja 61 artiklan viittaussäännösten perusteella myös toiseen jäsenvaltion rekisteröityyn eurooppayhtiöön sulautuneesta suomalaisesta osakeyhtiöstä on annettava loppu-

tilitys, johon sovelletaan OYL:n 14 luvun 17 §:n 3 momentin säännöksiä tilityksen sisällöstä, tarkastamisesta ja rekisteröinnistä. Lopputilitys on siten ilmoitettava rekisteröitäväksi Suomen rekisteriviranomaiselle.

Ulkomaisen eurooppayhtiön sivuliikkeen kirjanpitovelvollisuus Suomessa perustuu kirjanpitolain (KPL, 1336/1997) 1 luvun 1 §:ään. KPL:n mukaan jokainen, joka harjoittaa liike- tai ammattitoimintaa, on tästä toiminnasta kirjanpitovelvollinen. Kirjanpitolautekunnan tulkinnan (1275/1994) mukaan ulkomaalainen on Suomessa kirjanpitolain mukaan kirjanpitovelvollinen, mikäli se harjoittaa liike- tai ammattitoimintaa Suomessa olevasta kiinteästä toimipaikasta käsin ja toiminnan harjoittaminen on jatkuva.

ETEYL:n 5 §:n mukaan etuyhtymän tilinpäätökseen sovelletaan mainitun pykälän ja avoimista ja kommandiittiyhtiöistä annetun lain 9 luvun säännöksiä.

Ruotsin lakiehdotuksen 2 §:n mukaan eurooppayhtiön kirjanpitovelvollisuuteen sovelletaan kirjanpitolakia (bokföringslagen). Nimenomaisen viittaussäännöksen mukaan sivuliikkeen kirjanpitovelvollisuuteen sovelletaan sivuliikelakia. Ehdotuksessa kotipaikan vaihtamiseen liittyvät kirjapitokysymykset on jätetty tilinpäätösnormistosta vastaavien tahojen tehtäväksi (Ds 2003:15, s. 86 ja 87).

Ehdotetun 3 momentin tarkoituksena on selvittää lain alueellista soveltamisalaa. Säännöstä ehdotetaan selvytyden vuoksi, koska eurooppayhtiön kotipaikka voidaan siirtää jäsenvaltiosta toiseen. ETEYL:ssa laissa ei ole vastaavaa säännöstä. Ehdotus vastaa Ruotsin

lakiehdotuksen 1.2 §:ää (yhtiö, jonka kotipaikka on Ruotsissa) ja osakeyhtiölakityöryhmän ehdotusta uuden OYL:n 1 luvun 1 §:n 1 momentiksi.

2 §. *Rekisteröiminen.* Pykälän 1 momentin mukaan Patentti- ja rekisterihallitus toimisi rekisteriviranomaisena Suomeen rekisteröitävien eurooppayhtiöiden osalta. Rekisteriin merkitään eurooppayhtiö, jonka sääntömääräinen kotipaikka on Suomessa, sekä toiseen valtioon rekisteröidyn eurooppayhtiön Suomeen perustama sivuliike. Eurooppayhtiöt ja niiden sivuliikkeet merkittäisiin kaupparekisteriin vastaavalla tavalla kuin kotimaiset osakeyhtiöt ja ulkomaisten elinkeinonharjoittajien sivuliikkeet.

Ehdotuksessa rekisteröintiasioilla tarkoitetaan tähän lakiin, neuvoston asetukseen, OYL:iin tai KRL:iin perustuvien ilmoitusten käsittelyn lisäksi muita rekisteröintiin liittyviä viranomais tehtäviä, joita ovat tiettyjen päätösten täytäntöönpanoon vaadittavien lupahakemusten käsitteleminen, eurooppayhtiön perustamiseen ja kotipaikan siirtoon liittyvien todistusten antaminen ja ilmoitusten tekeminen ulkomaisille viranomaisille sekä eurooppayhtiön rekisteröinnin, rekisteristä poistamisen ja kotipaikan siirron julkistaminen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomaisen toimivaltaan kuuluisi myös yhden tai useamman yhteisen riippumattoman asiantuntijan nimeäminen asetuksen 22 artiklassa tarkoitettussa tapauksessa sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hakemuksesta. Hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, että asiantuntijaksi ehdotettu voitaisiin ni-

metä jossakin EU:n jäsenvaltiossa tai muussa ETA-valtiossa sulautumisdirektiivin (78/855/ETY) 10 artiklassa tarkoitetuksi asiantuntijaksi.

Neuvoston asetuksen 68 artiklan 2 kohdan perusteella Suomen kansallisessa laissa on osoitettava tiettyjä asetuksessa tarkoitettuja asioita käsittelevät toimivaltaiset viranomaiset. Ehdottavaa pykälää vastaava säännös on ETEYL:n 2 §:ssä. Ruotsin lakiehdotuksen 8 §:n 1 momentin mukaan ”[p]atent- och registreringsverket är registreringsmyndighet för europabolag”. Iso Britanniaassa ehdotetaan, että kansallinen rekisteriviranomainen toimii rekisteriviranomaisena myös eurooppayhtiöiden osalta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyiden vuoksi viittaus-säännöstä eurooppayhtiön rekisteröintiin ja toiminimeen sovellettavista säännöksistä. Neuvoston asetuksen mukaan eurooppayhtiön toiminimessä on oltava kirjainyhdistelmä ”SE” (11 artiklan 1 kohta). Eurooppayhtiöön sovelletaan myös toiminimilakia, joten eurooppayhtiön toiminimen on yksilöitävä haltijansa yritys ja erotuttava rekisterissä ennestään olevista toiminimistä. Toiminimi ei saa olla hyvän tavan vastainen tai sekoitettavissa toiseen toiminimeen (toiminimilain, 128/1979, 1, 4 ja 5 §) . Ehdotusta vastaava viittaus-säännös on ETEYL:n 2 §ssä.

3 §. *Perustajan pääkonttorin sijainti.* Ehdotuksen mukaan eurooppayhtiön perustamiseen voi osallistua yhtiö, jonka pääkonttori on yhteisön ulkopuolella, jos yhtiö on perustettu ETA-valtion lainsäädännön mukaisesti, sen sääntömääräinen kotipaikka on samassa val-

tiossa ja sillä on todellinen ja jatkuva yhteys jonkin ETA-valtion talouteen.

Ehdotuksen mukaan poikkeus koskee myös osuuskuntaa ja siihen rinnastettavaa ulkomaista yhteisöä silloin, kun eurooppayhtiö perustetaan asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Neuvoston asetuksen 2 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltio voi säätää ehdotetusta poikkeuksesta. Poikkeusmahdollisuus on tarpeen esimerkiksi silloin, kun eurooppayhtiön perustajaksi kaavailun Suomeen tai toiseen jäsenvaltioon rekisteröidyn yhtiön pääkonttori on yhteisön ulkopuolisessa OECD-valtiossa. Osakeyhtiöön tai osuuskuntaan rinnastettavasta ulkomaisesta yhteisöstä käytetyt ilmaisut vastaavat OYL:ssä käytettyjä ilmauksia (OYL:n 1 luvun 3 §).

Neuvoston asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa eurooppayhtiön perustamisessa perustajana voi olla osakeyhtiön lisäksi myös muu perustamissopimuksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yksityis- tai julkisoikeudellinen oikeushenkilö.

Ehdotus vastaa Ruotsin lakiehdotuksen 5 §:n 2 momenttia, jonka mukaan eurooppayhtiön perustajana voi olla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lain mukaan perustettu osakeyhtiö tai osuuskunta (ekonomisk förening), jolla on neuvoston asetuksen 2 artiklan 5 kohdan mukainen liittymä Euroopan talousalueeseen. Iso Britanniaassa ei ehdoteta tämän mahdollisuuden käyttämistä, koska taloudellisen yhteyden osoittamista pidetään erittäin vaikeana ja perustettavan eurooppayhtiön kotipaikan ja pääkonttorin on kuitenkin sijaittava samassa valtiossa.

4 §. *Perustaminen sulautumalla.*¹⁵ Pykälään ehdotetaan neuvoston asetusta täydentäviä säännöksiä sulautumisen täytäntöönpanoon vaadittavasta rekisteriviranomaisen luvasta silloin, kun suomalainen julkinen osakeyhtiö osallistuu eurooppayhtiön perustamiseen sulautumisen kautta. Ehdotetut lupavaatimukset koskevat sulautumiseen osallistuvaa suomalaista yhtiötä. Lisäksi 1 momenttiin ehdotetaan OYL:ia täydentäviä säännöksiä sulautumisen täytäntöönpanoa koskevan luvan rekisteröimisestä silloin, kun vastaanottava yhtiö rekisteröidään Suomeen.

Ehdotettava 1 momentti koskee sulautumista, jossa vastaanottava yhtiö rekisteröidään eurooppayhtiöksi Suomen kaupparekisteriin. Tällöin sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on ilmoitettava sulautumissuunnitelma rekisteröitäväksi siten kuin OYL:n 14 luvun 5 §:ssä säädetään. Suomalaisten yhtiöiden hakema lupa sulautumissuunnitelman täytäntöön panemiseen voidaan myöntää OYL:n 14 luvun 13-15 §:ssä tarkoitetun velkojien suojaamenettelyn jälkeen ja edellyttäen, että muista valtioista olevat sulautumiseen osallistuvat yhtiöt hyväksyvät 5 §:ssä tarkoitetun oikeuden lunastukseen.

OYL:n 14 luvun 15 §:n erityissäännöksen soveltamisen edellytyksenä on, että saman luvun 14 §:ssä tarkoitetun kuulutuksen korvaava saneerausmenettely koskee kaikkia sulautumiseen osallistuvia yhtiöitä, joiden on lisäksi kuuluttava samaan konserniin. OYL:n erityissäännös voi tulla sovellettavaksi eurooppayhtiön pe-

rustamiseen vain poikkeuksellisesti, koska yrityksen saneerauksesta annettua lakia (YSL, 47/1993) ei lähtökohtaisesti sovelleta sellaiseen ulkomaiseen yhtiöön, jonka sääntömääräinen kotipaikka on toisessa valtiossa. OYL:n erityissäännös voi tulla sovellettavaksi, jos sulautumiseen osallistuu vain suomalainen emoyhtiö ja sen kotija ulkomaisia tytäryhtiöitä ja YSL:ia sovelletaan sulautumiseen osallistuviin ulkomaisiin tytäryhtiöihin sillä perusteella, että maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun neuvoston asetuksen (EY), N:o 1346/2000 (maksukyvyttömyysasetus), 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ulkomaisten yhtiöiden pääintressien keskus on Suomessa.

Neuvoston asetuksen mukaan siinä kokonaan tai osittain sääntelemättömien seikkojen, kuten sulautumissuunnitelman liitteiden, osalta jokaiseen sulautumiseen osallistuvaan yhtiöön sovelletaan sen kotipaikan valtion julkisia osakeyhtiöitä koskevia sulautumisdirektiivin mukaisia säännöksiä (18 artikla).

Sulautumisen täytäntöönpanolupaa koskevan hakemuksen liitteenä Suomen rekisteriviranomaiselle on toimitettava kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osalta sulautumissuunnitelman liitteet sekä sulautumispäätös OYL:n 14 luvun 13 §:n 2 momentti). Ulkomaisia yhtiöitä koskevien sulautumissuunnitelman liitteiden toimittamisella Suomen rekisteriviranomaiselle on lähinnä merkitystä sulautumiseen osallistuvan suomalaisen osakeyhtiön osakkeiden ja velkojien tiedonsaannin kannalta. Täytäntöönpanolupaa koskevassa asiassa sellainen Suomen rekisteriviranomaisen päätös, jolla on a-

¹⁵ Muistion liitteenä on kaavio sulautumisen etenemisestä suomalaisten yhtiöiden osalta.

keusvaikutuksia suhteessa suomalaisen yhtiön velkoihin, ei perustu ulkomaista yhtiötä koskeviin suunnitelman liitteisiin. Sulautumiseen osallistuvien ulkomaisten yhtiöiden osalta suunnitelman julkistamisen, velkojensuojan ja yhtiökokouksen päätöksen lainmukaisuuden selvittää yhtiön kotipaikan viranomainen (26 artiklan 2 kohta). Näistä syistä sulautumiseen osallistuvan ulkomaisen yhtiön osalta riittää, että täytäntöönpanolupaa koskevaan hakemukseen liitetään sulautumispäätöksen lisäksi yhtiön kansallisen lain mukaiset sulautumissuunnitelman liitteet, joita ei tarvitse kääntää suomeksi tai ruotsiksi.

Koska vastaanottava yhtiö rekisteröidään Suomeen, viimeistään sulautumisen täytäntöönpano koskevaan ilmoitukseen on liitettävä ulkomaisen yhtiön osalta sen kotipaikan viranomaisen antama todistus sulautumisen edellytyksenä olevien toimien ja mahdollisuuksien täyttämisestä, sulautumissuunnitelma ja sulautumispäätös sekä näiden asiakirjojen käännökset suomeksi tai ruotsiksi. Suomen rekisteriviranomaisen on tarkistettava, että sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman samoin ehdoin (26 artiklan).

Yleensä lunastusoikeutta koskevan suostumuksen osoittamiseksi riittää, että asia todetaan sulautumissuunnitelmassa. Lupaedellytys on tarpeen, jotta sulautumista vastustavien vähemmistöosakkaiden asema voidaan järjestää OYL:ia vastaavalla tavalla myös silloin, kun neuvoston asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen osallistuu ulkomaisia yhtiöitä. Suostumusta vaaditaan

vain lunastusoikeuden ja lunastusmenettelyn osalta, joten sulautumisen täytäntöönpano voidaan rekisteröidä vaikka lunastusmenettely olisi vielä kesken. Lupavaatimusta ei sovelleta sulautumiseen osallistuvan toisesta jäsenvaltiosta olevan yhtiön osakkaiden mahdolliseen oikeuteen vaatia osakkeidensa lunastamista.

Suostumusta koskeva vaatimus on tarpeen lunastusoikeuden varmistamiseksi, koska neuvoston asetuksen 25 artiklan 3 kohdan mukaan sulautuvan yhtiön kansallisessa laissa säädettyä osakkeiden vaihtosuhteen tutkinta- ja muuttamismenettelyä tai vähemmistöosakkaille annettavaa vastiketta koskevaa menettelyä, joka ei estä sulautumisen rekisteröintiä, sovelletaan vain, jos yhtiöt, joiden kotipaikan laissa ei säädetä tällaisesta menettelystä, hyväksyvät sen sulautumissuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Momentin kolmannen virkkeen mukaan sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on ilmoitettava sulautuminen rekisteröitäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun täytäntöönpanoa koskeva lupa on myönnetty Suomessa ja muille sulautumiseen osallistuville yhtiöille on annettu neuvoston asetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu todistus. Täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä Suomen rekisteriviranomainen tutkii sulautumisen ja eurooppayhtiön muodostamisen lainmukaisuuden (26 artiklan 1 kohta).

Suomalaisten yhtiöiden osalta rekisteriviranomainen selvittää jo sulautumissuunnitelman rekisteröinnin yhteydessä, että se on laadittu ja hyväksytty neuvoston asetuksen ja OYL:n mukaisesti ja että

eurooppayhtiön toiminimen rekisteröimiseen ei ole toiminimilakiin perustuvaa estettä.

Täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä rekisteriviranomainen tarkastaa, että rekisteri-ilmoitus ja siihen liitettävät vakuutukset ja todistukset sekä mahdollisia yrityskiinnityksiä koskevat järjestelyt ovat OYL:n 14 luvun 16 §:n ja yrityskiinnityslain mukaisia. Ennen luvan rekisteröintiä on myös selvítettävä, että säänneltyä elinkeinoa harjoittava sulautumiseen osallistuva suomalainen yhtiö ja vastaanottava Suomeen rekisteröitävä eurooppayhtiö täyttävät elinkeinolainsäädäntöön perustuvat vaatimukset. Tällaisten erityisvaatimusten valvonnasta Suomessa vastaavat erityisviranomaiset, kuten Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto. Rekisteriviranomaisella on yleensä velvollisuus selvittää vain, että sulautumispäätös on yhtiö- ja kaupparekisterilainsäädännön mukainen.

Sulautumisen täytäntöönpanoluvan myöntämiseen ja täytäntöönpanon rekisteröimiseen sovelletaan myös rahoitus- ja vakuutuslainsäädäntöön perustuvia erityisvaatimuksia.¹⁶

Sulautumiseen osallistuvien ulkomaisten yhtiöiden osalta rekisteriviranomainen selvittää täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä sulautumisen ja eurooppayhtiön muodostamisen lainmukaisuuden kunkin yhtiön sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antaman todistuksen perusteella. Tällainen

todistus on toimitettava rekisteriviranomaiselle kuuden kuukauden kuluessa sen antamisesta (26 artiklan 2 kohta).

Neuvoston asetuksen 26 artiklan 3 kohdan mukaan rekisteriviranomaisen on tarkistettava, että sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat hyväksyneet sulautumissuunnitelman samoin ehdoin ja että henkilöstöedustusta koskevat järjestelyt on määritelty henkilöstöedustusdirektiivin mukaisesti. Suunnitelman hyväksymistä koskevien päätösten sisällön selvittämiseksi rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä ulkomaisten sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden sulautumispäätökset myös suomeksi tai ruotsiksi. Henkilöstöedustusta koskevan sopimuksen lainmukaisuuden rekisteriviranomainen selvittää ensisijassa sille toimitettavien asiakirjojen perusteella. Hakijat vastaavat rekisteröinnin edellytyksenä olevan sopimuksen lainmukaisuudesta samalla tavalla kuin muistakin rekisteriviranomaiselle annettavista tiedoista ja asiakirjoista. Rekisteriviranomaiselta ei yleensä voida edellyttää, että se erityisesti selvittäisi sopimuksen lainmukaisuutta, koska viranomainen ei yleensä voi arvioida edes sitä, että oikeat tahot ovat tehneet sopimuksen.

Jos henkilöstön edustamisesta on sovittu henkilöstöedustusdirektiivin mukaisesti rekisteriviranomaisen tehtävänä on todeta, että sopimus on tehty ja että sopimuksessa mainitaan seikoista, joista pätevässä sopimuksessa on direktiivin mukaan sovittava. Jos henkilöstöedustuksesta ei sovita, hakijoiden on toimitettava rekisteriviranomaiselle selvitys siitä, että erityinen neuvotteluryhmä on päättä-

¹⁶ Jos vastaanottava yhtiö on esimerkiksi suomalainen liikepankki, joka rekisteröidään eurooppayhtiöksi Suomessa, lupaan ja sen rekisteröintiin sovelletaan myös LPL:n 5 §:n säännöksiä sulautumisen vastustamisesta.

nyt neuvotteluiden aloittamatta jättämisestä tai keskeyttämisestä taikka että direktiiviin perustuva erityisen neuvotteluryhmän perustamista koskeva 6 kuukauden määräaika on päättynyt ja että neuvotteluita ei ole päätetty jatkaa.

Jos henkilöstöedustuksesta ei ole sovittu, eurooppayhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet rekisteröidään yhtiön ilmoituksen perusteella vastaavalla tavalla kuin perustettavan julkisen osakeyhtiön toimielinten jäsenet rekisteröidään.

Jos henkilöstön mielestä sen edustamista koskeva sopimus tai muu osallistumisjärjestely ei ole direktiiviin perustuvan lainsäädännön mukainen, henkilöstö voi käyttää yleisiä ja työlainsäädäntöön perustuvia oikeussuojakeinoja asiantilan korjaamiseksi. Tapauksesta riippuen henkilöstö tai sitä edustava järjestö voi esimerkiksi nostaa vahvistuskanteen asiantilan toteutukseksi (täytäntöönpanokielon osalta ks. yleisperusteluiden 6.1. kohta).

Jos sulautumiseen osallistuvalla ulkomaisella yhtiöllä on Suomeen rekisteröity sivuliike, sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin yhteydessä rekisteriviranomainen poistaa sivuliikkeen rekisteristä lopettamisilmoituksen perusteella.

Ehdotettavan 2 momentin säännöksiä sovelletaan suomalaisen yhtiön sulautumiseen sellaiseen perustettavaan uuteen yhtiöön tai sellaiseen olemassa olevaan suomalaiseen tai ulkomaiseen yhtiöön, joka tullaan rekisteröimään eurooppayhtiönä toisessa valtiossa. Sulautumisen yhteydessä myös eurooppayhtiöksi muuttuvan suomalaisen julkisen osakeyhtiön kotipaikka voidaan siirtää toiseen valtioon. Näissä tapauksissa täytän-

töönpanoa koskevan luvan myöntämisen yhteydessä selvitetään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden osalta myös se, miten yritys kiinnitykset järjestetään sulautumisen yhteydessä, koska täytäntöönpano ilmoitetaan rekisteröitäväksi jossakin toisessa valtiossa.

Momentissa tarkoitettussa tapauksessa lupamenettelyssä selvitetään sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden osalta myös edellytykset, joiden perusteella rekisteriviranomainen voi antaa 3 momentissa ja neuvoston asetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun todistuksen suomalaisen yhtiöiden osalta.

Tässä momentissa tarkoitettussa lupamenettelyssä OYL:n velkojien suojasäännöksiä sovelletaan aina myös suomalaiseen vastaanotettavaan yhtiöön, joka muutetaan sulautumisen yhteydessä toiseen valtioon rekisteröitäväksi eurooppayhtiöksi. Velkojien suojan laajennuksen perustelut on esitetty yleisperusteluiden 2.2. kohdassa.

Jos sulautumiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön on omaisuuteen on voimassa yritys kiinnitys ja vastaanottavan yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, rekisteriviranomaiselle on toimitettava kiinnityksen kohteena olevan yhtiön ja kiinnityksen haltijoiden sopimus kiinnitysten siirtämisestä tai hake-
mus kiinnitysten kuolettamisesta ennen kuin viranomainen voi antaa täytäntöönpanoluvan sekä 3 momentissa ja neuvoston asetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun todistuksen.

Luvan antamisen edellytyksenä on, että kaikki velkapanttikirjat on toimitettu rekisteriviranomaiselle ja että kiinnitykset on kuoletettu tai

kiinnitysten siirtämistä koskeva hakemus on sen sisältöinen, että rekisteriviranomainen voi viimeistään vastaanottavan valtion viranomaisen rekisteröinti-ilmoituksen saatuaan siirtää kiinnityksen yrityskiinnityslain (YKL, 634/1984) 10 §:n 3 momentin mukaisesti perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi.

Kiinnitysten järjestämisestä voidaan sopia esimerkiksi siten, että kiinnitykset kohdistuvat yrityskiinnityslain sallitulla tavalla kaupparekisteriin merkittävän eurooppayhtiön suomalaisen sivuliikkeen omaisuuteen, yrityskiinnityksestä kuuletetaan kokonaan tai että yhtiö ja vakuusvelkoja sopivat muusta velkojan saatavaa turvaavasta järjestelystä. Käytännössä kiinnitysten siirtäminen Suomeen rekisteröitävälle sivuliikkeelle edellyttäneen yleensä, että sivuliikkeen perusilmoitus tehdään ennen täytäntöönpanoluvan myöntämistä siten, että sivuliike voidaan rekisteröidä, kun rekisteriviranomainen on saanut tiedon eurooppayhtiön rekisteröimisestä toiseen valtioon. Kiinnitykset voidaan siirtää vastaavalla tavalla myös olemassa olevan, sulautumiseen osallistuvan ulkomaisen yhtiön sivuliikkeen vastattavaksi.

Sulautuminen ja samanaikainen eurooppayhtiön muodostaminen tulevat voimaan sinä päivänä, jolloin eurooppayhtiö on rekisteröity vastaanottavan yhtiön kotipaikan valtiossa (27 artikla). Sulautumisen tullessa voimaan sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle, sulautuvan yhtiön osakkaista tulee vastaanottavan yhtiön osakkaita, sulautuvan yhtiö lakkaa olemasta ja vastaanottava yhtiö saa eurooppayhtiön muodon

(29 artikla). Sulautumista voidaan pitää yleisseuraantona, jonka sisältö määräytyy neuvoston asetuksen ja sitä täydentävien, sulautumiseen osallistuviin yhtiöihin sovellettavien kansallisten lakien perusteella.

Sulautumisvastikkeen suorittaminen sulautuvan yhtiön osakkaille määräytyy perustettavaan eurooppayhtiöön sovellettavan lain ja sulautumissuunnitelman perusteella. Sulautumista vastustaville osakkeenomistajille suoritettavan lunastushinnan suorittaminen on sellainen velvoite, jonka peruste on syntynyt ennen sulautumisen rekisteröintiä ja joka siirtyy vastaanottavan yhtiön vastattavaksi asetuksen 29 artiklan perusteella.

Käytännössä on mahdollista, että Suomen kaupparekisterissä on osakeyhtiöitä, jotka ovat purkautuneet samalla, kun vastaanottava eurooppayhtiö on merkitty toisen valtion rekisteriin. Eurooppayhtiön rekisteröintivaltion viranomaisen on ilmoitettava rekisteröinnistä Euroopan unionin viralliselle lehdelle kuukauden kuluessa siitä, kun rekisteröinti julkistettiin rekisteröintimaassa (14 artikla).

Asetuksessa ei säädetä rekisteröintivaltion viranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa asiasta sulautumiseen osallistuneen yhtiön kotipaikan viranomaiselle. Käytännössä Suomen rekisteriviranomainen voi siten saada tiedon kaupparekisteriin merkityn yhtiön purkautumisesta Euroopan unionin virallisesta lehdestä taikka vastaanottavan yhtiön tai sen rekisteröintivaltion viranomaisen vapaaehtoisen ilmoituksen perusteella.¹⁷

¹⁷ Iso Britanniassa on ehdotettu, että kotipaikan siirtoa valmistelevan yhtiön kirjeissä ja lomakkeissa pitäisi mainita aikomuksesta sen jälkeen, kun toimenpidettä koskeva

Ehdotuksen mukaan toiseen valtioon eurooppayhtiönä rekisteröitävään suomalaiseen vastaanotettavaan yhtiöön sovelletaan OYL:n 14 luvun 17 §:n 3 momentin säännöksiä sulautuvan yhtiön lopputilityksestä. Jos kotipaikan siirtäminen toiseen valtioon toteutetaan osakkeenomistusta muuttamatta, vastikkeen jakoa ja sitä koskevaa selvitystä ei tarvita. Mahdollisen vastikkeen suorittamiseen sovelletaan neuvoston asetusta ja vastaanottavan valtion lakia, joten oikeutta vastikkeeseen ei voida säännellä kotimaista sulautumista vastaavalla tavalla. Lopputilitykseen sisältyvä taloudellinen selvitys on annettava tilinpäätöstä koskevien säännösten mukaisesti siinäkin tapauksessa, että vastaanottavan valtion tilinpäätös- ja kirjanpitosäännösten perusteella toiseen valtioon siirtyvä vastaanottava yhtiö voi jatkaa tilikauttaan vastaanottavassa valtiossa.¹⁸

Jos vastaanottavan yhtiön toimintaa jatketaan Suomessa sivuliikkeen kautta, uusi sivuliike voidaan ilmoittaa rekisteröitäväksi jo täytäntöönpanoluvan hakemisen yhteydessä. Jos sulautumiseen osallistuvalla ulkomaisella yhtiöllä on ennestään sivuliike Suomessa, myös mahdollisesti muuttuva toimiala ja muut sulautumiseen liittyvät sivuliikettä koskevat muutokset on ilmoitettava rekisteröitäväksi.

Ehdotettavan 3 momentin mukaan rekisteriviranomainen antaa

neuvoston asetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun sitovan todistuksen sulautumisen edellytyksenä olevien toimien suorittamisesta ja muodollisuuksien täyttämistä sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden osalta. Momenttia sovelletaan 2 momentissa tarkoitettuun sulautumiseen, jossa vastaanottava yhtiö rekisteröidään eurooppayhtiönä toisessa valtiossa. Asetuksen 68 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltion on nimettävä todistuksen antava viranomainen. Rekisteriviranomainen antaa todistuksen Suomen lainsäädännön alaisten eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvien yhtiöiden osalta (18 artikla).

Todistus voidaan antaa sen jälkeen, kun sulautumisen edellytykset on selvitetty 2 momentissa tarkoitetussa lupamenettelyssä lainvoimaisella päätöksellä. Ehdotuksen mukaan rekisteriviranomainen antaa todistuksen. Rekisteriviranomainen on velvollinen antamaan todistuksen suomeksi tai ruotsiksi. Todistuksen kääntäminen perustettavan eurooppayhtiön rekisteröintivaltion kielelle on lähtökohtaisesti hakijan vastuulla. Jos käytäntö muodostuu sellaiseksi, että todistuksen sanamuoto vastaa nykyistä lupapäätöskäytäntöä ja asetuksen sanamuotoa, todistuksen antamisesta ainakin joillakin muilla kielillä ei todennäköisesti aiheutuisi merkittäviä lisäkustannuksia rekisteriviranomaiselle.

Ruotsin lakiehdotuksen 7 §:n mukaan rekisteriviranomainen antaa neuvoston asetuksessa tarkoitetun todistuksen sen jälkeen, kun rekisteriviranomainen tai, jos velkojat vastustavat sulautumista, tuomioistuin on myöntänyt luvan

suunnitelma on julkistettu asetuksessa säädetyllä tavalla. Tanskan ehdotuksen mukaan yhtiön toiminimen yhteydessä vastaavana aikana mainittava vireillä olevasta kotipaikan siirrosta.

¹⁸ Onko tarpeen säännellä lopputilitys yksityiskohtaisemmin vastaavalla tavalla kuin 11 §:ssä ehdotetaan ”puhtaan” kotipaikan siirron osalta?

sulautumispäätöksen täytäntöönpanoon.

5 §. *Osakkeiden lunastaminen sulautumisen perusteella.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sulautumisen kautta perustettava eurooppayhtiön perustajana olevan julkisen osakeyhtiön osakkeenomistajan oikeudesta vaatia osakkeiden lunastamista. Ehdotuksen mukaan eurooppayhtiöön sulautuvan julkisen osakeyhtiön osakkeenomistajalla olisi oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista vastaavalla tavalla kuin osakeyhtiölain mukaisessa sulautumisessa. Oikeus lunastukseen olisi myös silloin, kun julkinen osakeyhtiö sulautuu toiseen valtioon rekisteröitävään eurooppayhtiöön. Ehdotuksen mukaan lunastusoikeus olisi myös eurooppayhtiöksi sulautumisen yhteydessä muuttuvan vastaanottavan julkisen osakeyhtiön osakkeenomistajilla, jos muodostettava eurooppayhtiö rekisteröidään toiseen valtioon.¹⁹

Sulautuvan julkisen osakeyhtiön osakkeenomistajien osalta oikeutta lunastukseen ehdotetaan sääntelyn yhdenmukaisuuden vuoksi. Yhtiön sulautuminen toiseen valtioon rekisteröitävään eurooppayhtiöön vaikuttaa suomalaisen sulautuvan yhtiön osakkeenomistajien asemaan vastaavalla tavalla kuin sulautuminen toiseen suomalaiseen osakeyhtiöön. Käytännössä OYL:n mukainen lunastusmenettely ei ole yleensä olennaisesti vaikeuttanut sulautumisen toteuttamista. Vähemmistöosakkaiden tyytymättömyys sulautumispäätökseen ei ole lunastusmahdollisuuden vuoksi käytännössä

koskaan johtanut sulautumispäätöksen moittimiseen, mikä yleensä vaikeuttaisi olennaisesti sulautumista.

Vastaanottavan julkisen osakeyhtiön osakkeenomistajien oikeutta lunastukseen ehdotetaan sen vuoksi, että yhtiön kotipaikan siirtymiseen liittyvä oikeusjärjestyksen vaihtuminen voi vaikuttaa niin olennaisesti osakkeenomistajan oikeuksiin ja velvollisuuksiin yhtiössä, että muutoksen oikeusvaikutukset voidaan rinnastaa sulautumiseen tai OYL:n 9 luvun 15 §:ssä tarkoitettuun yhtiöjärjestyksen muutokseen. Kotipaikan siirron oikeudellisia vaikutuksia osakkaiden asemaan voi olla hyvinkin vaikea ennakoida, koska kotipaikka voidaan siirtää mihin tahansa nykyiseen tai tulevaan ETA-valtioon ja osakkaiden oikeuksia ja velvollisuuksia koskevaa kansallinen sääntely on vain osittain harmonisoitu neuvoston asetuksella ja EY:n yhtiöoikeudellisilla direktiiveillä.

Osakkeenomistajan lunastusoikeudesta on säädettävä nimenomaisesti, koska neuvoston asetuksen 24 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltio voi säätää lainsäädäntönsä alaisuuteen kuuluvien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osalta säännöksiä, joilla pyritään varmistamaan asianmukainen suoja sulautumista vastustaneille vähemmistöosakkaille.

Neuvoston asetuksen mukaan jäsenvaltion kansallista julkisia osakeyhtiöitä koskevaa lainsäädäntöä sovelletaan sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden velkojien, sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden joukkovelkakirjojen haltijoiden ja sellaisten muiden arvopaperien kuin osakkeiden haltijoihin, joihin liittyy erityisiä oikeuksia sulautu-

¹⁹ Onko tarpeen säätää vastaavalla tavalla myös vastaanottavan yhtiön antamien optio-oikeuksien lunastamisesta?

miseen osallistuvissa yhtiöissä (24 artiklan 1 kohta). OYL:n 14 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen erityisten oikeuksien haltijoiden ja sulautuvan yhtiön velkojien osalta sovelletaan OYL:n lunastus- ja velkojiensuojasäännöksiä suoraan asetuksen perusteella.

Ruotsin lakiehdotuksessa ei ole säännöstä sulautumista vastustavien osakkaiden lunastusoikeudesta, koska lunastuksesta ei säädetä edes kansallisen sulautumisen osalta ja lunastus voisi vaikeuttaa eurooppayhtiön perustamista. Tanskassa on ehdotettu, että oikeus vaatia lunastusta olisi ainakin sulautumista vastustavalla sulautuvan yhtiön osakkeenomistajalla. Saksassa on ehdotettu julkisia osakeyhtiöitä koskevasta laista poiketen, että oikeus lunastukseen olisi myös vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajalla. Iso-Britanniassa ei ehdoteta erityistä vähemmistönsuojaa, koska yleistä vähemmistönsuojaa pidetään riittävänä ja vähemmistö-osakas voi aina myydä osakkeensa.

6 §. *Muu perustaminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi neuvoston asetuksessa säädetyn holding-eurooppayhtiön perustamista tai julkisen osakeyhtiön eurooppayhtiöksi muuntamista koskevan suunnitelman sekä holding-yhtiölle tarjottuja osakkeita ja osuuksia koskevien tietojen rekisteröimisestä ja kuuluttamisesta. Ehdotus liittyy asetuksen säännöksiin, joiden mukaan tällainen suunnitelma sekä osakkeita ja osuuksia koskevat tarjoukset on julkistettava jokaisen tällaiseen toimenpiteeseen osallistuvan yhtiön kotipaikan jäsenvaltiossa samalla tavalla kuin jäsenvaltiossa julkistetaan ensimmäisessä yhtiöoikeudellisessa di-

rektiivissä tarkoitettut rekisterimerkinnot.

Ehdotuksen mukaan pykälässä tarkoitettut suunnitelmat ja tarjouksia koskevat tiedot pitäisi rekisteröidä ja kuuluttaa samalla tavalla kuin OYL:ssa säädetään sulautumissuunnitelman rekisteröinnistä ja kuuluttamisesta.

Ehdotusta vastaavat säännökset ovat Ruotsin lakiehdotuksen 9 §:ssä.

7 §. *Johto.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, miten julkisen osakeyhtiön hallitusta ja hallintoneuvostoa koskevia OYL:n säännöksiä sovelletaan eurooppayhtiön toimielimiin ja niiden jäseniin. Viittaussäännös on tarpeen selvyyden vuoksi, koska neuvoston asetuksessa yhtiön toimielimistä käytetyt ilmaukset poikkeavat OYL:sta ja asetuksessa sallitaan kansallinen asetusta täydentävä sääntely tietyissä rajoissa (esim. 39 artiklan 1 ja 4 kohta, 40 artiklan 3 kohta, 41 artiklan 3 kohta, 43 artiklan 1 ja 2 kohta, 47 artiklan 1 kohta ja 48 artikla). Viittaussäännöksen perusteella eurooppayhtiön johtokunnassa tai hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä ja hallintoneuvostossa vähintään viisi jäsentä. Viittaussäännöksen perusteella hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten valintaan sekä hallituksen ja hallintoneuvoston tehtäviin sovelletaan OYL:ia, jollei neuvoston asetuksen pakottavista säännöksistä muuta seuraa. Suomeen rekisteröitävän eurooppayhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan siten määrätä esimerkiksi, että yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet myös sellaisessa yhtiössä, jossa on hallintoneuvosto (39 artiklan 2 kohta). Viittaussäännöksen perusteella hallintoneuvos-

ton yksittäisellä jäsenelläkin on oikeus saada yhtiötä koskevia tietoja hallintoneuvoston kokouksessa (41 artiklan 3 kohta). Toisaalta neuvoston asetuksen pakottavia säännöksiä mm. eurooppayhtiön johtokunnan, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenen toimikauden enimmäispituudesta sovelletaan OYL:n säännösten sijasta (46 artiklan 1 kohta). Viittaussäännöksestä seuraa myös, että hallintoneuvostoa käyttävän eurooppayhtiön johtokunta rekisteröidään kaupparekisteriin hallituksena toimivaksi johtokunnaksi.

Eurooppayhtiön johtokunnan ja hallituksen osalta vastaavat säännökset ovat Ruotsin lakiehdotuksen 17 §:n 2 momentissa, 19 § ja 20 §:ssä (kahden ensin mainitun yleisviittauksen lisäksi Ruotsin lakiin on ehdotettu erillistä 20 §:ää toimielinten jäsenten vähimmäismääristä).

ETEYL:n 1 §:n 3 momentissa on vastaava viittaussäännös, jonka mukaan etuyhtymän jäseneseen sovelletaan avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain (AKL, 389/1988) säännöksiä yhtiömiehestä ja etuyhtymän johtajaan sovelletaan AKL:n säännöksiä toimitusjohtajasta. Ehdotusta vastaava säännökset hallitusta koskevien osakeyhtiölain säännösten soveltamisesta eurooppayhtiön hallitukseen ja johtokuntaan sisältyvät Ruotsin neuvoston lakiehdotuksen 17 §:n 2 momentissa ja 19 §:ssä. Ruotsalainen ehdotus eurooppayhtiön hallintoneuvoston sääntelyksi perustuu suurelta osin Suomen osakeyhtiölakiin.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi eurooppayhtiön velvollisuudesta nimetä toimitusjohtaja, johon sovellettaisiin

OYL:n säännöksiä toimitusjohtajasta. Ehdotus vastaa julkisia osakeyhtiöitä koskevia vaatimuksia.

Säännösehdotus liittyy neuvoston asetuksen 39 artiklan 1 kohtaan ja 43 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltio voi säätää kummankin hallintomallin osalta, että toimitusjohtaja tai toimitusjohtajat vastaavat juoksevasta hallinnosta samalla tavalla kuin kansallisen lain mukaisessa julkisessa osakeyhtiössä.

ETEYL:n 1 §:n 3 momentin mukaan etuyhtymän johtajaan sovelletaan AKL:n säännöksiä toimitusjohtajasta. Ehdotusta vastaavat säännökset toimitusjohtajasta ovat Ruotsin lakiehdotuksen 21 §:ssä.

8 §. *Yhtiökokous.* Ehdotettavan 1 momentin mukaan jokaisella osakkaalla on oikeus saada haluamansa asia eurooppayhtiön yhtiökokouksen käsiteltäväksi. Ehdotuksen tarkoituksena on säätää eurooppayhtiön osakkaan aloiteoikeudesta vastaavalla tavalla kuin OYL:ssa säädetään osakkaan oikeudesta saattaa haluamansa asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi (OYL 9:7 §).

Neuvoston asetuksen lähtökohdana on, että oikeus vaatia tietyn asian käsittelemistä yhtiökokouksessa on vain osakkailla, jotka yhdessä hallitsevat vähintään 10%:ia merkitystä pääomasta. Pienemmästä vaatimuksesta voidaan määrätä eurooppayhtiön säännöissä ja säätää kansallisessa laissa kansallisia julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä vastaavalla tavalla (56 artikla).

Myös Ruotsin lakiehdotuksen 24 §:n mukaan jokaisella osakkaalla olisi oikeus saada haluamansa asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

Ehdotettavan 2 *momentin* mukaan lääninhallitus on toimivaltainen viranomainen käsittelemään myös sellaisen eurooppayhtiön yhtiökokouksen pitämistä koskevan hakemuksen, jonka perusteena on neuvoston asetukseen perustuvan kokouksen järjestämisen laiminlyönti.

Neuvoston asetuksen 55 artiklan 3 kohdan mukaan eurooppayhtiön sääntömääräisen kotipaikan toimivaltainen oikeudellinen tai hallinnollinen viranomainen voi määrätä yhtiökokouksen kutsuttavaksi koolle siten kuin asetuksessa säädetään. Asetuksen säännös ei rajoita kansallisen lain säännösten soveltamista. Momenttiin ehdotetaan nimenomaista viittaussäännöstä selvyyden vuoksi, koska lain 2 §:ssä säädetään toimivaltaisesta viranomaisesta rekisteröintiin liittyvissä asioissa. Ehdotus täydentää OYL:n 9 luvun 8 §:n 2 momenttia, jota sovelletaan neuvoston asetuksen 9 artiklan 1 kohdan ja tämän lain 1 §:n 2 momentin viittaussäännöksen perusteella myös eurooppayhtiöön.

Myös Ruotsin lakiehdotuksen 25 §:n mukaan lääninhallitus käsittelee yhtiökokouksen järjestämistä koskevan hakemuksen, joka perustuu neuvoston asetukseen, eurooppayhtiön sääntöihin tai yhtiökokouksen päätökseen perustuvan kokouksen järjestämisen laiminlyöntiin.

9 §. *Kotipaikan siirtäminen Suomesta.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kotipaikan siirtämistä koskevaa neuvoston asetuksen 8 artiklan 1-4, 6-12, 15 ja 16 kohtaa täydentävistä säännöksistä. Pykälään ehdotetaan tarkempia säännöksiä siirtosuunnitelman rekisteröinnistä ja kuuluttamisesta, velko-

jiensuojasta sekä siirron lainmukaisuuden tarkastamisesta ennen kuin rekisteriviranomainen antaa asetuksen 8 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun todistuksen.

Pykälän 1 *momenttiin* ehdotetaan neuvoston asetuksen 8 artiklan 2 kohtaa täydentäviä säännöksiä siirtosuunnitelman rekisteröimisestä ja kuuluttamisesta. Asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaan siirtosuunnitelma on julkistettava eurooppayhtiön sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltion osakeyhtiöitä koskevan lain mukaisella tavalla. Yhtiökokous voi päättää siirtosuunnitelman hyväksymisestä, kun suunnitelman kuuluttamisesta on kulunut vähintään kaksi kuukautta. Suunnitelma ja siirtoa koskeva eurooppayhtiön hallituksen tai johtokunnan selonteko on pidettävä osakkeenomistajien nähtävänä myös yhtiön sääntömääräisessä kotipaikassa vähintään kuukauden ajan ennen kokousta (asetuksen 8 artiklan 4 ja 6 kohta).

Ehdotetussa 2-4 *momentissa* on neuvoston asetuksen 8 artiklan 7 ja 8 kohtaa täydentävät säännökset riittävästä velkojiensuojasta sekä siirtosuunnitelman täytäntöönpanoon vaadittavan luvan ja asetuksessa tarkoitetun todistuksen antamisen edellytyksistä. Ehdotuksessa lupamenettely ja todistuksen antaminen säännellään vastaavalla tavalla kuin ehdotetun 4 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään lupamenettelystä ja todistuksesta silloin, kun suomalainen yhtiö osallistuu sulautumiseen, jossa vastaanottava yhtiö rekisteröidään eurooppayhtiönä toisessa valtiossa.

Kotipaikan siirtämisen edellytykset poikkeavat kuitenkin sulautumisen edellytyksistä siten, että kotipaikkaa ei voi siirtää euroop-

payhtiötä koskevan purkamis-, selvitys- maksukyvyttömyys-, maksujen keskeytys- tai muun vastaavan menettelyn aloittamisen jälkeen (8 artiklan 15 kohta). Neuvoston maksukyvyttömyysasetuksen 2 artiklan a alakohdan mukaan maksukyvyttömyysmenettelyllä tarkoitetaan myös yrityssaneerausta. Eurooppayhtiön kotipaikan siirtoon ei siten sovelleta OYL:n 14 luvun 15 §:n erityissäännöstä saman luvun 14 §:n kuulutusmenettelyn korvaavasta saneerausmenettelystä. Viittaussäännöksen perusteella OYL:n velkojiensuojasäännöksiä sovelletaan myös siirtosuunnitelman kuuluttamisen jälkeen syntyviin yhtiön velkoihin (8 artiklan 7 kohta).

Asetukseen perustuvat viranomaisen tehtävät on tarkoituksenmukaista yhdistää siten, että ennen täytäntöönpanoluvan antamista selvitetään myös kotipaikan siirtämistä koskevan päätöksen lainmukaisuus. Rekisteriviranomainen voi antaa asetuksessa tarkoitetun todistuksen, kun täytäntöönpanolupaa ja kotipaikan siirron muiden edellytysten täyttymistä koskeva päätös on lainvoimainen.

Asetuksen 8 artiklan 7 kohdan mukaan eurooppayhtiön on osoitettava jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, että ennen siirtoilmoituksen julkistamista syntyneiden velkojen ja, jos jäsenvaltion kansallisessa laissa niin säädetään, muiden ennen siirtoa syntyvien (ja mahdollisesti syntyvien) velkojen osalta velkojen ja muiden oikeuksien haltijoiden (julkisyhteisöt mukaan lukien) edut eurooppayhtiöön nähden on riittävällä tavalla turvattu sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa eurooppayhtiöllä on sääntömääräinen kotipaikka en-

nen siirtoa. Tällaisen selvityksen jälkeen viranomainen voi antaa todistuksen siirron edellytyksenä olevien toimien täyttämistä (8 artiklan 8 kohta). Kotipaikan siirtoa ei saada rekisteröidä vastaanottavassa valtiossa ennen todistuksen esittämistä (8 artiklan 9 kohta).

Ehdotettavan velkojiensuojasäännösten tavoitteena on, että Suomeen rekisteröidyn eurooppayhtiön kotipaikan siirtämiseen toiseen jäsenvaltioon sovelletaan vastaavaa velkojiensuojaa kuin silloin, kun osakeyhtiö alentaa osakepääomaa, sulautuu toiseen yhtiöön tai jakautuu. Erityinen velkojiensuojamenettely on tarpeen kotipaikan siirron yhteydessä, koska vastaanottavan valtion lainsäädännön tarjoama velkojiensuoja voi poiketa olennaisesti Suomen oikeusjärjestyksestä esimerkiksi yhtiö-, insolvenssi-, prosessi- ja ulosotto-oikeuden osalta. Kotipaikan siirtäminen saattaa myös vaikuttaa yhtiön antamien vakuuksien, kuten yrityskiinnityksen, arvoon.

Myös Ruotsin lakiehdotuksen 11-15 §:ssä on kotipaikan siirron osalta velkojiensuojasäännökset, joiden esikuvana on kansalliseen sulautumiseen sovellettava velkojiensuoja (mietinnön s. 32 ja 33). Ruotsin lakiehdotuksen 16 §:n mukaan rekisteriviranomainen antaisi neuvoston asetuksen 8 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun todistuksen.

Täytäntöönpanolupaa koskevaan hakemukseen ei tarvitse liittää siirtosuunnitelmaa, joka rekisteröidään ja tarkastetaan jo 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen perusteella. Jos yhtiökokouksen päätös poikkeaa julkistetusta siirtosuunnitelmasta, muutettu suunni-

telma on kuitenkin ilmoitettava rekisteröitäväksi viimeistään lupahakemuksen yhteydessä.

Ehdotetussa 4 momentissa säädetään siirtosuunnitelman täytäntöönpanoa koskevan luvan antamisen edellytyksistä, jotka vastaavat edellä 4 §:n 2 momentissa säädetyn sulautumisen täytäntöönpanoa koskevan luvan antamisen edellytyksiä.

Ehdotetun 5 momentin mukaan täytäntöönpanoluvan myöntämisen yhteydessä rekisteriviranomainen antaa hakijayhtiölle neuvoston asetuksen 8 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun todistuksen kaikkien siirron edellytyksenä olevien toimien ja muodollisuuksien täyttämistä. Todistus on toimitettava vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle kuuden kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta tai se raukeaa.

Lisäksi rahoitus- ja vakuutus toimintaa koskevaa elinkeinolainsäädäntöä ehdotetaan muutettavaksi selvyiden vuoksi siten, että tässä tarkoitettua todistusta ei saa antaa, jos elinkeinotoimintaa valvova viranomainen ilmoittaa rekisteriviranomaiselle ennen täytäntöönpanoluvan myöntämistä, että yhtiö ei ole täyttänyt sen elinkeinotoiminnan sääntelyyn perustuvia vaatimuksia.

10 §. *Osakkeiden ja optio-oikeuksien lunastaminen kotipaikan siirtämisen perusteella.* Ehdotuksen mukaan eurooppayhtiön kotipaikan siirtoa vastustavat vähemmistöosakkaat voisivat vaatia osakkeidensa lunastamista vastaavalla tavalla kuin osakeyhtiön sulautuessa toiseen osakeyhtiöön OYL:ssä säädetyllä tavalla. Ehdotus vastaa 5 §:ssä ehdotettua suomalaisen vastaanottavan yhtiön

osakkeemistajan oikeutta lunastukseen silloin, kun vastaanottava yhtiö sulautumisen yhteydessä rekisteröidään eurooppayhtiönä toiseen valtioon. Ehdotetun lunastusoikeuden perustelut on esitetty yleisperusteluiden 2. kohdassa.

Ehdotuksen mukaan lunastusoikeuden saamisen edellytyksenä on, että osakas varaa oikeuden vaatia lunastusta ennen kuin yhtiökokous päättää kotipaikan siirrosta, osakas toimittaa yhtiölle kirjallisen lunastusvaatimuksen kuukauden kuluessa siirrosta päättäneestä yhtiökokouksesta ja, jos lunastuksesta ei sovita, antaa vaatimuksen välimiesmenettelyn aloittamisesta tiedoksi keskuskauppakamarille ja yhtiölle kolmen kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta.

Ehdotus liittyy neuvoston asetuksen 8 artiklan 5 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltio voi antaa alueellaan rekisteröityjen eurooppayhtiöiden osalta säännöksiä, joilla on tarkoitus antaa asianmukainen suoja siirtoa vastustaville vähemmistöosakkaille. Ehdotuksen mukaan oikeus lunastukseen olisi myös OYL:n 14 luvun 3 §:ssä tarkoitettujen erityisten oikeuksien haltijoilla.

Ehdotettu lunastusoikeus liittyy neuvoston asetuksen 8 artiklan 5 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltio voi säätää siirtoa vastustavien osakkaiden suojasta. Tämä asetuksen valtuutussäännös ei ainakaan nimenomaisesti koske muiden oikeuksien haltijoiden suojaa. Tällaisten oikeuksien haltijoiden asema kotipaikan siirron yhteydessä ehdotetaan kuitenkin säänneltäväksi yhdenmukaisuuden vuoksi vastaavalla tavalla kuin kansallisessa sulautumisessa, koska kotipaikan siirron vaikutukset voivat olla sa-

mankaltaisia kummassakin tapauksessa. Näiden oikeuksien haltijoiden suojaa koskevaa erityissäännös perustuu lähinnä Neuvoston asetuksen 8 artiklan 7 kohtaan, jonka mukaan eurooppayhtiön on osoitettava, että mm. muiden oikeuksien haltijoiden edut eurooppayhtiöön nähden on riittävällä tavalla turvattu sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa kotipaikka on ennen siirtoa.

Ruotsin lakiin ei ehdoteta siirtoa vastustavien osakkaiden lunastusoikeutta, koska lunastuksesta ei säädetä edes kansallisen sulautumisen osalta ja lunastus voisi vaikeuttaa kotipaikan siirtoa. Suomessa yleinen käsitys on, että lunastusmahdollisuus on pikemminkin helpottanut esimerkiksi sulautumisen toteuttamista.

Tanskassa ja Saksassa on ehdotettu, että siirtoa vastustavalla osakkaalla olisi oikeus vaatia osakkeiden lunastamista vastaavalla tavalla kuin kansallisen lain mukaisen sulautumisen yhteydessä.

11 §. *Kotipaikan siirtämistä koskeva lopputilitys.* Pykälään ehdotetaan säädettäväksi kotipaikan Suomesta siirtävän eurooppayhtiön johdon velvollisuudesta laatia lopputilitys, joka käsitellään yhtiön osakkaiden kokouksessa ja joka rekisteröidään Suomessa. Lopputilitys sisältää tilinpäätöksen ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole käsitelty yhtiökokouksessa.

Ehdotetun säännöksen mallina on sulautuvan osakeyhtiön osakkaiden kokoukselle annettava lopputilitystä koskeva vaatimus, jonka mukaan tilityksessä on oltava selvitys vastikkeen jaosta. Jos siirto toteutetaan osakkeenomistusta muuttamatta, vastikkeen jakoa ei yleensä tarvita. Joissakin tapauk-

sisssa esimerkiksi kohdevaltion yhtiölainsäädäntö tai osakkeiden rekisteröintijärjestelmä voi poiketa suomalaisista järjestelyistä siten, että siirron yhteydessä on tarpeen toteuttaa osakkeiden vaihtaminen uuden rekisteröintivaltion lain mukaisiksi osakkeiksi ja samalla osakkaiden osakeomistuksen arvo voi muuttua siten, että on tarpeen käyttää myös muuta kuin osakevastiketta. Jälkimmäisissä tapauksissa osakkeiden vaihdosta ja muun vastikkeen jaosta ehdotetaan annettavaksi selvitys, jota vastaava vaatimus koskee sulautuvasta osakeyhtiöstä annettavaa lopputilitystä.

Vastikkeen suorittamiseen sovelletaan neuvoston asetusta ja vastaanottavan valtion lakia, joten oikeutta vastikkeeseen ei voida säännellä kotimaista sulautumista vastaavalla tavalla.

Lopputilitykseen sisältyvä taloudellinen selvitys on laadittava tilinpäätöstä koskevien säännösten mukaisesti siinäkin tapauksessa, että vastaanottavan valtion tilinpäätös- ja verosäännösten perusteella yhtiö voi jatkaa tilikauttaan vastaanottavassa valtiossa. Tilinpäätöksen taseisia vaatimuksia ehdotetaan sen vuoksi, että välitilinpäätöksen käsitettä pidetään osittain epäselvänä (Osakeyhtiölakityöryhmän mietintö 2003:4, s. 216). Lopputilityksen ajankohta ei vaikuta eurooppayhtiön tai sivuliikkeen kirjanpitovelvollisuuden alkamiseen, joka määräytyy Suomessa kirjanpitolain 1 luvun 1 §:n perusteella. Eurooppayhtiön siirtäessä kotipaikkansa Suomeen eurooppayhtiön ja sivuliikkeen kirjanpitovelvollisuus määräytyy kuitenkin rekisteröintiajankohdan pe-

rusteella. Sama koskee vastaavasti sulautumista.

Ehdotus liittyy neuvoston asetuksen 8 artiklan 2 kohdan e alakohtaan, jonka mukaan siirtosuunnitelmassa on oltava osakkeenomistajien ja/tai velkojien suojaksi määrätyt oikeudet, ja saman artiklan 16 kohtaan, jonka mukaan ennen kotipaikan siirtoa syntyvien vaatimusten perusteisiin sovelletaan entisen kotipaikan valtion lakia, sekä asetuksen 68 artiklan 1 kohtaan, jonka perusteella jäsenvaltion on ryhdyttävä kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Vaatimus tilinpäätöksen tasoisesta lopputilityksestä on tarpeen lakiin perustuvien mainittujen tahojen oikeuksien toteuttamiseksi sekä yhtiön johdon vastuun rajoittamiseksi.

12 §. *Kotipaikan siirtäminen Suomeen.* Pykälään ehdotetaan säädettäväksi ilmoitusvelvollisuudesta, joka koskee toiseen jäsenvaltioon rekisteröidyn eurooppayhtiön kotipaikan siirtämistä Suomeen. Tarkoituksena on varmistaa siirtoa koskevien neuvoston asetuksen säännösten tehokas täytäntöönpano (asetuksen 68 artikla). Asetuksen 8 artiklan 9 kohdan perusteella kotipaikan siirtoa Suomeen ei saa rekisteröidä ennen kuin suomalaiselle rekisteriviranomaiselle on esitetty saman artiklan 8 kohdassa tarkoitettu todistus.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kotipaikan siirtoa koskevan ilmoituksen tekemisestä rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa siitä, kun eurooppayhtiön rekisteröintivaltion viranomainen on antanut asetuksen 8 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun todistuksen. Käytännössä kotipai-

kan siirtoa koskevia merkintöjä ei ainakaan lähitulevaisuudessa voida toteuttaa samanaikaisesti sekä luovuttavassa että vastaanottavassa valtiossa. Kotipaikan siirtoon liittyvän oikeudellisen epäselvyyden rajoittamiseksi ehdotetaan, että siirron edellytysten täyttyminen valtiossa, josta kotipaikka siirretään, on ilmoitettava kuukauden määräajassa suomalaiselle rekisteriviranomaiselle.

Ruotsin lakiehdotuksessa ei ole erityissäännöksiä kotipaikan siirtämisestä Ruotsiin.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan säännöksiä kotipaikan siirtoa koskevan ilmoituksen sisällöstä. Yhtiötä koskevan tiedonsaannin ja vastuusuhteiden helpottamiseksi, selventämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi suhteessa kansallisia osakeyhtiöitä koskevaan sääntelyyn on tarkoituksenmukaista, että myös Suomeen kotipaikkansa siirtävästä eurooppayhtiöstä on Suomessa saatavana vastaavat eri oikeussuhteiden kannalta tarpeelliset tiedot kuin Suomessa rekisteröityistä perustettavista eurooppayhtiöistä ja osakeyhtiöistä.

Ehdotuksen mukaan kotipaikan siirtoa koskevassa ilmoituksessa on oltava neuvoston asetuksessa mainittujen asiakirjojen lisäksi osakeyhtiön perusilmoitusta vastaavat tiedot siten kuin kaupparekisterilaissa ja –asetuksessa säädetään. Siirtoa koskevassa ilmoituksessa on siten oltava tiedot osakeyhtiölain 2 luvun 2 ja 3 §:ssä tarkoitetuista seikoista, joiden on käytävä ilmi yhtiöjärjestyksestä, perustamiskirjasta tai muusta toisen yhtiöoikeudellisen direktiivin (77/91/ETY) 3 artiklassa tarkoitusta asiakirjasta.

Suomeen siirtyvän eurooppayhtiön yhtiöjärjestyksen on täytettävä myös muilta osin vaatimukset, jotka perustuvat osakeyhtiölakiin, kaupparekisterilakiin, toiminimilakiin sekä yhtiön harjoittamaa elinkeinoa koskevaan lainsäädäntöön. Jos eurooppayhtiössä on esimerkiksi erilajisia osakkeita, niistä on oltava yhtiöjärjestyksessä osakeyhtiölain vähimmäisvaatimuksia vastaavat määräykset.

Osakeyhtiölain soveltamisesta seuraa myös, että eurooppayhtiön osakepääpääoman on oltava kokonaan maksettu ennen siirron rekisteröimistä. Osakepääoman suorittamisajankohta on harmonisoitu vain osittain toisella yhtiöoikeudellisella direktiivillä, jonka mukaan kansallisessa laissa voidaan sallia merkityn pääoman maksaminen pääosin kansallisen lainsäätäjän harkintaan jätetyn kuluessa yhtiön perustamisesta ja rekisteröinnistä.

Toisaalta tarkoitus on muuttaa kaupparekisteriasetusta siten, että osakepääoman suorittamisen osoittamiseksi riittää yleensä esimerkiksi sen valtion toimivaltaisen viranomaisen antama rekisteriote tai muu todistus, josta kotipaikka siirretään. Jos osakepääomaa korotetaan siirron yhteydessä, rekisteri-ilmoitukseen olisi tältä osin liitettävä sellainen eurooppayhtiön hallituksen tai johtokunnan jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus ja tilintarkastajien todistus, josta säädetään osakeyhtiön osakepääoman korotuksen rekisteröinnin osalta OYL:n 4 luvun 9 §:ssä. Ilmoitukseen pitäisi liittää myös selvitys siirtoa koskevasta yhtiökokouksen päätöksestä ja neuvoston asetuksen ja tämän lain mukaisten toimielinten jäsenten, toimitusjohtajan, tilintarkastajien ja toiminimenkir-

joittajien valinnasta (luonnos valtioneuvoston asetukseksi kaupparekisteriasetuksen muuttamisesta liitteenä 2). Yleensä selvitykseksi henkilövalinnoista riittäisi yhtiön aiemman kotivaltion viranomaisen antama rekisteriote tai muu todistus.

Siirtoa koskeva ilmoitus on allekirjoitettava vastaavalla tavalla kuin osakeyhtiön rekisteri-ilmoitus (KRL:n 15 § ja YYTL:n 14 §).

Ruotsin lakiehdotuksessa ei ole vastaavia erityissäännöksiä, joten eurooppayhtiön kotipaikan siirtämiseen Ruotsiin sovellettaneen neuvoston asetuksen lisäksi yhtiön perustamisen rekisteröintiä koskevia yleisiä säännöksiä.

13 §. *Eurooppayhtiön muuttaminen julkiseksi osakeyhtiöksi.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi neuvoston asetuksessa säädetyn eurooppayhtiön muuttamista julkiseksi osakeyhtiöksi koskevan suunnitelman rekisteröinnistä ja kuuluttamisesta. Ehdotuksen liittyy asetuksen 66 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan suunnitelma on julkistettava samalla tavalla kuin jäsenvaltiossa julkistetaan ensimmäisessä yhtiöoikeudellisessa direktiivissä tarkoitetut rekisterimerkinnot.

Ehdotusta vastaavat säännökset ovat Ruotsin lakiehdotuksen 9 §:ssä.

14 §. *Selvitystila ja purkaminen.* Pykälään ehdotetaan neuvoston asetuksen 64 artiklaa täydentäviä säännöksiä asetukseen perustuvan, Suomessa rekisteröidyn eurooppayhtiön purkamista koskevan vaatimuksen käsittelemisestä Suomessa. Ehdotettavan 1 momentin mukaan tuomioistuimella on Suomessa toimivaltainen viranomaisen käsittelemään neuvoston ase-

tuksen 64 artiklan 1-3 kohdassa tarkoitettuja asioita. Ehdotus vastaa OYL:ssa omaksuttua viranomaisten toimivaltajakoa selvitystila-asioissa. OYL:n mukaan laintulkinnan sekä näytön esittämisen ja arvioinnin kannalta vaativammissa asioissa tuomioistuin on toimivaltainen viranomainen. OYL:n periaatteiden mukainen toimivallan määrittelyn on tarpeen Suomeen rekisteröityjä yhtiöitä koskevan sääntelyn yhdenmukaisuuden ja viranomaisresurssien tarkoituksenmukaisen käytön kannalta.

Neuvoston asetuksen 64 artiklan mukaan jäsenvaltion on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin, jos eurooppayhtiö ei enää täytä 7 artiklan vaatimusta, jonka mukaan sääntömääräisen kotipaikan ja pääkonttorin on sijaittava samassa valtiossa. Jos eurooppayhtiö ei asetettavassa määräajassa saata tilannetta lainmukaiseksi, yhtiö on määrättävä selvitettäväksi.

Rekisteriviranomainen tai muu osakeyhtiölain 13 luvun 4 b §:ssä tarkoitettu taho voi nostaa eurooppayhtiötä vastaan selvitystilaan asettamista tai rekisteristä poistamista koskevan kanteen tuomioistuimessa siten kuin osakeyhtiölaissa säädetään. Asetuksen 64 artiklassa mainittujen korjaustoimien toteuttamisen lisäksi selvitystilaan asettamiseen ei olisi enää perustetta, jos eurooppayhtiö muutetaan asetuksen 66 artiklassa tarkoitetulla tavalla suomalaiseksi julkiseksi osakeyhtiöksi.

Ruotsin lakiehdotuksen 26 §:n mukaan rekisteriviranomainen on toimivaltainen viranomainen neuvoston asetuksen 64 artiklassa tarkoitettussa asiassa. Rekisteriviranomaisen päätöksestä voi valittaa

tuomioistuimeen. Selvitystilaan asettamispäätöstä sovelletaan, kun se on lainvoimainen (Ds 2003:15, sivut 76 ja 77).

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyiden vuoksi viittaus-säännöstä, jonka mukaan selvitystila-asian vireillepanoon, käsitteilyyn, päätökseen ja sen rekisteröintiin sekä selvitysmenettelyyn sovelletaan neuvoston asetuksen 64 artiklaa ja sitä täydentäviä osakeyhtiölain 13 luvun 4 a, 4 b ja 5-19 §:n säännöksiä. Neuvoston asetuksen 64 artiklan perusteella kanetta käsittelevän tuomioistuimen on asetettava eurooppayhtiölle määräaika tilanteen lainmukaistamiseksi, jos on todennäköistä, että eurooppayhtiö ei enää täytä neuvoston asetuksen 7 artiklan vaatimusta.

Tuomioistuimen on viranpuolesta ilmoitettava rekisteriviranomaiselle eurooppayhtiön asettamisesta selvitystilaan, selvitysmiehen määräämisestä ja yhtiön poistamisesta rekisteristä (OYL:n 13 luvun 4 a §:n 3 momentti). Tämän lain 2 §:n 1 momentin perusteella rekisteriviranomainen huolehtii siitä, että eurooppayhtiön poistaminen rekisteristä julkaistaan myös yhteisöjen virallisessa lehdessä siten kuin neuvoston asetuksen 14 artiklassa säädetään.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että eurooppayhtiömuotoiseen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön osalta neuvoston asetuksen 64 artiklan 1-3 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on Rahoitustarkastus. Tällaista luvanvaraista toimintaa harjoittavaa yhtiötä koskevien EU:n direktiivien mukaan yhtiön pääkonttorin on oltava yhtiön kotivaltiossa. Asiasta säädetään

luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin, 2000/12/EY, (jäljempänä luottolaitosdirektiivi) 6 artiklan 2 kohdassa ja luottolaitoslain 11 §:ssä, sijoituspalveludirektiivin, 93/22/ETY, 3 artiklan 2 kohdassa ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (Sipal, 579/1996) 10 §:ssä sekä sijoitusrahastodirektiivin, 85/611/ETY, 3 ja 5 a artiklassa, sellaisena kuin 5 a artikla on muutettuna direktiivillä 2001/107/EY, ja sijoitusrahastolain (SRL, 48/1999) 5 §:ssä. Jos valvottava ei noudata vaatimusta, valvottavan toimilupa voidaan viime kädessä peruuttaa.

Vastaavasti ehdotetaan, että eurooppayhtiömuotoisen vakuutusyhtiön osalta toimivaltainen viranomainen on Vakuutusvalvontavirasto. Vakuutusyhtiön pääkonttorin sijainnista yhtiön kotipaikan valtiossa säädetään henkivakuutuksesta annetun direktiivin (2002/83/EY) 6 artiklan 3 kohdassa ja ensimmäisen vahinkovakuutusdirektiivin (73/239/ETY) 8 artiklan 1 a kohdassa. Vakuutusyhtiölain (VYL, 1062/1979) 1 luvun 6 §:n mukaan vakuutusyhtiön pääkonttorin on oltava Suomessa. Jos vakuutusyhtiö ei noudata vaatimusta, sen toimilupa voidaan viime kädessä peruuttaa.

Poikkeusta ehdotetaan, koska 1 ja 2 momenttia vastaavat säännökset sisältyvät tässä tarkoitettujen yhtiöiden osalta voimassa olevaan elinkeinolainsäädäntöön.

15 §. *Vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Suomeen rekisteröidyn eurooppayhtiön perustajan, johtoon kuuluvan, osakkeenomistajan ja tilintarkastajan vahingonkorvaus-

vastuusta suhteessa yhtiöön, osakkeenomistajiin ja sivullisiin.

Ehdotuksen mukaan eurooppayhtiön perustajan, johtoon kuuluvan, osakkeenomistajan ja tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuuteen sovelletaan osakeyhtiön johtoon kuuluvaan, selvitysmieheen, osakkeenomistajaan ja tilintarkastajaan sovellettavia osakeyhtiölain ja muun lain vahingonkorvaussäännöksiä. Sovellettavaksi tulevat siten muun muassa OYL:n 12 luvun 5 §:n ja 15 luvun vahingonkorvaussäännökset.

Muulla lailla tarkoitetaan esimerkiksi luottolaitoslain 97 c §:ää ja liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (150/2001) 25 §:ää, joissa säädetään liikepankin tai muun osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen johtoon kuuluvan, selvitysmiehen, osakkeenomistajan ja tilintarkastajan vahingonkorvausvastuusta. Tässä tarkoitettujen tahojen ja eurooppayhtiön korvausvastuuseen sovelletaan myös vahingonkorvauslakia, muita vahingonkorvaussäännöksiä ja yleisiä vahingonkorvausoikeudellisia periaatteita vastaavalla tavalla kuin osakeyhtiöön sekä sen johtoon kuuluvaan, tilintarkastajaan ja osakkeenomistajaan.

Neuvoston asetuksen 51 artiklan mukaan eurooppayhtiön sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltion julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä sovelletaan johtokunnan, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenen vastuuseen eurooppayhtiölle aiheutuneesta vahingosta, joka johtuvat lainsäädännön tai eurooppayhtiön sääntöjen jäsenelle asettamien tai muiden jäsenelle kuuluvien velvoitteiden rikkomisesta.

Asetuksessa ei säädetä mainittujen toimielinten jäsenten vastuusta osakkaille tai sivullisille aiheutuvasta vahingosta eikä toimitusjohtajan, selvitysmiehen, osakkaan ja tilintarkastajan vahingonkorvausvastuusta eikä muun lainsäädännön rikkomiseen perustuvasta vastuusta. Asetuksen 9 artiklan yleisten lainvalintasäännösten perusteella näihin tilanteisiin sovelletaan Suomeen rekisteröidyn eurooppayhtiön osalta julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä. Nimenomaista säännöstä vahingonkorvausvastuusta ehdotetaan selvyiden vuoksi, koska asetuksessa viitataan vain osittain kansalliseen vastuusääntelyyn ja on epäselvää, onko EU:lla toimivaltaa säätää yksityiskohtaisesti seuraamusjärjestelmästä.

16 §. *Rangaistussäännöksiä.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi eurooppayhtiön johtoon kuuluvan, osakkaan, tilintarkastajan ja riippumattoman asiantuntijan rikosoikeudellisesta vastuusta. Pykälän säännökset liittyvät Neuvoston asetuksen 68 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan jäsenvaltiot ryhtyvät kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Neuvoston asetuksen viittaus-säännökset eurooppayhtiön kotipaikan jäsenvaltion kansallisen lain soveltamisesta eivät koske rikosoikeudellisia seuraamuksia ja rikosten tunnusmerkistöjä, koska yhteisöllä ei ole toimivaltaa näiltä osin. Rikosoikeudellisia säännöksiä voidaan antaa vain puitepäätöksissä, jotka ovat kolmannen pilarin instrumentteja. On kuitenkin taroituksenmukaista, että eurooppayhtiötä koskevan yhtiöoikeudellisen sääntelyn noudattamista edis-

tävä rikosoikeudellinen seuraamusjärjestelmä vastaa kansallisiin osakeyhtiöihin sovellettavia säännöksiä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että eurooppayhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenen, toimitusjohtajan, selvitysmieheen, osakkeenomistajaan ja tilintarkastajaan sovelletaan OYL:n 16 luvun säännöksiä osakeyhtiörikoksesta ja osakeyhtiörikkomuksesta. Rikoslain ja muun lainsäädännön rangaistussäännöksiä voidaan soveltaa eurooppayhtiöön, sen johtoon, osakkaisiin ja tilintarkastajiin ilman erityissäännöstä, koska näissä laeissa olevien rangaistussäännösten soveltamista ei ole rajoitettu tällaisessa asemassa oleviin henkilöihin.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi rikosoikeudellisesta vastuusta, joka perustuu neuvoston asetuksen riippumattoman asiantuntijan selontekoa tai todistusta koskevien säännösten rikkomiseen silloin, kun selonteko tai todistus koskee holding-eurooppayhtiön perustamista, julkisen osakeyhtiön muuntamista eurooppayhtiöksi tai eurooppayhtiön muuntamista julkiseksi osakeyhtiöksi. Ehdotuksen mukaan näiden säännösten rikkomiseen sovelletaan OYL:n 16 luvun 8 §:n 2 kohdan säännöstä riippumattomana asiantuntijana toimivan hyväksytyn tilintarkastajan lausunnon laatimista koskevien säännösten rikkomisesta. Nimenomaista rangaistussäännöstä ehdotetaan eurooppayhtiötä koskevan seuraamusjärjestelmän yhdenmukaisuuden vuoksi. Nimenomainen säännös on tarpeen, koska OYL:ssa ei säädetä holding-perustamisesta tai kansal-

lisen osakeyhtiön muuntamisesta toiseen yhtiömuotoon.

17 §. *Voimaantulo.* Pykälän 1 momentissa ehdotettu lain voimaantuloajankohta perustuu neuvoston asetuksen 70 artiklaan, jonka mukaan asetus tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004.

Ehdotetun 2 momentin mukaan lain hyväksymisen jälkeen yhtiö voi laatia ja rekisteriviranomainen voi rekisteröidä ja kuuluttaa neuvoston asetuksessa tarkoitetun suunnitelman, joka koskee sulautumista, holdingyhtiön perustamista tai julkisen osakeyhtiön muuttamista eurooppayhtiöksi. Suunnitelman kuuluttamisen jälkeen suomalainen osakeyhtiön hallitus voi toimittaa kutsun suunnitelman hyväksymisestä päättävään yhtiökokoukseen. Jos ehdotetut lait hyväksytään eduskunnan keväätistuntokaudella 2004, eurooppayhtiön perustamista suunnittelevan yhtiön hallitus voisi allekirjoittaa perustamista koskevan suunnitelman ja ilmoittaa sen rekisteröitäväksi jo kesällä tai alkusyksystä 2004 siten, että suunnitelman hyväksymisestä päättävä yhtiökokous voitaisiin järjestää asetuksen ja tämän lain voimaantulon jälkeen jo lokakuussa 2004.²⁰

2. Osakeyhtiölaki

Lain 8 luvun 4 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä nimenomaisesti kielletään

²⁰ Yksittäiset yhtiöt ovat tiedustelleet siirtymäjärjestelyjä. Jatkovalmistelussa on arvioitava tarkemmin siirtymäsäännösten tarvetta, kun työ- ja verolainsäädännön muutosten valmistelun aikataulusta tiedetään enemmän. PRH:lla on valmiudet rekisteröidä ja kuuluttaa sulautumista tai holdingyhtiön perustamista koskeva suunnitelma viimeistään 7.9.2004 lähtien

oikeushenkilön valitseminen hallituksen jäseneksi. Myös voimassa olevan oikeuden mukaan oikeushenkilön valitseminen hallitukseen on kiellettyä ilman nimenomaista säännöstäkin. Nimenomaista säännöstä ehdotetaan Suomeen rekisteröityjä yhtiöitä koskevan sääntelyn yhdenmukaistamisen ja selvyiden vuoksi, koska neuvoston asetuksen 47 artiklan mukaan eurooppayhtiön säännöissä voidaan sallia oikeushenkilön valitseminen hallituksen jäseneksi, jollei yhtiön sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltion lainsäädännössä toisin säädetä.²¹

3. Kaupparekisterilaki ja yritys- ja yhteisötietolaki

Kaupparekisterilaki

Neuvoston asetuksen 9, 12 ja 13 artiklan ja eurooppayhtiölain 2 §:n mukaisesti eurooppayhtiö merkitään kaupparekisteriin. Rekisteriin merkitään eurooppayhtiö, jolla on sääntömääräinen kotipaik-

²¹ Työryhmälle on ehdotettu, että myös oikeushenkilön valitseminen eurooppayhtiön hallintoneuvoston, hallituksen ja johtokunnan jäseneksi tulisi sallia, jotta eurooppayhtiön hallinnon järjestämistä koskevat vaatimukset eivät rajoittaisi eurooppayhtiöiden rekisteröintiä Suomeen. Työryhmän ehdotus vastaa sisällöltään osakeyhtiölaki-työryhmän ehdotusta (mietintö 6.5.2003). Oikeushenkilöiden valinnan sallimista tulisi harkita tämän ehdotuksen jatkovalmistelussa, jos se on tarpeen muiden ETA-valtioiden eurooppayhtiölainsäädännön ja osakeyhtiölain uudistuksen linjausten perusteella. Oikeushenkilöiden käyttäminen toimieliimen jäsenen tulisi todennäköisesti säännellä saman suuntaisesti kuin tilintarkastuslaissa säädetään tilintarkastusyhteisön valitsemisesta tilintarkastajaksi ja tilintarkastusyhteisön nimeämisestä päävastuullisesta tilintarkastajasta (tilintarkastuslain (936/1994) 15 §).

ka Suomessa, sekä toisessa valtiossa rekisteröidyn eurooppayhtiön Suomeen perustamaa sivuliikettä koskevat tiedot.

Asetuksen 9 artiklan perusteella eurooppayhtiö merkitään kaupparekisteriin vastaavalla tavalla kuin suomalainen julkinen osakeyhtiö, jollei asetuksessa toisin säädetä. Asetuksessa on OYL:n ja kaupparekisterilain mukaista rekisteröinti- ja kuuluttamisvelvollisuutta täydentäviä säännöksiä muun muassa henkilöstön osallistumista koskevan sopimuksen, eurooppayhtiön perustamisen ja eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisen osalta sekä eurooppayhtiön muuttamisesta julkiseksi osakeyhtiöksi (asetuksen 8, 14, 15, 21, 28, 32, 33, 37 ja 66 artikla).

2 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että perusilmoitus on tehtävä myös kotipaikan siirtämisestä Suomeen. Säännöstä ehdotetaan selvyiden vuoksi, koska kotipaikan Suomeen siirtävä eurooppayhtiö on voinut jo ennestään harjoittaa elinkeinotoimintaa Suomessa. Säännöstä sovelletaan myös silloin, kun eurooppayhtiö perustetaan sulautumisen kautta siten, että toisessa valtiossa rekisteröity vastaanottava yhtiö muutetaan Suomeen rekisteröitäväksi eurooppayhtiöksi.

Kotipaikan siirron rekisteröinnin yhteydessä aiemmin ulkomaisen yhtiön mahdollinen Suomeen rekisteröity sivuliike poistetaan yhtiön ilmoituksesta rekisteristä. Tänne siirtyvä eurooppayhtiö saa suomalaisen Y-tunnuksen. Yhtiön entinen rekisterinumero, rekisteri ja mahdollisesti muutettu toimimiini käyvät ilmi kaupparekisteristä. Koska kaupparekisteriin merkittävällä yhtiöllä voi olla vain yksi Y-

tunnus ja suomalaisella yhtiöllä ei voi olla kaupparekisteriin merkittävää sivuliikettä Suomessa, kotipaikan siirron rekisteröinnin edellytyksenä on, että sivuliike poistetaan rekisteristä viimeistään silloin, kun kotipaikan siirtäminen Suomeen rekisteröidään.

3 §. Pykälän 1 momentin uuden 6 kohdan mukaan eurooppayhtiö, jonka sääntömääräinen kotipaikka on Suomessa, on velvollinen tekemään perusilmoituksen kaupparekisteriin. Toisessa valtiossa rekisteröidyn eurooppayhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta säädetään saman momentin 4 kohdassa.

9 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi selvyiden vuoksi siten, että osakeyhtiön perusilmoitusta koskevia säännöksiä sovelletaan myös eurooppayhtiöön.

Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa säädetään selvyiden vuoksi pykälän 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun perustamiskirjan päiväystä koskevan vaatimuksen soveltamisesta myös eurooppayhtiön perustamista tai kotipaikan siirtoa koskevan suunnitelman päiväykseen.

Eurooppayhtiötä koskevien tietojen rekisteröimiseen ja kuuluttamiseen sovelletaan yhtiön sääntömääräisen kotipaikan valtion julkisia osakeyhtiöitä koskevia säännöksiä, jollei neuvoston asetuksessa toisin säädetä (asetuksen 9, 12 ja 13 artiklat). Eurooppayhtiöön sovelletaan siten suomalaista julkista osakeyhtiötä koskevia kaupparekisterilain ja -asetuksen säännöksiä sekä neuvoston asetukseen perustuvia lisävaatimuksia.

Kaupparekisterilain muutoksen yhteydessä kaupparekisteriasetusta muutetaan siten, että rekisteri-ilmoituksen sisältöä koskevissa yksityiskohtaisissa vaatimuksissa otetaan huomioon myös eurooppayhtiön perustamiseen ja yhtiön kotipaikan siirtämiseen liittyviä ilmoituksia koskeva sääntelytarve (liite 2).

Voimassa olevassa 4 momentissa säädetään vakuutusyhtiön perusilmoitusta koskevasta lisävaatimuksesta, jonka perusteena oleva vakuutusyhtiölain säännös on kumottu lailla 389/1995, joten voimassa olevan 4 momentin säännös on tarpeeton.

14 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan selvyiden vuoksi muutettavaksi siten, että myös eurooppayhtiön sääntöjen muuttamiseen sovelletaan muutosilmoitusta koskevia säännöksiä.

18 a §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan selvyiden vuoksi muutettavaksi siten, että eurooppayhtiö nimenomaisesti rinnastetaan osakeyhtiöön. Ehdotettavan 2 momentin mukaan Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee myös sellaiset neuvoston asetukseen perustuvat asiat, jotka sisällöltään vastaavat pykälän 1 momentissa rekisteriviranomaisen tehtäväksi säädettyjä osakeyhtiölakiin perustuvia hakemusasioita. Voimassa olevan lain 2 momentin säännökset ovat ehdotettavassa 3 momentissa.

18 b §. Pykälän 1 momentin viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös eurooppayhtiömuotoisen luottolaitoksen kotipaikan siirtämistä koskevien asioiden käsittelyyn rekisteriviranomaisessa sovelletaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoi-

sista luottolaitoksista annetun lain erityissäännöksiä.

Yritys- ja yhteisötietolaki

4 §. *Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröivät yksiköt.* Pykälän 1 momentin 4 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että eurooppayhtiö rekisteröidään myös yritys- ja yhteisötietojärjestelmään vastaavalla tavalla kuin osakeyhtiö.

7 §. *Oikeushenkilön yritys- ja yhteisötunnuksen pysyvyys.* Pykälän uuden 6 momentin mukaan eurooppayhtiön yritys- ja yhteisötunnus lakkaa, kun yhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon siten kuin neuvoston asetuksen 8 artiklassa ja eurooppayhtiölain 6 §:ssä säädetään. Yhtiön tunnus lakkaa myös silloin, kun toimintaa Suomessa jatketaan rekisteröitävän sivuliikkeen kautta. Sivuliikkeelle annetaan uusi tunnus, koska entisen tunnuksen käytön voisi antaa rekisterin käyttäjille ja muille sivullisille harhaanjohtavan kuvan yhtiön ja sivuliikkeen oikeudellisesta asemasta siirron jälkeen.

10 §. *Perusilmoitus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös eurooppayhtiön kotipaikan siirtäminen Suomeen on ilmoitettava rekisteröitäväksi vastaavalla tavalla kuin yhtiön perustaminen.

14 §. Pykälän 1 momentin 9 kohtaa ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi selvyiden vuoksi siten, että rekisteri-ilmoituksen tekemisestä vastuullisina henkilöinä mainitaan nimenomaisesti myös eurooppayhtiön hallituksen tai johtokunnan varsinaiset jäsenet ja toimitusjohtaja.

4. Toiminimilaki

7 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi *uusi 7 b kohta*, jossa viitataan eurooppayhtiön toiminimen osalta neuvoston asetuksen 11 artiklaan. Asetuksen mukaan eurooppayhtiön toiminimen edessä tai jäljessä on oltava kirjainyhdistelmä ”SE”. Eurooppayhtiön toiminimen osana voidaan lisäksi käyttää myös sanoja ”osake” tai ”osakeyhtiö” vastaavalla tavalla kuin näitä sanoja voidaan käyttää osana suomalaisen julkisen osakeyhtiön toiminimeä (neuvoston asetuksen 9 artiklan 1(c) alakohta ja HE 89/1996, s. 190).

5. Yrityskiinnityslaki

10 §. *Yrityksen luovutus ja kiinnityksen vastattavaksi ottaminen.* Ehdotettavassa uudessa 3 momentissa säädetään suomalaisen julkisen osakeyhtiön omaisuuteen vahvistettujen yrityskiinnitysten siirtämisestä Suomeen rekisteröitävän sivuliikkeen vastattavaksi silloin, kun yhtiö osallistuu toiseen valtioon rekisteröitävän eurooppayhtiön perustamiseen sulautumisen kautta (neuvoston asetuksen 2 artiklan 1 kohta). Momentin säännökset koskevat myös tilannetta, jossa Suomeen rekisteröidyn eurooppayhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon ja yhtiön omaisuuteen vahvistetut kiinnitykset siirretään samassa yhteydessä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattaviksi.

Ehdotuksen tarkoitus on helpottaa yrityskiinnityksen käyttöä eurooppayhtiön perustamisen ja kotipaikan siirron yhteydessä. Kiinnityksen siirtämistä sivuliikkeen vas-

tattavaksi käsitellään edellä eurooppayhtiölain 4 §:n ja 9 §:n 4 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa.

6. Luottolaitoslaki, liikepankkilaki ja laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa

Luottolaitoslaki

10 §. *Toimilupa.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi *uusi 5 momentti*, jossa säädetään Suomeen kotipaikkansa siirtävälle eurooppayhtiölle myönnettävästä toimiluvasta. Vaikka yhtiölle on jo myönnetty toimilupa entisessä kotivaltiossa, Suomessa myönnettävä uusi toimilupa on tarpeen, koska luvan myöntämisen edellytykset eri jäsenvaltioissa saattavat erota toisistaan. Toimilupa myönnettäisiin samoin perustein kuin Suomessa alun perin rekisteröidylle luottolaitokselle. Toimilupahakemuksesta olisi pyydetävä lausunto sen ETA-valtion rahoitusmarkkinoita valvovalta viranomaiselta, jossa eurooppayhtiölle on voimassa oleva toimilupa.

11 §. *Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi selvytyden vuoksi siten, että Suomeen kotipaikkansa siirtävälle eurooppayhtiölle myönnettävä toimilupa rekisteröidään samalla, kun yhtiö rekisteröidään Suomen kaupparekisteriin. Ehdotus vastaa voimassa olevan pykälän säännöstä Suomessa perustettavalle luottolaitokselle myönnettävän toimiluvan rekisteröinnistä.

29 a §. *Kotipaikan siirto Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon.* Pykälään ehdote-

taan neuvoston asetusta ja eurooppayhtiölakia täydentäviä säännöksiä eurooppayhtiön kotipaikan siirrostä, kun yhtiö on Suomessa toimiluvan saanut luottolaitos.

Pykälän 1 momentin mukaan luottolaitoksen on lähetettävä sen toimintaa valvovalle Rahoitustarkastukselle jäljennös neuvoston asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun luottolaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi. Rahoitustarkastuksen tehtävänä on valvoa, että siirron yhteydessä luottolaitos noudattaa luottolaitoksia koskevia EY:n direktiivejä, niiden perusteella annettua Suomen lainsäädäntöä sekä muuta luottolaitosta koskevaa Suomen lainsäädäntöä. Neuvoston asetuksen 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti tällaista lainsäädäntöä sovelletaan täysimääräisesti eurooppayhtiönä toimivaan luottolaitokseen.

Kun kotipaikan siirto on rekisteröity luottolaitoksen uudessa kotivaltiossa, luottolaitoksesta tulee Suomen kannalta ulkomainen luottolaitos, jonka Suomessa harjoittamaan toimintaan sovelletaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annettua lakia (UPL, 1608/1993). Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyiden vuoksi nimenomaista säännöstä siitä, että siirron jälkeen toiminnan harjoittamiseen Suomessa sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta säädetään. Jos luottolaitoksen tarkoituksena on jatkaa toimintaa Suomessa sivukonttorin muodossa, Rahoitustarkastuksen on saatava luottolaitoksen uuden kotivaltion valvontaviranomaiselta UPL:n 5 §:ssä tarkoi-

tettu ilmoitus sivukonttorin perustamisesta. Rahoitustarkastuksen on UPL:n 6 §:n mukaan kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava luottolaitokselle sivukonttorin valvonnan toteuttamista koskevat vaatimukset ja tarvittaessa myös yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot liiketoiminnan harjoittamisessa. Tämä merkitsee sitä, että perustettavan sivukonttorin on aina täytettävä Suomen lainsäädännössä tällaiselle toiminnalle yleisen edun vuoksi asetetut vaatimukset, vaikka luottolaitoksen toiminnan vakauden valvontavastuu kuuluukin luottolaitosdirektiivin mukaan luottolaitoksen kotivaltion valvontaviranomaiselle. UPL 6 §:ssä tarkoitettu ilmoitus olisi annettava ennen siirron rekisteröintiä, jotta luottolaitoksen liiketoiminnan jatkaminen siirron jälkeen täyttäisi laissa säädetyt edellytykset.

Luottolaitoksen kotipaikan siirtämisen seurauksena luottolaitoksen toiminnan vakauden valvontavastuu siirtyy Rahoitustarkastukselta luottolaitoksen uuden kotivaltion valvontaviranomaiselle. Luottolaitosdirektiivi edellyttää kotivaltion valvontaviranomaisen ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisen, tässä tapauksessa Rahoitustarkastuksen, toimivan läheisessä yhteistyössä. Luottolaitosdirektiivin 28 artiklan mukaan niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten, joita asia koskee, on toimittava tiiviissä yhteistyössä voidakseen valvoa sellaisten luottolaitosten toimintaa, jotka harjoittavat liiketoimintaa erityisesti perustamalla sivukonttoreita, yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa luottolaitosten kotipaikka on.

Yhteistyö on kotipaikan siirron yhteydessä erityisen perusteltua, koska Rahoitustarkastuksella on halussaan luottolaitoksen valvontaineisto ja –tietämys vuosien tai jopa vuosikymmenten ajalta. Tämän vuoksi Rahoitustarkastuksen on sovittava valvonnan siirtymiseen liittyvistä kysymyksistä luottolaitoksen uuden kotivaltion valvontaviranomaisten kanssa. Käytännössä tämä merkitsee näiden valvontaviranomaisten välisen valvontapöytäkirjan laatimista.

Käytännössä vastaanottavan valtion valvontaviranomaisen ja Rahoitustarkastuksen on annettava sivukonttoria koskevat ilmoitukset ehdollisina, koska ilmoitusta annettaessa luottolaitosta ei vielä ole rekisteröity eikä sillä välttämättä ole olla toimilupaa vastaanottavassa valtiossa. Sama koskee valvontaviranomaisten välistä valvontapöytäkirjaa.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan selvytyden vuoksi nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomainen ei saa antaa neuvoston asetuksen 8 artiklan 8 kohdassa ja eurooppayhtiölain 8 §:n 5 momentissa tarkoitettua, kotipaikan siirron edellytyksenä olevaa todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 8 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan antamista, että luottolaitos ei ole täyttänyt siirron edellytyksenä olevia neuvoston asetukseen ja Suomen lakiin perustuvia toimia ja muodollisuuksia. Tällainen tilanne on käsillä, jos luottolaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan bpettamista koskevia säännöksiä. Tällainen tilanne voi syntyä, jos luottolaitos

aikoo jatkaa liiketoimintansa harjoittamista Suomessa, mutta Rahoitustarkastuksen käsityksen mukaan luottolaitos ei siirron rekisteröinnin jälkeen täytä ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain vaatimuksia. Luottolaitoksen ei voida myöskään katsoa täyttäneen siirron edellytyksenä olevia toimia ja muodollisuuksia, jos luottolaitos on laiminlyönyt noudattaa LPL:n 6 §:ään lisättäväksi ehdotettavan 3 momentin ja uuden 6 a §:n säännöksiä tallettajille ja Rahoitustarkastukselle tehtävistä ilmoituksista sekä irtisanottujen talletusten maksamisesta tai maksua koskevan vakuuden antamisesta. Rahoitustarkastus valvoo sen valvontatehtävään liittyvän sääntelyn noudattamista. Muilta osin rekisteröinnin edellytykset määräytyisivät eurooppayhtiölain mukaisesti. Rekisteriviranomaisen olisi siten voitava varmistua, että menettelyssä on noudatettu yleisiä velkojainsuojamenettelyä koskevia säännöksiä muiden velkojien kuin tallettajien osalta ja Rahoitustarkastuksen tulisi varmistaa, että tallettajiin sovellettavia LPL:n erityisiä velkojainsuojasäännöksiä on noudatettu.

Ehdotuksen mukaan Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava kotipaikan siirtoon liittyvien toimien ja muodollisuuksien laiminlyönnistä ennen luottolaitoksen velkojille annetun kuulutuksen mukaista määräpäivää, joka on kuukauden kuluttua siitä päivästä, johon mennessä luottolaitoksen velkoja voi ilmoittaa vastustuksestaan ja tallettaja voi irtisanoa talletuksensa siten kuin LPL:n 6 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi. Rekisteriviranomainen voi siten antaa luvan siirron täytäntöönpanoon ennen Ra-

hoitustarkastuksen vastustukselle varatun määräajan päättymistä ainoastaan, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut, että se ei tule vastustamaan luvan myöntämistä. Jos rekisteriviranomainen ei anna täytännönpäätöslupaa sillä perusteella, että Rahoitustarkastuksen ilmoituksen mukana siirtoon liittyviä toimia ja muodollisuuksia ei ole täytetty, luottolaitos voi hakea muutosta rekisteriviranomaisen päätökseen siten kuin patentti- ja rekisterihallituksesta annetussa lain (575/1992) 5 §:ssä säädetään.²²

Pykälässä ei säädettäisi muista perusteista vastustaa kotipaikan siirtoa, koska luottolaitosdirektiivin periaatteista seuraa, että ulkomaisen luottolaitoksen toimilupa oikeuttaa toimiluvassa sallitun liiketoiminnan harjoittamiseen myös toisessa ETA-valtiossa. Isäntävaltion viranomainen voi rajoittaa toimintaa ainoastaan direktiivissä säädetyn perustein eli silloin kuin rajoituksia voidaan perustella isäntävaltion yleisellä edulla. Yleistä etua olisi arvioitava samoin perustein kuin silloin, kun toisessa valtiossa aiemmin toimiluvan saanut luottolaitos aloittaa luottolaitostoiminnan harjoittamisen Suomessa perustamalla sivuliikkeen. Yleisen edun perusteella toiminta voitaisiin kieltää esimerkiksi silloin,

²² Onko tarpeen, että luottolaitos voisi erikseen valittaa myös Rahoitustarkastuksen ilmoitusta koskevasta päätöksestä siten kuin rahoitustarkastuksesta annetun lain (583/2003) säädetään? PRH:n päätöksestä valittamisen säätämistä ainoaksi valitustieksi puoltaisi se, että sama viranomainen käsittelee kaikki mahdolliset kotipaikansiirtolupaa koskevat valitukset ja se, että valitustie on sama kuin muissa PRH:n kaupparekisterin hakemusasioissa (PRH:n päätöksestä valitetaan suoraan KHO:een; Rahoitustarkastuksen päätöksestä valitetaan Helsingin hallinto-oikeuteen).

kun luottolaitoksen markkinointi tai sopimusehdot eivät täytä asiakkaansuojalle asetettavia vähimmäisvaatimuksia tai luottolaitos muuten rikkoo Suomessa esimerkiksi kuluttajien tai työntekijöiden suojaksi asetettuja säännöksiä. Lisäksi toiminta voitaisiin kieltää, jos luottolaitos tai kotivaltion viranomainen eivät täytä sivuliikkeen perustamista koskevia luottolaitosdirektiivin vaatimuksia. Tällä perusteella Rahoitustarkastus voisi vastustaa kotipaikan siirtoa myös uuden kotivaltion valvonnassa esiintyvien puutteiden vuoksi.

Yleisen edun vastaisena ei pidettäisi pelkästään sitä, että uuden kotivaltion talletussuoja on suomalaisesta suojasta suppeampi, koska talletusten vähimmäissuoja on harmonisoitu. Sama koskee muita luottolaitosta ja sen valvontaa koskevia vaatimuksia, joiden vähimmäistaso on säännelty EUsäädöksillä. Rahoitustarkastus ei siten voisi vastustaa siirtoa esimerkiksi kilpailuolosuhteiden huonontumisen perusteella tai sillä perusteella, että Rahoitustarkastuksen mielestä uuden kotivaltion viranomaisella ei ole riittäviä valvontaresursseja.

Ehdotuksen tarkoituksena on selventää luottolaitoksen kotipaikan siirtoon liittyvää Suomen viranomaisten välistä vastuunjakoa siten, että rekisteriviranomainen ei ole velvollinen selvittämään sellaisia kotipaikkaa siirtävän eurooppayhtiön toimintaa koskevia vaatimuksia, jotka yhtiön on täytettävä ennen kotipaikan siirtämistä.

Liikepankkilaki

5 a §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi neuvoston asetusta ja

eurooppayhtiölakia täydentävistä säännöksistä, jotka koskevat Suomeen rekisteröidyn luottolaitoksen osallistumista eurooppayhtiön perustamiseen sulautumisen kautta. Ehdotetun 1 momentin mukaan tällaiseen sulautumiseen osallistuvaan suomalaiseen luottolaitokseen sovelletaan kaikkia 5 §:n säännöksiä, jos vastaanottava luottolaitos rekisteröidään Suomen kaupparekisteriin eurooppayhtiönä. Tässä tapauksessa myös Suomeen rekisteröitävään vastaanottavaan yhtiöön sovelletaan 5 §:n säännöksiä.

Jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään toisessa valtiossa eurooppayhtiönä, ehdotetun 2 momentin perusteella sulautumiseen ei kuitenkaan sovelleta 5 §:n 3 ja 4 momentin säännöksiä Rahoitustarkastuksen oikeudesta vastustaa sulautumista. Rahoitustarkastuksen tehtäviin ei kuulu arvioida sitä, miten sulautuminen vaikuttaa toisen valtion viranomaisen valvonnassa olevan tai sen valvontaan tulevan luottolaitoksen toimintaan. Selvyyden vuoksi momenttiin ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaiseen sulautumiseen osallistuvan suomalaisen luottolaitoksen osalta sulautumisen täyttämöpanon rekisteröinnin edellytykseksi säädettyä todistusta, jos Rahoitustarkastus ilmoittaa määräajassa rekisteriviranomaiselle, että luottolaitos ei ole suorittanut sulautumiseen liittyviä toimia tai täyttänyt sulautumiseen liittyviä muodollisuuksia. Momentin säännökset ja niiden perustelut vastaavat luottolaitoslain 29 a §:n 3 momenttia ja sen perusteluissa esitettyä.

6 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan tallettajaan ja hänen irtisa-

nomisoikeuteensa sovellettaisiin 1 ja 2 momentin säännöksiä myös silloin, kun luottolaitoksen kotipaikka siirretään toiseen ETA-valtioon siten kuin neuvoston asetuksen 8 artiklassa säädetään. Ehdotuksen mukaan tallettajalla on irtisanomisoikeus sellaisen Suomessa talletussuojan piirissä oleva talletuksen osalta, joka jää kokonaan tai osittain talletussuojan ulkopuolelle kotipaikan siirron jälkeen. Irtisanomisoikeutta ei olisi siinä tapauksessa, että kotipaikkaa siirtävä luottolaitos jatkaa toimintaa Suomessa sivukonttorin kautta siten, että vastaanottavan valtion talletussuojan ulkopuolelle jäävät talletukset liitetään Suomen talletussuojajärjestelmän piiriin.

Ehdotettavan 4 momentin mukaan luottolaitoksen on laadittava sulautumisen tai kotipaikan siirtämisen vaikutuksesta talletussuojaan selvitys, josta on pyydettävä Rahoitustarkastuksen lausunto. Selvitys ja lausunto on liitettävä tallettajalle annettavaan 1 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen.

Yksittäisen tallettajan on tavallisesti vaikea saada riittävät tiedot eurooppayhtiön kotipaikaksi tulevan toisen valtion oikeusjärjestelmän ja talletussuojan sisällöstä. Tämän vuoksi tallettajan on yleensä vaikea arvioida sulautumisen tai kotipaikan siirron vaikutuksia hänen asemaansa.

Ehdotuksen mukaan Rahoitustarkastuksen tulisi lausua hakijan toimittaman selvityksen perusteella, vastaako suomalaiseen tehtyjen talletusten suoja sulautumisen tai kotipaikan siirron jälkeen ennen toimenpidettä siirtoa sovellettavaa talletussuojaa vai ei. Talletussuojaa koskevan lausunnon antaminen soveltuu Rahoitustarkastuksen

yleiseen valvontatehtävään. Rahoitustarkastuksella on Suomessa parhaat edellytykset riippumattomasti selvittää ja arvioida tallettajien puolesta talletussuojan sisällössä tapahtuvia muutoksia. Rahoitustarkastuksen lausunnossa tulisi arvioida, millä tavoin sulautuminen mahdollisesti vaikuttaa tallettajien asemaa talletussuojan suhteen. Rahoitustarkastuksen antama lausunto annetaan tiedoksi tallettajalle, joka voi sen perusteella arvioida, miten sulautuminen tai kotipaikan siirto vaikuttaa hänen talletustensa suojaan. Niihin talletuksiin, joiden osalta talletussuoja ei heikene, ei sovelleta tämän pykälän ja 6 a §:n säännöksiä talletuksen irtisanomisesta.

6 a §. Luottolaitoksen kotipaikan siirtämisestä toiseen valtioon seuraa, että luottolaitoksen vakavaraisuuden valvonta siirtyy vastaanottavan valtion viranomaiselle. Sama koskee luottolaitoksen osallistumista sellaiseen sulautumiseen, jossa vastaanottava yhtiö rekisteröidään eurooppayhtiönä toisessa valtiossa. Kotipaikan siirron jälkeen yksittäisen tallettajan mahdollisuudet irtisanotun talletussaatavan perimiseen voivat merkittävästi vaikeutua, jos luottolaitoksella ei siirron jälkeen enää ole toimipaikkaa Suomessa. Valvontavastuun siirryttyä myös Rahoitustarkastuksen mahdollisuudet edistää irtisanottujen talletusten maksamista yleensä olennaisesti heikenevät. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tallettajalla on OYL:n yleistä velkojensuojaa vastaava oikeus saatavansa ennenaikaiseen maksuun tai turvaavaan vakuuteen, jos hänen talletuksen jää kotipaikan siirron tai sulautumisen jälkeen kokonaan tai osittain talletussuojan

ulkopuolelle. Vaikka talletus jäisi luottolaitoksen tulevan kotivaltion talletussuojan ulkopuolelle, irtisanomisoikeutta ei olisi, jos talletus liitetään tältä osin Suomen talletussuojajärjestelmän piiriin. Tässä tarkoitettua irtisanomisilmoitus on toimitettava luottolaitokselle sen ajan kuluessa, jonka aikana luottolaitoksen velkojat voivat vastustaa sulautumista tai kotipaikan siirtoa siten kuin osakeyhtiölaissa ja eurooppayhtiölaissa säädetään.

Ehdotuksen mukaan luottolaitoksen pitäisi ilmoittaa Rahoitustarkastukselle näin irtisanotuista talletuksista viipymättä sen jälkeen, kun tällaiselle irtisanomiselle varattu määräaika on päättynyt. Luottolaitoksella olisi vajaa kuukausi aikaa järjestää irtisanotut talletukset (maksu tai vakuus) ja ilmoittaa maksujärjestelystä Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus voisi vastustaa kotipaikan siirtoa tai sulautumista, jos luottolaitos ei anna selvitystä irtisanotuista talletuksista ja niitä koskevista maksujärjestelyistä ennen kuin on kulunut kuukausi tällaisille irtisanomisille varatun määräajan päättymisestä (LLL:n 29 a §:n 3 momentti ja LPL:n 5 a §:n 2 momentti). Tältä osin Rahoitustarkastuksen ja rekisteriviranomaisen suhdetta käsitellään edellä LLL:n 29 §:n perusteluissa. Väärästä tai puutteellisen ilmoituksen seurauksena voisi olla vahingonkorvaus- tai rikosoikeudellinen vastuu.

Tässä pykälässä tarkoitettun irtisanomisajan jälkeenkin tallettajalla voi olla LPL:n 6 §:n mukainen irtisanomisoikeus. Rahoitustarkastus ei kuitenkaan yleensä voisi vastustaa sulautumista tai kotipaikan siirtoa sillä perusteella, että luottolaitos ei ole maksanut tai antanut va-

kuutta 6 §:n mukaisesti irtisanotusta talletuksesta ennen rekisteriviranomaisen luvan myöntämistä.

Laki ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa

19 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vaatimusta ulkomaisen luotto- tai rahoituslaitoksen suomalaisen sivuliikkeen toiminimenkirjoittajan asuinpaikasta Suomessa sovelletaisiin vain luottolaitokseen, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen.

Voimassa olevan lain mukaan vaatimus koskee myös toisesta ETA-valtiosta olevan luottolaitoksen sivuliikkeen toiminimenkirjoittajaa. Ehdotuksen tarkoituksena on poistaa toisesta ETA-valtiosta olen luottolaitoksen sijoittautumisen esteitä.

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) ehdotusta vastaava asuinpaikkavaatimus koskee sivuliikkeen pääasiamiestä mutta ei muita toiminimenkirjoittajia (24 §).

7. Vakuutusyhtiölaki

2 luku. Vakuutusyhtiön perustaminen

2 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 momentti, jossa säädetään Suomeen kotipaikkansa siirtävälle eurooppayhtiölle myönnettävästä toimiluvasta. Vaikka yhtiölle on jo myönnetty toimilupa entisessä kotivaltiossa, Suomessa myönnettävä uusi toimilupa on tarpeen, koska luvan myöntämisen edellytykset eri jäsenvaltioissa saattavat erota toisistaan. Toimilupa myönnettäisiin samoin perustein

kuin Suomessa perustettavalle vakuutusyhtiölle. Toimilupahakemuksesta olisi pyydettyävä lausunto paitsi Vakuutusvalvontavirastolta myös sen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuutus-toimintaa valvovalta viranomaiselta, jossa eurooppayhtiölle on aikaisemmin myönnetty toimilupa.

2 a luku. Ensivakuutustoiminnan harjoittaminen ulkomailla

18 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Suomessa kotipaikkaansa pitävän eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisestä toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Pykälän perustelut vastaavat edellä luottolaitoslain 29 a §:n kohdalla esitettyä. Tässä pykälässä tarkoitettu valvontaviranomainen on Vakuutusvalvontavirasto. Kotipaikan siirtämisen myötä ulkomaiseksi vakuutusyhtiöksi muuttuvan yhtiön toiminnan jatkamiseen Suomessa sovellettaisiin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettua lakia (398/1995). Siirtoon liittyvien toimien ja muodollisuuksien laiminlyömisestä voisi olla kysymys, kun vakuutusyhtiö, joka aikoo jatkaa vakuutusliikkeen harjoittamista Suomessa, ei Vakuutusvalvontaviraston käsityksen mukaan siirron rekisteröinnin jälkeen täytä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain vaatimuksia. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että vakuutusyhtiön uuden kotivaltion valvontaviranomainen ei ole suorittanut niitä toimenpiteitä, mitä vakuutusdirektiiveissä säädetään sen velvollisuudeksi sivuliikettä perustettaessa. Vakuutusyhtiön ei myöskään voida katsoa täyttäneen siirron edellytyksenä olevia toimia

ja muodollisuuksia, jos yhtiö on laiminlyönyt noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi säädetään vakuutusyhtiölain 16 luvun muutettavaksi ehdotettavassa 18 §:n 4 momentissa. Kyseisessä lainkohdassa säädettäisiin eurooppayhtiön velvollisuudesta kuuluttaa kotipaikan siirron rekisteröinnistä, jotta vakuutuksenottajalla olisi mahdollisuus käyttää pykälän 3 momentissa säädettävää vakuutus sopimuksen irtisanomisoikeuttaan. Muilta osin rekisteröinnin edellytykset määräytyisivät eurooppayhtiöistä annetun lain mukaisesti. Rekisteriviranomaisen olisi siten voitava varmistautua, että menettelyssä on noudatettu yleisiä velkojainsuojamenettelyä koskevia säännöksiä muiden kuin vakuutuksenottajien osalta ja Vakuutusvalvontaviraston olisi varmistettava, että vakuutuksenottajiin sovellettavia vakuutusyhtiölain erityisiä velkojainsuojasäännöksiä on noudatettu.

Pykälässä ei säädettäisi muista perusteista vastustaa kotipaikan siirtoa, koska vakuutustoimintaa koskevien direktiivien periaatteista seuraa, että ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toimilupa oikeuttaa toimiluvassa sallitun toiminnan harjoittamisen myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja isäntävaltion viranomainen voi rajoittaa toimintaa ainoastaan yleisen edun nojalla. Yleistä etua olisi arvioitava samoin perustein kuin ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön muutoinkin harjoittaessa liiketoimintaa Suomessa. Yleisen edun perusteella toiminta voitaisiin kieltää esimerkiksi silloin, kun vakuutusyhtiön markkinointi tai sopimusehdot eivät täytä asiakkaansuojalle asetettavia vähimmäisvaatimuksia. Lisäksi toi-

minta voitaisiin kieltää, jos vakuutusyhtiö tai kotivaltion viranomainen ei täytä, mitä sen velvollisuudeksi on direktiiveissä säädetty.

7 luku. **Yhtiön johto**

3 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi sosiaali- ja Vakuutusvalvontaviraston välisestä työnjaosta johtuva tekninen korjaus. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi osakeyhtiölain 8 luvun 4 §:n 2 momentin mukainen säännös, jossa nimenomaisesti kielletään oikeushenkilön valitseminen hallituksen jäseneksi. Perustelut vastaavat kyseisen osakeyhtiölain säännöksen perusteluita.

16 luku. **Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastus**

13 a §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Suomessa rekisteröidyn vakuutusyhtiön osallistumisesta neuvoston asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, jossa vastaanottava yhtiö rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Sulautumiseen sovellettaisiin, mitä suomalaisten vakuutusyhtiöiden sulautumisesta säädetään luvun 13 §:ssä. Pykälän perustelut vastaavat edellä LPL:n 5 a §:n kohdalla esitettyä. Jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään toisessa valtiossa eurooppayhtiönä, pykälän 2 momentin mukaan sulautumiseen ei sovelleta 13 §:n 4 momenttia. Vakuutusvalvontavirastolla on hankala arvioida, loukkaako sulautuminen ja yhtiön rekisteröinti toiseen jäsenvaltioon vakuutettuja

etuja tai vaarantaako se vakuutus-toiminnan tervettä kehitystä.

Selvyyden vuoksi *2 momenttiin* ehdotetaan nimenomaista säännöstä siitä, että rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaiseen sulautumiseen osallistuvan suomalaisen vakuutusyhtiön osalta sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinnin edellytykseksi säädettyä todistusta, jos Vakuutusvalvontavirasto ilmoittaa määräajassa rekisteriviranomaiselle, että vakuutusyhtiö ei ole suorittanut sulautumiseen liittyviä toimia tai täyttänyt sulautumiseen liittyviä muodollisuuksia. Momentin säännökset ja niiden perustelut vastaavat 2 a luvun 18 §:n 3 momenttia ja sen perusteluissa esitettyä.

Selvyyden vuoksi pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava vakuutusyhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

18 §. Pykälän *3 momentissa* säädetään sulautuvan yhtiön vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siinä tapauksessa, että hän ei ole myötvaijuttanut sulautumista koskevan päätöksen tekemiseen, eikä hänellä ole vakuutussopimuslain mukaista oikeuta irtisanoa vakuutustaan. Vakuutuksen irtisanomisoikeutta ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös sitä tilannetta, että julkisena eurooppayhtiönä toimiva vakuutusyhtiö siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaa toiseen valtioon.

Jotta vakuutuksenottaja saisi tiedon vakuutusyhtiön kotipaikan siirrosta ja siten voisi käyttää 3 momentin mukaista vakuutuksen

irtisanomisoikeuttaan, pykälän *4 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan vakuutusyhtiön on ilmoitettava kotipaikan siirron rekisteröimisestä vastaanottavassa valtiossa kuuluttamalla siitä Suomen virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sanomalehdessä, joka ilmestyy yhtiön viimeiseksi jääneellä kotipaikkakunnalla Suomessa. Ilmoituksen tulisi sisältää maininta vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa.

8. Arvopaperimarkkinalaki, muu arvopaperilainsäädäntö ja panttilainauslainsäädäntö

Arvopaperimarkkinalaki. Arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan säännöksiä arvopaperipörssitoimintaa tai selvitystoimintaa koskevan luvan myöntämisestä Suomeen kotipaikkansa siirtävälle eurooppayhtiölle sekä arvopaperipörssitai selvitysyhteisötoimintaan harjoittavan eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisestä ja tällaista toimintaa harjoittavan yhtiön sulautumisesta toiseen ETA-valtioon rekisteröitävään eurooppayhtiöön (3 luvun 2 §, 7 § ja 7 a § ja 4 a luvun 2 §, 5 a § ja 5 b §). Ehdotettavat säännökset ja niiden perustelut soveltuvien osin vastaavat edellä luottolaitoslain ja liikepankkilain kohdalla esitettyä. Arvopaperimarkkinalakiin ei kuitenkaan ehdoteta viittaussäännöstä arvopaperipörssi- tai selvitystoiminnan jatkamisesta Suomessa ulkomaisena yrityksenä, koska lupa arvopaperipörssitoimintaan tai selvitysyhteisön toimintaan on myönnettävä vain suomalaiselle osakeyhtiölle (3 luvun 2 ja 4 a luvun 2 §). Myöskään EU-tasolla ei ole nimenomai-

sesti säädetty arvopaperipörssien ja selvitysyhteisöjen toimintaa valvo-
vien viranomaisten yhteistyöstä.

Optiokauppalaki. Kaupankäyn-
nistä vakioituilla optioilla ja ter-
miineillä annettuun lakiin
(772/1988) ehdotetaan säännöksiä
optioyhteisön toimiluvan myöntä-
misestä Suomeen kotipaikkansa
siirtävälle eurooppayhtiölle sekä
optiopörssitoimintaa harjoittavan
eurooppayhtiön kotipaikan siirtä-
misestä ja tällaista toimintaa har-
joittavan yhtiön sulautumisesta toi-
seen ETA-valtioon rekisteröitä-
vään eurooppayhtiöön (2 luvun
2, 14 ja 15 §). Ehdotus vastaa si-
sällöltään edellä arvopaperimark-
kinalain kohdalla esitettyä.

Sijoituspalveluyrityslaki. Sijoi-
tuspalveluyrityksistä annettuun la-
kiin (579/1996) ehdotetaan sään-
nöksiä toimiluvan myöntämisestä
Suomeen kotipaikkansa siirtävälle
eurooppayhtiölle sekä sijoituspal-
velua tarjoavan eurooppayhtiön
kotipaikan siirtämisestä tai tällaista
toimintaa harjoittavan yhtiön su-
lautumisesta toiseen ETA-valtioon
rekisteröitävään eurooppayhtiöön
(2 luvun 10 § ja 10 a § ja 3 luvun
20 a §, 20 b § ja 20 c §). Ehdotus
vastaa sisällöltään edellä luottolai-
toslain ja liikepankkilain kohdalla
esitettyä.

Sijoitusrahastolaki. Sijoitus-
rahastolakiin (48/1994) ehdotetaan
säännöksiä toimiluvan myöntämi-
sestä Suomeen kotipaikkansa siir-
tävälle eurooppayhtiölle sekä sijoi-
tusrahasto- tai säilytisyhteisötoi-
mintaa harjoittavan eurooppayhti-
ön kotipaikan siirtämisestä ja täl-
laista toimintaa harjoittavan yhtiön
sulautumisesta toiseen ETA-
valtioon rekisteröitävään euroop-
payhtiöön (10 a §, 29 a §, 29 b §,

29 c §, 34 a ja 34 b §).²³ Ehdotus
vastaa sisällöltään edellä luottolai-
toslain ja liikepankkilain kohdalla
esitettyä.

Arvo-osuusjärjestelmälaki. Ar-
vo-osuusjärjestelmästä annettuun
lakiin (826/1991) ehdotetaan lisät-
täväksi säännökset arvopaperikes-
kuksen toimiluvan myöntämisestä
Suomeen kotipaikkansa siirtävälle
eurooppayhtiölle sekä arvopaperi-
keskustoimintaa harjoittavan eu-
rooppayhtiön kotipaikan siirtämi-
sestä ja tällaista toimintaa harjoit-
tavan yhtiön sulautumisesta toi-
seen ETA-valtioon rekisteröitä-
vään eurooppayhtiöön (12 §,
14 a § ja 14 b §). Ehdotus vastaa
sisällöltään edellä arvopaperi-
markkinalain kohdalla esitettyä.

Panttilainauslaitoslaki. Pantti-
lainauslaitoksista annettuun lakiin
(1353/1992) ehdotetaan lisättäväk-
si säännökset panttilainauslaitok-
sen toimiluvan myöntämisestä
Suomeen kotipaikkansa siirtävälle
eurooppayhtiölle sekä pantti-
lainaustoimintaa harjoittavan eu-
rooppayhtiön kotipaikan siirtämi-
sestä ja tällaista toimintaa harjoit-
tavan yhtiön sulautumisesta toi-
seen ETA-valtioon rekisteröitä-
vään eurooppayhtiöön (4 §, 30 a §
ja 30 b §). Ehdotus vastaa sisällöl-
tään edellä arvopaperimarkkinalain
kohdalla esitettyä.

9. Tarkemmat säännökset

Kaupparekisteriasetukseen
(208/1979) on tehtävä neuvoston
asetuksesta ja eurooppayhtiölaista

²³ Mietinnössä on otettu huomioon sijoitus-
rahastolain muutosesitys, joka koskee mm.
ulkomaisen rahastoyhtiön toimintaa Suo-
messä (HE 110/2003). Muutoksen on tarkoi-
tus tulla voimaan helmikuussa 2004.

aiheutuvia muutoksia, jotka koskevat eurooppayhtiön perusilmoitusta.

Yrityskiinnitysasetukseen (778/1985) on tehtävä muutoksia, jotka koskevat yrityskiinnitysrekisteriin tehtäviä merkintöjä eurooppayhtiön kotipaikan siirrosta tai yhtiön sulautumisesta ulkomaiseen yhtiöön. Lisäksi on muutettava kauppaja teollisuusministeriön asetusta Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista (1027/2001) siten, että asetuksessa otetaan huomioon eurooppayhtiön perustamiseen ja kotipaikan siir-

toon liittyvät rekisteriviranomaisen uudet tehtävät.

10. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004. Pykälässä ehdotettu lain voimaantuloajankohta perustuu neuvoston asetuksen 70 artiklaan, jonka mukaan asetus tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Eurooppayhtiölaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sovellettavat säännökset ja soveltamisala

Eurooppayhtiöön sovelletaan eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, ja sitä täydentäviä tämän lain säännöksiä.

Eurooppayhtiöön sovelletaan julkisia osakeyhtiöitä koskevia osakeyhtiölain (734/1978) ja muun lain säännöksiä siten kuin eurooppayhtiöasetuksessa ja tässä laissa säädetään.

Tätä lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröitävään eurooppayhtiöön ja eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvaan Suomen lain mukaan rekisteröityyn osakeyhtiöön (jäljempänä suomalainen osakeyhtiö) ja osuuskuntaan (jäljempänä suomalainen osuuskunta).

2 §

Rekisteröiminen

Patentti- ja rekisterihallitus on toimivaltainen viranomainen eurooppayhtiötä koskevissa rekisteröintiasioiden ja eurooppayhtiöasetuksen 22 artiklassa tarkoitetussa asiassa.

Eurooppayhtiön ilmoittamisesta rekisteriin ja toiminimestä säädetään

eurooppayhtiöasetuksessa, osakeyhtiölaissa, kaupparekisterilaissa (129/1979), yritys- ja yhteisötietolaissa (244/2001) ja toiminimilaissa (128/1979).

3 §

Perustajan pääkonttorin sijainti

Eurooppayhtiön perustamiseen voi osallistua myös sellainen suomalainen osakeyhtiö tai siihen rinnastettava ulkomainen yhtiö, jonka pääkonttori ei ole yhteisössä, jos yhtiö täyttää eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 5 kohdan mukaiset vaatimukset yhtiön perustamisesta, sääntömääräisestä kotipaikasta ja yhteydestä jonkin Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion talouteen. Sama koskee suomalaista osuuskuntaa ja siihen rinnastettavaa ulkomaista yhteisöä, jos eurooppayhtiö perustetaan eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

4 §

Perustaminen sulautumalla

Jos suomalainen osakeyhtiö osallistuu eurooppayhtiön perustamiseen eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla ja vastaanottava yhtiö rekisteröidään

Suomeen, sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden on ilmoitettava sulautumissuunnitelma rekisteröitäväksi ja haettava sulautumispäätöksen täytäntöönpanoon rekisteriviranomaisen lupa siten kuin osakeyhtiölain 14 luvun 5 §:ssä ja 13-15 §:ssä säädetään suunnitelman rekisteröinnistä ja sulautumisen täytäntöönpanoon vaadittavasta luvasta. Luvan antamisen edellytyksenä on lisäksi, että ne sulautumiseen osallistuvat yhtiöt, joiden kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, hyväksyvät 5 §:ssä tarkoitetun lunastusoikeuden. Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden on ilmoitettava sulautuminen rekisteröitäväksi osakeyhtiölain 14 luvun 16 §:ssä säädetyllä tavalla kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun täytäntöönpanoa koskeva lupa on myönnetty Suomessa ja muille sulautumiseen osallistuville yhtiöille on annettu neuvoston asetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu todistus.

Jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, suunnitelman rekisteröimiseen sovelletaan 1 momenttia ja täytäntöönpanoa koskevaan luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan 1 momentin lisäksi eurooppayhtiöasetuksen 25 artiklan 2 kohdan säännöksiä siinä tarkoitetun todistuksen antamisen edellytyksistä. Jos sulautumiseen osallistuvan yhtiön omaisuuteen on voimassa yritys kiinnityslaissa (634/1984) tarkoitettu yritys kiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu. Tässä momentissa tarkoitettussa sulautumisessa vastaanottavana yhtiönä olevaan suomalaiseen osakeyhtiöön sovelletaan osakeyhtiölain 14 luvun 14 §:n ja 17 §:n säännöksiä sulautuvan yhtiön

velkojille annettavasta kuulutuksesta ja lopputilityksestä.

Rekisteriviranomainen antaa 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä eurooppayhtiöasetuksen 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun todistuksen sulautumiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden osalta. Todistus on toimitettava vastaanottavan yhtiön kotipaikan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle kuuden kuukauden kuluessa sen antamisesta tai todistus raukeaa.

5 §

Osakkeiden lunastaminen sulautumisen perusteella

Jos eurooppayhtiö perustetaan eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti, Suomeen tai toiseen valtioon rekisteröitävään eurooppayhtiöön sulautuvan suomalaisen osakeyhtiön osakkeenomistajalla on oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista siten kuin osakeyhtiölain 14 luvun 12 §:ssä säädetään. Sama oikeus on vastaanottavana yhtiönä olevan suomalaisen osakeyhtiön osakkeenomistajilla, jos yhtiö rekisteröidään eurooppayhtiönä toisessa valtiossa.

6 §

Muu perustaminen

Eurooppayhtiöasetuksen 32 artiklan 2 kohdassa tai 37 artiklan 4 kohdassa tarkoitetusta suunnitelmasta tai 33 artiklassa 3 kohdassa tarkoitettusta osake- ja yhtiöosuuksien luovuttamisesta on viivytyksettä tehtävä ilmoitus rekisteriviranomaiselle rekisteriin merkittäväksi.

7 §

Johto

Eurooppayhtiön johtokuntaan ja hallitukseen ja niiden jäseniin sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä julkisen osakeyhtiön hallituksesta ja sen jäsenistä, jollei eurooppayhtiöasetuksessa toisin säädetä. Eurooppayhtiön hallintoneuvostoon ja sen jäseniin sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä osakeyhtiön hallintoneuvostosta ja sen jäsenistä, jollei eurooppayhtiöasetuksessa toisin säädetä.

Eurooppayhtiöllä on oltava toimitusjohtaja. Toimitusjohtajaan sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä julkisen osakeyhtiön toimitusjohtajasta, jollei eurooppayhtiöasetuksessa toisin säädetä.

8 §

Yhtiökokous

Osakkeenomistajalla on oikeus saada haluamansa asia eurooppayhtiön yhtiökokouksen käsiteltäväksi siten kuin osakeyhtiölain 9 luvussa säädetään.

Lääninhallitus on toimivaltainen viranomainen käsittelemään hakemuksen, joka koskee sellaisen yhtiökokouksen koolle kutsumista, joka on pidettävä eurooppayhtiöasetuksen mukaan ja jota ei ole kutsuttu koolle säädettyssä järjestyksessä.

9 §

Kotipaikan siirtäminen Suomesta

Eurooppayhtiön on ilmoitettava eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu siirtosuunnitelma rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa suunnitelman allekirjoitta-

misesta Kotipaikan siirtäminen raukeaa, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa tai rekisteröiminen evätään.

Eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tarkoitetun kotipaikan siirron täytäntöönpanoon tarvitaan rekisteriviranomaisen lupa. Yhtiön on haettava lupaa kuukauden kuluessa siirtosuunnitelman hyväksymisestä. Jos hakemusta ei tehdä määräajassa tai lupaa ei myönnetä, päätös kotipaikan siirtämisestä raukeaa.

Hakemukseen on liitettävä eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu selonteko ja yhtiökokouksen päätös kotipaikan siirtämisestä. Jos siirtosuunnitelmaa on muutettu yhtiökokouksen päätöksellä, muutettu suunnitelma on ilmoitettava rekisteröitäväksi viimeistään hakemuksen yhteydessä. Päätöstä koskevassa pöytäkirjassa tai sen otteessa on mainittava osakelajeittain, kuinka monen osakkeen osalta on tehty 10 §:ssä tarkoitettu varaus.

Rekisteriviranomaisen lupaan sovelletaan eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 8 kohdan säännöksiä siinä tarkoitettun luvan antamisen edellytyksistä sekä osakeyhtiölain 14 luvun 13 ja 14 §:n säännöksiä sulautumisen täytäntöönpanoon vaadittavasta luvasta. Jos yhtiön omaisuuteen on voimassa yritys kiinnityslaisissa tarkoitettu yritys kiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnitysten siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitykset on kuoletettu.

Rekisteriviranomainen antaa 2 momentissa tarkoitettun luvan myöntämisestä eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 8 kohdassa tarkoitettun todistuksen. Todistus on toimitettava vastaanottavan yhtiön kotipaikan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle

kuuden kuukauden kuluessa sen antamisesta tai todistus raukeaa.

10 §

Osakkeiden ja optio-oikeuksien lunastaminen kotipaikan siirtämisen perusteella

Jos eurooppayhtiön kotipaikka siirretään Suomesta toiseen jäsenvaltioon, siirtopäätöstä vastaan äänestäneellä osakkeenomistajalla on oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista siten kuin osakeyhtiölain 14 luvun 12 §:ssä säädetään sulautumista vastustavan osakkeenomistajan oikeudesta vaatia osakkeidensa lunastamista. Myös saman luvun 3 §:ssä tarkoitetun oikeuden haltijalla on oikeus vaatia oikeutensa lunastamista siten kuin luvun 12 §:ssä säädetään.

11 §

Kotipaikan siirtämistä koskeva lopputilitys

Kotipaikan Suomesta siirtävän eurooppayhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan on annettava yhtiön osakkeenomistajien kokouksessa lopputilitys. Lopputilityksessä on oltava tilinpäätös ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa, sekä selvitys mahdollisen vastikkeen jaosta. Lopputilityksen tarkastamiseen sovelletaan, mitä tilintarkastuksesta säädetään. Osakkeenomistajien kokoukseen sovelletaan, mitä yhtiökokouksesta säädetään. Lopputilityksen moittimiseen sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 13 luvun 12 §:n 3 momentissa sekä, milloin kysymys on 15 luvun 5 §:n mukaisesta kanteesta, mitä 13 luvun 14 §:n 2 momentissa ja 16 §:ssä säädetään. Lopputilitys on ilmoitettava rekisteröitäväksi siten

kuin osakeyhtiölain 11 luvun 14 §:ssä säädetään.

12 §

Kotipaikan siirtäminen Suomeen

Päätös eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisestä Suomeen on ilmoitettava rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa siitä, kun eurooppayhtiön kotipaikan jäsenvaltion toimivaltainen viranomais on antanut eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun todistuksen. Siirtämistä koskevaa päätöstä ei voida rekisteröidä, jos ilmoitusta ei tehdä määräajassa.

Ilmoitukseen on liitettävä eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa tarkoitettu siirtosuunnitelma, selvitys ja todistus. Muilta osin ilmoitukseen sovelletaan osakeyhtiön perustamisesta kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta koskevia säännöksiä siten kuin erikseen säädetään, jollei eurooppayhtiöasetuksessa toisin säädetä.

13 §

Eurooppayhtiön muuttaminen julkiseksi osakeyhtiöksi

Eurooppayhtiöasetuksen 66 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua suunnitelmasta on viivytyksettä tehtävä ilmoitus rekisteriviranomaiselle rekisteriin merkittäväksi.

14 §

Selvitystila ja purkaminen

Tuomioistuin on toimivaltainen viranomais eurooppayhtiöasetuksen 64 artiklan 1-3 kohdassa tarkoitetussa asiassa.

Selvitystilaan määrittämistä tai rekisteristä poistamista koskevan asian vireille panemiseen, yhtiölle annettavaan kehotukseen, asian käsittelyyn, päätökseen ja sen rekisteröintiin sekä selvitysmenettelyyn ja rekisteristä poistamiseen sovelletaan eurooppayhtiöasetuksen 64 artiklan ja osakeyhtiölain 13 luvun säännöksiä.

Jos Rahoitustarkastuksesta annetussa laissa (587/2003) tai Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) tarkoitetun valvottavan toimintaa koskevassa laissa säädetään, että yhtiön pääkonttorin on sijaittava Suomessa, valvontaviranomainen on kuitenkin toimivaltainen viranomainen eurooppayhtiöasetuksen 64 artiklan 1-3 kohdassa tarkoitetussa asiassa.

15 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Eurooppayhtiön perustajan sekä hallituksen, johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenen, selvitysmiehen ja osakkeenomistajan vahingonkorvausvelvollisuudesta on voimassa, mitä osakeyhtiölaissa ja muussa laissa säädetään osakeyhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenen, toimitusjohtajan, selvitysmiehen tai osakkeenomistajan vahingonkorvausvastuusta. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslaissa ja osakeyhtiölaissa.

Eurooppayhtiöasetusta rikkomalla aiheutetun vahingon korvaamiseen sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä

? —————

tuon lain rikkomisesta aiheutuneen vahingon korvaamisesta.

16 §

Rangaistussäännöksiä

Eurooppayhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenen, toimitusjohtajan, selvitysmiehen, osakkeenomistajaan ja tilintarkastajaan sovelletaan osakeyhtiölain 16 luvun säännöksiä osakeyhtiörikoksesta ja osakeyhtiörikkomuksesta.

Eurooppayhtiöasetuksen 32 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun selonteon ja 37 artiklan 6 kohdassa ja 66 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun todistuksen antamiseen sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 16 luvun 8 §:n 3 kohdassa säädetään riippumattoman asiantuntijan lausuntoa koskevien säännösten rikkomisesta.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004.

Tämän lain hyväksymisen jälkeen rekisteriviranomainen voi rekisteröidä ja kuuluttaa eurooppayhtiöasetuksen 20 artiklassa, 32 artiklassa tai 37 artiklassa tarkoitetun suunnitelman eurooppayhtiön perustamisesta ja perustamiseen osallistuva suomalainen osakeyhtiö voi toimittaa kutsun suunnitelman hyväksymisestä päättävään yhtiökokoukseen siten kuin eurooppayhtiöasetuksessa säädetään.

2.

Laki**osakeyhtiölain 8 luvun 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain (734/1978)
 8 luvun 4 §:n 2 momentti, seuraavasti:

 Vajaavaltainen, konkurssissa oleva
 tai oikeushenkilö ei voi olla hallituk-
 sen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

 Tämä laki tulee voimaan 8 päivä-
 nä lokakuuta 2004

3.

Laki**kaupparekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain
 (129/1979) 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta, 9 §:n 1 momentin
 johdantokappale ja 4 momentti, 14 §:n 2 momentti, 18 a § ja 18 b §:n 1 moment-
 ti, sellaisena kuin 3 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta ovat laissa 1300/1994, 9 §:n
 4 momentti on laissa 634/1989, 14 §:n 2 momentti on laissa 1301/1994, 18 a §
 on laeissa 147/1997 ja 926/2002 ja 18 b §:n 1 momentti on laissa 1511/2001,
 sekä

lisätään 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 229/1993,
 1075/1994 ja 1300/1994, uusi 6 kohta, seuraavasti:

2 §
 Ennen elinkeinotoiminnan aloitta-
 mista tehdään rekisteriviranomaiselle

rekisteriin merkitsemistä varten ilmoi-
 tus, joka sisältää elinkeinonharjoitta-
 jaa ja tämän elinkeinotoimintaa kos-

kevat perustiedot (perusilmoitus). Myös kotipaikan siirtämisestä Suomeen tehdään perusilmoitus.

3 §

Perusilmoituksen ovat velvollisia tekemään:

4) ulkomainen yhteisö ja säätiö, joka perustaa Suomeen sivuliikkeen (ulkomainen elinkeinonharjoittaja);

5) eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä, ja muualla rekisteröity etuyhtymä, joka perustaa Suomeen toimipaikan; sekä

6) eurooppayhtiö.

9 §

Osakeyhtiön tai eurooppayhtiön perusilmoituksessa on mainittava:

Eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitetun eurooppayhtiön perustamista tai kotipaikan siirtämistä koskevan suunnitelman allekirjoituspäivään sovelletaan 1 momentin 2 kohdan säännöstä perustamiskirjan allekirjoituspäivästä.

14 §

Muutosilmoitus on myös tehtävä, milloin avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiösopimukseen, osakeyhtiön yhtiöjärjestykseen, osuuskunnan, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen tai asumisoikeusyhdistyksen sääntöihin, vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestykseen taikka eurooppayhtiön sääntöihin tai eurooppalai-

sen taloudellisen etuyhtymän perustamissopimukseen tehdään muutos.

18 a §

Rekisteriviranomainen käsittelee osakeyhtiön tai eurooppayhtiön osakkeiden arvo-osuusjärjestelmään liittämistä, osakepääoman alentamista, osakeyhtiöiden sulautumista, osakeyhtiön tai eurooppayhtiön jakautumista, osakeyhtiön tai eurooppayhtiön selvitystilaa ja julkisen osakeyhtiön muuttamista yksityiseksi osakeyhtiöksi koskevat asiat siten kuin osakeyhtiölaissa (734/78) säädetään.

Rekisteriviranomainen käsittelee asiat, jotka koskevat julkisen osakeyhtiön sulautumista eurooppayhtiöön ja muuttamista eurooppayhtiöksi, eurooppayhtiön muuttamista julkiseksi osakeyhtiöksi ja eurooppayhtiön kotipaikan siirtämistä toiseen jäsenvaltioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksessa ja eurooppayhtiölaissa (/) säädetään.

Rekisteriviranomainen käsittelee osuuskunnan osuuksien arvo-osuusjärjestelmään liittämistä, osuuskunnan vararahaston, ylikurssirahaston ja sijoitusosuuspääoman alentamista, osuuskuntien sulautumista, osuuskunnan jakautumista ja yhteisömuodon muuttamista sekä osuuskunnan selvitystilaa koskevat asiat siten kuin osuuskuntalaissa säädetään.

18 b §

Rekisteriviranomainen käsittelee osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan rekisteröintiä, sidotun oman pääoman alentamista, sulautumista, jakautumista, kotipaikan siirtämistä, liiketoiminnan luovutusta, toimiluvasta luopumista ja selvitystilaa koskevat asiat, niin kuin liikepan-

keista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

4.

Laki

yritys- ja yhteisötietolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä maaliskuuta 2001 annetun yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:n 1 momentin 4 kohta, 10 §:n 1 momentti ja 14 §:n 1 momentin 9 kohta ja 2 momentti, sellaisena kuin 14 §:n 2 momentti on laissa 1491/2001, sekä

lisätään 7 §:ään uusi 6 momentti, seuraavasti:

3 §

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröivät yksiköt

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröidään seuraavat yhteen tai useampaan asianomaiseen kantarekisteriin rekisteröivät yritykset ja yhteisöt:

4) eurooppayhtiö ja eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä;

7 §

Oikeushenkilön yritys- ja yhteisötunnuksen pysyvyys

Eurooppayhtiön yritys- ja yhteisötunnus lakkaa, kun yhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon.

10 §

Perustamisilmoitus

Rekisteröintivelvollisen yrityksen tai yhteisön perustamisesta tai elinkeinotoiminnan aloittamisesta tai kotipaikan siirtämisestä Suomeen on ilmoitettava tarkoitusta varten vahvistetulla perustamisilmoituslomakkeella. Ilmoitus voidaan toimittaa Patentti- ja rekisterihallitukseen, maistraattiin, työvoima- ja elinkeinokeskukseen tai verovirastoon.

14 §

Vastuu ilmoituksen tekemisestä

Rekisteri-ilmoituksen tekemisestä ovat vastuussa:

9) eurooppayhtiön puolesta hallituksen tai johtokunnan varsinaiset

jäsenet ja eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän puolesta sen johtaja;

Muutosilmoituksen tekemisestä on osakeyhtiössä, eurooppayhtiössä, osuuskunnassa, säästöpankissa, vakuutusyhdistyksessä ja valtion liikelaitoksessa vastuussa myös toimitusjohtaja, sekä yhtiössä, johon sovelletaan asunto-osakeyhtiölakia (809/1991), ja asumisoikeusyhdistyksessä lisäksi isännöitsijä. Jos yksityi-

nen elinkeinonharjoittaja tai avoimen yhtiön yhtiömies taikka kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies kuolee, on myös hänen kuolinpesänsä osakas, ei kuitenkaan perintökaaren (40/1965) 21 luvun 18 §:ssä tarkoitettu osakas, vastuussa ilmoituksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

5.

Laki

toiminimilain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun toiminimilain 7 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna laeissa 1076/1994, 148/1997 ja 1492/2001, uusi 7 b kohta seuraavasti:

7 §

Sen lisäksi, mitä muualla laissa on säädetty, toiminimen muodosta on voimassa seuraavaa:

7 b) eurooppayhtiön toiminimestä on voimassa, mitä eurooppayhtiön

(SE) säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001 11 artiklassa säädetään;

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

6.

Laki**yrityskiinnityslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 24 elokuuta 1984 annetun yrityskiinnityslain (634/1984) 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 240/1991, uusi 3 momentti seuraavasti:

10 §

*Yrityksen luovutus ja kiinnityksen
 vastattavaksi ottaminen*

 Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, on soveltuvin osin voimassa, kun eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen osallistuvan julkisen osakeyhtiön elinkeinotoiminta ja siihen liittyvä kiinnityskelpoinen

omaisuus Suomessa siirtyy toiseen valtioon rekisteröitävän vastaanottavan eurooppayhtiön Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Sama koskee asetuksen 8 artiklassa tarkoitettua eurooppayhtiön kotipaikan siirtämistä Suomesta toiseen valtioon siten, että yhtiön liiketoiminta ja siihen liittyvä kiinnityskelpoinen omaisuus Suomessa siirtyy yhtiön Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle.

 Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004.

7.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta 30 joulukuuta 1993 annetun lain (1607/1993) 11 a §, sellaisena kuin se on laissa 588/2003, sekä
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi muutettu lailla 570/1996 ja 524/1998, uusi 5 momentti ja lakiin uusi 29 a §, seuraavasti:

10 §

Toimilupa

 Toimilupa myönnetään myös sellaiselle Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Lupahakemuksesta on pyydettävä tuon valtion rahoitusmarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yritys, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

11 a §

Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Talletuspankin toimilupa on lisäksi ilmoitettava tiedoksi talletussuojara-

hastolle ja sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen toimilupa sijoittajien korvausrahastolle. Perustettavalle yritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

29 a §

Kotipaikan siirto Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon

Jos luottolaitos aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, luottolaitoksen on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun luottolaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos luottolaitos aikoo kotipaikan siirron jälkeen jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa, luottolaitokseen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa

tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

8.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista 28 päivänä joulukuuta 2001 annettuun lakiin 5 a §, 6 §:ään 3 momentti ja lakiin 6 a § seuraavasti:

5 a §

Suomalaisen luottolaitoksen osallistumiseen eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen sovelletaan, mitä 5 §:ssä säädetään.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen ei kuitenkaan sovelleta 5 §:n 3 ja 4 momenttia. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut

sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.²⁴

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava luottolaitos aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa, luottolaitokseen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

6 §

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään tallettajasta ja tallettajan irtisanomisoikeudesta sulautumisen yh-

²⁴ Sama selvitys ja arvio kuin kotipaikan siirron kohdalla.

teydessä, koskee vastaavasti luottolaitoksen kotipaikan siirtoa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon sekä sellaista sulautumista, jossa vastaanottava luottolaitos rekisteröidään toiseen valtioon. Tallettajalla on irtisanomisoikeus, jos luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetyn talletussuojan piirissä oleva talletus osittain tai kokonaan jää talletussuojan ulkopuolelle toimenpiteen jälkeen. Tallettajalle annettavassa ilmoituksessa luottolaitoksen on selvitettävä luottolaitostoiminnasta annetun lain 65 m §:n perusteella annettuihin tietoihin tulevat muutokset.

Luottolaitoksen on laadittava talletussuojasta selvitys (*talletussuojaselvitys*), jossa selostetaan talletussuojaa koskevat järjestelyt ennen toimenpidettä ja toimenpiteen jälkeen ja esitetään mahdolliset erot talletussuojan kattavuudessa. Luottolaitoksen on pyydettävä talletussuojaselvityksestä Rahoitustarkastuksen lausunto. Lausuntopyyntöön on liitettävä Rahoitustarkastuksen määräämät lisäselvitykset. Talletussuojaselvitys ja jäljennös Rahoitustarkastuksen lausunnosta on liitettävä

tallettajalle annettavaan ilmoitukseen.

6 a §

Jos luottolaitoksen kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava luottolaitos rekisteröidään toiseen valtioon ja toimenpiteen jälkeen talletus jää kokonaan tai osittain talletussuojan ulkopuolelle, tallettajalla on oikeus irtisanoa talletus myös siten, että luottolaitoksen on viipymättä maksettava irtisanottu talletus tai annettava sen maksamisesta turvaava vakuus. Tällainen irtisanominen on tehtävä kirjallisesti ja kuukautta ennen luottolaitoksen velkojille annettavassa osakeyhtiölain 14 luvun 14 §:ssä tarkoitetussa kuulutuksessa mainittua määräpäivää. Edellä 6 §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa on mainittava tallettajan oikeudesta irtisanoa talletuksensa tämän pykälän mukaisesti. Luottolaitoksen on ilmoitettava irtisanomisesta Rahoitustarkastukselle viipymättä tässä pykälässä tarkoitetulle irtisanomiselle varatun ajan päätyttyä.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

9.

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/1979) 7 luvun 3 §:n 1 ja 2 momentti, 16 luvun 18 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisena kuin 7 luvun 3 §:n 1 on laissa 611/1997 ja 2 momentti laissa 49/2002, 16 luvun 18 §:n 3 ja 4 momentti ovat laissa 611/1997, sekä

lisätään 2 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 38/1995, 611/1997 ja 1381/2001, 7 momentti, 2 a lukuun 18 § ja 16 lukuun 13 a §, seuraavasti:

2 luku

2 a luku

Vakuutusyhtiön perustaminen**Ensivakuutustoiminnan harjoittaminen ulkomailla**

2 §

18 §

 Toimilupa myönnetään myös sellaiselle Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetun neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Lupahakemuksesta on pyydettävä tuon valtion vakuutustoimintaa valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

Jos vakuutusyhtiö aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, vakuutusyhtiön on lähetettävä Vakuutusvalvontavirastolle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos vakuutusyhtiö aikoo kotipaikan siirron jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n

5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Vakuutusvalvontavirasto on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että vakuutusyhtiö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

7 luku

Yhtiön johto

3 §

Vähintään puolella hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä tästä poikkeusta.

Vakuutusyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa vakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on lisäksi oltava hyvämaineisia ja heillä on oltava sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenenä tai toimitusjohtajana ei voi olla vajaavaltainen, oikeushenkilö, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on määrätty liike-toimintakieltoon.

16 luku

Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastus

13 a §

Suomalaisen vakuutusyhtiön osallistumiseen eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetun neuvoston ase-

tuksen (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen sovelletaan, mitä 13 §:ssä säädetään.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen ei kuitenkaan sovelleta 13 §:n 4 momenttia. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Vakuutusvalvontavirasto on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että vakuutusyhtiö ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava vakuutusyhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa toimintaa Suomessa, vakuutusyhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa säädetään.

18 §

Kun vakuutusyhtiö on sulautunut toiseen vakuutusyhtiöön, sulautuvan yhtiön vakuutuksenottajalla, joka ei ole myötävaikuttanut sulautumista koskevan päätöksen tekemiseen ja jolla ei ole vakuutussopimuslain 12 §:n mukaista oikeutta irtisanoa vakuutus milloin tahansa, on oikeus kolmen kuukauden kuluessa 4 momentissa mainitusta ilmoittamisesta kirjallisesti irtisanoa vakuutussopimuksensa. Vakuutuksenottajalla on sama oikeus, kun vakuutusyhtiön kotipaikka on siirretty toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin euroop-

payhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään.

Vastaanottavan yhtiön hallituksen on ilmoitettava sulautumisesta kuukauden kuluessa sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröimisestä kuuluttamalla siitä virallisessa lehdessä sekä ainakin yhdessä sulautuneen yhtiön kotipaikan sanomalehdessä. Eurooppayhtiön on ilmoitettava eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 11 kohdassa tarkoitetusta kotipaikan siirron rekisteröinnistä kuuluttamalla

siitä virallisessa lehdessä ja ainakin yhdessä yhtiön viimeisen Suomessa olleen kotipaikan sanomalehdessä. Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä myös muusta ilmoitustavasta. Ilmoituksessa on mainittava myös vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutussopimuksensa siten kuin 3 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

10.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 3 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi muutettuna lailla 1517/2001, 4 momentti, 6 a §:n jälkeen uusi väliotsikko, uusi 7 § lailla 1517/2001 kumotun 7 §:n paikalle ja 7 a §, sekä 4 a lukuun 2 a §, 5 a § ja 5 b §, seuraavasti:

3 luku

Julkinen kaupankäynti ja muu ammattimaisesti järjestetty kaupankäyntimene ttely arvopapereilla

2 §

Lupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä anne-

tussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta tuon valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perusta-

mista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

*Kotipaikan siirto ja sulautuminen
Euroopan talousalueella*

7 §

Jos arvopaperipörssi aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, arvopaperipörssin on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun arvopaperipörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että arvopaperipörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

7 a §

Jos arvopaperipörssi osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että arvopaperipörssi ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan

lopettamista koskevia säännöksiä.

4 a luku

Selvitystoiminta

2 §

Lupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiölle ja joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta tuon valtion arvopaperimarkkinoita valvojan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

*Kotipaikan siirto ja sulautuminen
Euroopan talousalueella*

5 a §

Jos selvitysyhteisö aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, selvitysyhteisön on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun selvitysyhteisö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman

pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että selvitysyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

5 b §

Jos selvitysyhteisö osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa

eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että selvitysyhteisö ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

11.

Laki

kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 2 luvun 2 §:ään 5 momentti sekä lakiin 14 § ja 15 § seuraavasti:

2 luku

Optioyhteisö ja markkinaosapuolet

2 §

Lupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitetulle euroop-

payhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta tuon valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

14 §

*Kotipaikan siirto Euroopan talous-
alueeseen kuuluvaan toiseen valtioon*

Jos optioyhteisö aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, optioyhteisön on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun optioyhteisö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että optioyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa

tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

15 §

Osallistuminen ulkomaisen eurooppayhtiön perustamiseen sulautumalla

Jos optioyhteisö osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että optioyhteisö ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

12.

Laki**sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (579/1996) 10 a §, sellaisena kuin se on laissa 596/2003, sekä
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 518/1998, 48/2001 ja 1521/2001, 5 momentti sekä lakiin 20 a §, 20 b § ja 20 c § seuraavasti:

2 luku

10 a §

Sijoituspalveluyrityksen perustaminen ja omistaminen*Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi*

10 §

Toimiluvan myöntäminen

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi sekä tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle. Perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

 Lupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Rahoitustarkastuksen on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta tuon valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

3 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminta

20 a §

Kotipaikan siirto Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon

Jos sijoituspalveluyritys aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, sijoitus-

palveluyrityksen on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo jatkaa sijoituspalveluiden tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta harjoittaa tällaista toimintaa Suomessa säädetään.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

20 b §

Osallistuminen ulkomaisen eurooppayhtiön perustamiseen sulautumalla

Jos sijoituspalveluyritys osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluita Suomessa säädetään.

20 c §

Korvausrahastoselvitys

Jos sijoituspalveluyrityksen kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, sijoituspalveluyrityksen on laadittava sijoittajien korvausjärjestelmästä selvitys (*korvausrahastoselvitys*), jossa selostetaan sijoittajien korvausjärjestelmää koskevat järjestelyt ennen toimenpidettä ja toimenpiteen jälkeen sekä esitetään mahdolliset erot suojan kattavuudessa. Sijoituspalveluyrityksen on pyydettävä korvausrahastoselvityksestä Rahoitustarkastuksen lausunto. Lausuntopyyntöön on liitettävä Rahoitustarkastuksen määräämät lisäselvitykset.

Jos 38 §:ssä tarkoitetun sijoittajan suojan piiriin kuuluvat saamiset kokonaan tai osittain jäävät toimenpiteen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän antaman suojan ulkopuolelle, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava toimenpiteestä sijoittajalle viimeistään kolmea kuukautta ennen osakeyhtiölain 14 luvun 14 §:n nojalla rekisteriviranomaisen velkojille asettamaa määräpäivää. Ilmoitukseen on liitettävä korvausrahastoselvitys ja jäljennös Rahoitustarkastuksen lausunnosta. Ilmoituksessa on mainittava 3 momentin mukaisesta sijoittajan irtisanomisoikeudesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettulla sijoittajalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vas-

taanottamisesta irtisanoa alkuperäisten sopimusehtojen estämättä sijoituspalveluyrityksen kanssa tekemässä 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelua koskeva sopimus.

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta 1 momentissa

tarkoitettun toimenpiteen yhteydessä on muutoin voimassa, mitä 46 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

13.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta²⁵

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 5 c §, sellaisena kuin se on laissa (/), sekä
lisätään lakiin 10 a §, 29 a §, 29 b §, 29 c §, 34 a §, 34 b §, seuraavasti:

5 c §

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Jos toimilupa on myönnetty 5 §:n 2 momentissa tarkoitettun toiminnan harjoittamiseen, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa myös tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle. Perustettavalle rahastoyhtiölle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

²⁵ Ehdotuksessa on otettu huomioon sijoitusrahastolain muutosehdotus (HE 110/2003), joka liittyy sijoitusrahastodirektiivin muutukseen.

10 a §

Edellä 5 a tai 9 §:ssä tarkoitettu lupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Rahoitustarkastuksen on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta tuossa valtiossa yhteissijoitusyritysten ja rahastoyhtiöiden toimintaa²⁶ valvovan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

4 luku

Rahastoyhtiön toiminta ja tehtävät

29 a §

Jos rahastoyhtiö aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, rahastoyhtiön on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun rahastoyhtiö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos rahastoyhtiö aikoo jatkaa sijoitusrahastotoimintaa Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa tällaista toimintaa Suomessa säädetään.

²⁶ Viranomainen voi olla myös muu kuin arvopaperimarkkinoita valvova viranomainen.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista ja hallinnoimansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hallinnon luovuttamista²⁷ koskevia säännöksiä.

29 b §

Jos rahastoyhtiö osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että rahastoyhtiö

²⁷ Sijoitusrahastodirektiivin (85/611/ETY) 3 artiklan mukaan sijoitusrahaston katsotaan sijaitsevan siinä jäsenvaltiossa, jossa on rahastoyhtiön sääntömääräinen kotipaikka. Jos suomalainen rahastoyhtiö (A) päättäisi siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon tai sulautua toiseen ETA-valtioon rekisteröitävään yhtiöön, sen olisi joko 1) luovutettava hallinnoimiensa sijoitusrahastojen hallinto toiselle suomalaiselle rahastoyhtiölle (B) sijoitusrahastolain 15 luvun (103 – 105 §) mukaisesti, 2) sulautettava sijoitusrahasto toisen rahastoyhtiön (B) hallinnoimaan sijoitusrahastoon lain 16 luvun (107 – 110 §) mukaisesti taikka 3) lakkautettava sijoitusrahasto lain 119 §:n mukaisesti. Rahastoyhtiö A voi kuitenkin jatkaa rahastoyhtiö B:lle luovutettujen sijoitusrahastojen hallinnointia, jos B ulkoistaa rahastojen hallinnoinnin A:lle eli A toimii B:n asiamiehenä. Lisäksi rahastoyhtiö A voi kotipaikan siirron jälkeen markkinoida Suomeen niitä sijoitusrahastoja, joita se perustaa uuteen kotivaltionsa.

ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista ja hallinnoimansa sijoitusrahaston sulautumista, lakkauttamista tai hallinnon luovuttamista koskevia säännöksiä.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoitusrahastotoimintaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa Suomessa säädetään.

29 c §

Jos 5 §:n 2 momentin mukaista toimintaa²⁸ harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon tai sulautumisessa vastaanottava yhtiö rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuudesta laatia korvausrahastoselvitys ja sijoittajan irtisanomisoikeudesta on vastaavasti voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 20 c §:ssä säädetään.

5 luku

Säilytysyhteisön toiminta ja tehtävät

34 a §

Jos säilytysyhteisö aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousaluee-

seen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, säilytysyhteisön on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun säilytysyhteisö on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

34 b §

Jos säilytysyhteisö osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua lupamenettelyn yhteydessä säilytysyhteisön velkojille annettavan kuulutuksen määräpäivään mennessä, että säilytysyhteisö ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä säännöksiä taikka 11 §:n 2 momentin säännöksiä²⁹.

²⁸ (HE 110/2003) Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) omaisuudenhoitoa siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa;

2) sijoituskohteita koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa siten kuin siitä säädetään 1 kohdassa mainitun lain 16 §:n 1 momentin 4 kohdassa; sekä

3) sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään 1 kohdassa mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa.

²⁹ Sijoitusrahastolain 11 §:n 2 momentin mukaan säilytysyhteisönä voi toimia suomalaisen säilytysyhteisön lisäksi ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen Suomessa oleva sivuliike tai -konttori momentissa tarkemmin säädetyin edellytyksin. Tämä edellyttää, että vastaanottavan valtion lainsäädäntö sallii säilytysyhteisön sulautu-

Toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö voi sulautumisen jälkeen jatkaa säilytisyhteisön toimintaa Suomessa 11 §:n 2 momentissa säädetyin edellytyksin.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004.

misen luottolaitokseen tai sijoituspalveluyritykseen ja että sulautumisen jälkeen sulautuneesta suomalaisesta säilytisyhteisöstä tulee luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen Suomessa oleva sivuliike tai –konttori, joka täyttää sijoitusrahastolain 11 §:n 2 momentin vaatimukset. Sen sijaan sijoitusrahastolaissa ei ole säännöksiä ulkomaisen säilytisyhteisön oikeudesta harjoittaa toimintaa Suomessa, eikä myöskään sijoitusrahastodirektiivi edellytä tällaista sääntelyä.

14.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (826/1991) 12 §:ään, sellaisena kun se on laeissa 1073/1996 ja 1519/2001, 3 momentti sekä lakiin 14 a § ja 14 b §, seuraavasti:

12 §

Toimilupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtioneuvoston on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta tuon valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

14 a §

Kotipaikan siirto Euroopan talousalueeseen toiseen kuuluvaan valtioon

Jos arvopaperikeskus aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artik-

lassa säädetään, arvopaperikeskuksen on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun arvopaperikeskus on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.³⁰

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitettun luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

14 b §

Osallistuminen ulkomaisen eurooppayhtiön perustamiseen sulautumalla

³⁰ AOJL 3 luvun perusteella (erityisesti 12 §:n 1 momentti) on niin, että kotipaikan siirron tai toiseen valtioon rekisteröitävään yhtiöön sulautumisen yhteydessä toimilupa on aina peruutettava eikä toiseen valtioon rekisteröitävä yhtiö voi harjoittaa AOL:ssä tarkoitettuja arvopaperikeskuksen tehtäviä. Miten 16 §:ää sovelletaan siirron tai sulautumisen yhteydessä.

Jos arvopaperikeskus osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (/) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun

luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

15.

Laki

panttilainauslaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään panttilainauslaitoksista 12 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1353/1992) 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi muutettuna lailla 769/1997, 4 momentti sekä lakiin 30 a § ja 30 b §, seuraavasti:

4 §

Toimilupa myönnetään myös Euroopan talousalueeseen kuuluvassa toisessa valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Rahoitustarkastuksen on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta tuon valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista siten, että

vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

30 a §

Jos panttilainauslaitos aikoo siirtää kotipaikkansa Euroopan talousalueeseen kuuluvaan toiseen valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, panttilainauslaitoksen on lähetettävä Rahoitustarkastukselle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua siirtosuunnitelmasta ja selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun panttilainauslaitos on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (/) 9 §:n

5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

30 b §

Jos panttilainauslaitos osallistuu eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun sulautumi-

seen, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (1) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Rahoitustarkastus on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että panttilainauslaitos ei ole noudattanut sulautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004.

16.

Laki**ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain
muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa
 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1608/1993) 19 §:n 2 momentti seuraavasti:

19 §	jollei Rahoitustarkastus myönnä poikkeusta.
-----	-----
Sellaisen luottolaitoksen, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen, sivukonttorin toiminimen kirjoittajien on asuttava Suomessa,	Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004.
-----	-----

Helsingissä päivänä kuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

Liite 1

Lakien 2-16 rinnakkaistekstit

Liite 2
Luonnos

1.

Asetus

kaupparekisteriasetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty kauppa- ja teollisuusministeriön esittelystä

lisätään 23 helmikuuta 1979 annettuun kaupparekisteriasetuksen (208/1979) 12 §:ään, sellaisena kuin se on asetuksissa 1411/1993, 289/2001 ja 898/2002, 4 momentti, asetukseen 12 a § ja 19 §:ään 3 momentti, seuraavasti:

12 §

Eurooppayhtiön perusilmoituksen sovelletaan tämän pykälän säännöksiä, jos yhtiö perustetaan eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä eurooppayhtiöasetus, 2 artiklan 3 kohdassa tai 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys myös muusta eurooppayhtiön rekisteröinnin edellytyksenä olevasta seikasta.³¹

³¹ Momentin säännökset koskevat eurooppayhtiön perustamista eri jäsenvaltioista olevien oikeushenkilöiden toimesta siten, että neuvoston asetuksessa säädetään vain perustajien kotipaikkaa tai oikeushenkilömuotoa koskevista vaatimuksista. Tällöin

12 a §

Jos eurooppayhtiö perustetaan eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla kombinaatiosulautumisen kautta tai saman artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, perusilmoitukseen on liitettävä³²

ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä selvitys siitä, että ulkomaiset perustajat ovat neuvoston asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja oikeushenkilöitä tai että perustaja on toisessa valtiossa rekisteröity eurooppayhtiö.

³² Momentin säännökset koskevat eurooppayhtiön perustamista kombinaatiosulautumisen kautta tai holdingyhtiöksi siten kuin neuvoston asetuksessa säädetään. Kummasakin tapauksessa neuvoston asetuksen mukainen suunnitelma korvaa OYL:n mukaiset perustamisasiakirjat vastaavalla tavalla kuin

1) eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitettu alkuperäinen perustamista koskeva suunnitelma, riippumattoman asiantuntijan lausunto ja perustamiseen osallistuvan yhtiön kotipaikan valtion toimivaltaisen viranomaisen antama todistus,

2) osakeyhtiölain 2 luvun 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus ja tilintarkastajien todistus,

3) oikeaksi todistetut jäljennökset suunnitelman hyväksymistä koskevista yhtiökokouksen päätöksistä ja henkilöstön edustamista koskevasta sopimuksesta,

4) tarvittaessa selvitys yhtiön hallituksen, johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenen, varajäsenen ja puheenjohtajan, yhtiön toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen ja yhtiön tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valinnasta ja mainittujen henkilöiden ja tilintarkastusyhteisön suostumuksesta tehtävään, hallituksen ja hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtävään lukuun ottamatta sekä selvitys toiminimenkirjoitusoikeuden antamisesta, sekä

5) selvitys muusta eurooppayhtiöasetuksessa säädetystä eurooppayhtiön perustamisen edellytyksenä olevasta seikasta.³³

Eurooppayhtiön kotipaikan Suomeen siirtämistä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä alkuperäinen siirtosuunnitelma ja muut 1 momentin 1, 3, 4 ja 5 kohtaa vastaavat asiakirjat sekä selvitys eurooppayhtiön kotipaikan jäsenvaltiossa rekiste-

roidystä osakepääomasta ja, jos osakepääomaa korotetaan, osakeyhtiölain 4 luvun 9 §:ssä tarkoitettu hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus ja tilintarkastajien todistus.³⁴

Jos eurooppayhtiö perustetaan eurooppayhtiöasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla absorptiosulautumisella siten, että toisessa valtiossa rekisteröity vastaanotettava yhtiö muutetaan Suomeen rekisteröitäväksi eurooppayhtiöksi, perustilmoitukseen on liitettävä alkuperäinen perustamista koskeva suunnitelma sekä muut 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat, selvitykset, todistukset ja vakuutukset.³⁵

Jos ilmoitukseen liitettäviä asiakirjoja ja selvityksiä ei ole laadittu suomeksi tai ruotsiksi, ilmoitukseen on liitettävä myös laillisesti pätevä käännös muulla kielellä laaditusta asiakirjasta tai selvityksestä. Patentti- ja rekisterihallitus voi ilmoitusvelvollisen hakemuksesta antaa suostumuksen asiakirjojen ja selvitysten antamiseen muulla kielellä.³⁶

³⁴ Edellä 12 §:ään ehdotettu 4 momentti ei sovellu kotipaikan siirtämistä koskevaan ilmoitukseen sen vuoksi, että kotipaikan siirtämisen rekisteröinninkin kannalta olennaisesta siirtosuunnitelmasta säädetään erikseen neuvoston asetuksessa. Kotipaikan siirron rekisteröinnin kannalta ei ole välttämätöntä vaatia yksityiskohtaista selvitystä entisessä kotivaltiossa rekisteröidystä osakepääomasta eikä yhtiön johdon jäsenten ja edustajien valinnasta. Yleensä riittää, että nämä seikat selvitetään yhtiön entisen kotipaikan valtion lain mukaisella rekisteriotteella tms.

³⁵ Momentissa tarkoitettussa tapauksessa on olemassa olevan, eurooppayhtiöksi muuttuvan ulkomaisen julkisen osakeyhtiön kotipaikka siirretään Suomeen. Rekisteröinnin kannalta tapaus vastaa edellisessä momentissa tarkoitettua kotipaikan siirtoa.

³⁶ Momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitettuja asiakirjoja, osakepääoman maksua koskeva johdon vakuutus mukaan lukien, ei

OYL:n mukaisessa kombinaatiosulautumisessa.

³³ Kohdassa tarkoitetaan eurooppayhtiön rekisteröinnin edellytyksenä olevia selvityksiä, jotka koskevat perustajan tai sen tytäryhtiön tai sivuliikkeen kotipaikkaa tai sijaintipaikkaa (yleensä rekisteriote), perustajayhtiöiden osakkeiden tarjoamista perustettavalle holdingyhtiölle (perustajien ilmoitus), jne.

19 §

Eurooppayhtiölain (/) 6 §:n ja eurooppayhtiöasetuksen 32 artiklan 2 kohdan, 37 artiklan 4 kohdan ja 66 artiklan 3 kohdan perusteella tehtävään ilmoitukseen on liitettävä perustamista tai yhteisömuodon muuttamista koskeva suunnitelma. Eurooppayhtiölain 6 §:n ja eurooppayhtiöasetuksen 33 artiklan 3 kohdan perusteella tehtävässä ilmoituksessa mainittava kunkin eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan yhtiön osalta perustettavalle yhtiölle tarjottujen osakkeiden lukumäärä ja yhteenlaskettu äänimäärä osakelajeittain.³⁷

ole välttämätöntä laatia suomeksi tai ruotsiksi, mutta muun kielisten asiakirjojen käännökset on liitettävä ilmoitukseen. Hakijoiden pyynnöstä PRH voi kielilain ja hallintolain mukaisissa rajoissa suostua siihen, että käännöstä ei tarvita tai että hyväksytään käännös jollekin muulle Suomessa yleisesti käytetyllä kielelle (lähinnä englanti). Jatkovalmistelussa pitäisi ratkaista liiteasiakirjojen kielikysymys yleissäännöksellä, jotta asiasta ei tarvitse säätää erikseen yksittäisissä pykälissä.

³⁷ Momentin ensimmäisen virkkeen perusteella holdingeurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön on ilmoitettava rekisteröitäväksi neuvoston asetuksen 32 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu perustamissuunnitelma ennen kuin kutsu asiasta päättävään yhtiökokoukseen voidaan toimittaa. Momentissa säädettävää ilmoitusvelvollisuutta sovelletaan myös suunnitelmaan, joka koskee julkisen osakeyhtiön muuttamista eurooppayhtiöksi (37 artiklan 4 kohta) tai eurooppayhtiön muuttamista julkiseksi osakeyhtiöksi (66 artiklan 3 kohta). Momentin toinen virke koskee perustettavalle holdingeurooppayhtiölle tarjottujen osakkeiden määrän julkistamista siten kuin asetuksen 33 artiklan 3 kohdassa säädetään.

Sulautumisen kautta rekisteröitävän eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvien suomalaisten osakeyhtiöiden velvollisuus ilmoittaa sulautumissuunnitelma rekisteröitäväksi muutosilmoituksella perustuu neuvoston asetuksen viittaussäännökseen ja

Tämä asetus tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004

voimassa olevaan OYL:iin ja KRA:n 19 §:ään.

Luonnos

2.

Asetus

yrityskiinnitysasetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön esittelystä

lisätään 30 päivänä syyskuuta 1985 annetun yrityskiinnitysasetuksen (778/1985) 12 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna asetuksilla 246/1991, 961/1996 ja 1499/2001, 6 a kohta, seuraavasti:

12 §
Muistutustietoina merkitään rekisteriin:

6 a) yrityskiinnityslain 10 §:n 3 momentissa tarkoitettu sulautuminen ja kotipaikan siirtäminen sekä

yhteydessä Suomeen perustettavan sivuliikkeen rekisteröiminen.

Tämä asetus tulee voimaan 8 päivänä lokakuuta 2004.